ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ สกส. 17 /2562
เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ความเสี่ยงด้านเครดิตเป็นความเสี่ยงจากธุรกิจหลักของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งเกิดจากการที่ลูกหนี้หรือคู่สัญญาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการก่อภาระผูกพันได้ เช่น ลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามที่ตกลงไว้กับสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ ทำให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจในฐานะเจ้าหนี้เกิดความเสียหาย เป็นต้น ดังนั้น สถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงต้องมีเงินกองทุนเพียงพอรองรับความเสียหายที่อาจเกิดจากความเสี่ยงด้านเครดิต

ในการออกประกาศฉบับนี้เพื่ออ้างอิงอำนาจตามกฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยสาระสำคัญของหลักเกณฑ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากหลักเกณฑ์เดิม โดยกำหนดแนวทางการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงินเฉพาะกิจฉบับนี้ เพื่อให้การคำนวณความเสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน และสามารถเทียบเคียงกันได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ประยุกต์หลักการคำนวณมาจากมาตรฐานสากลที่ยอมรับโดยทั่วไปมาใช้กับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องนำปริมาณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณตามหลักเกณฑ์ในประกาศฉบับนี้ไปรวมกับสินทรัพย์เสี่ยงอื่น ๆ ตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อหาอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดต่อไป

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 120/1 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ประกาศที่ยกเลิก

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส. 9/2559 เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559

สกสป40-งท300**04**-25620902

งท300	วันที่ **2** ก.ย. 2562

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมและบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม และบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

“ลูกหนี้” หมายความว่า เงินให้สินเชื่อ เงินลงทุนในตราสารหนี้ เงินฝาก และรายการนอกงบดุล รวมถึงข้อผูกพันและสิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ตามกฎหมายอื่น ๆ ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ทั้งนี้ กรณีที่เป็นเงินให้สินเชื่อ เงินลงทุนในตราสารหนี้ และเงินฝาก ให้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกบัญชีด้วย

“ลูกหนี้ด้อยคุณภาพ” หมายความว่า ลูกหนี้ที่จัดเป็นสินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ และสูญ ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

“Specific provision” หมายความว่า เงินสำรองที่ได้กันไว้สำหรับสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลทั้งหมด โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นเงินสำรองที่ได้กันไว้สำหรับสินทรัพย์หรือรายการนอกงบดุลใด ทั้งนี้ รวมถึงเงินสำรองที่กันไว้สำหรับส่วนที่ลดลงจากการปรับมูลค่าตามราคาตลาดของตราสารหนี้และตราสารทุนที่ถือไว้เพื่อค้าและเผื่อขาย และมูลค่าการด้อยค่าด้วย แต่ไม่รวมเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 แล้ว

5.2 หลักการ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดแนวทางการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้ 2 วิธี ได้แก่ Standardised Approach (วิธี SA) และ Simplified Standardised Approach (วิธี SSA) เพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้เป็นทางเลือกในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงให้เหมาะสมกับระบบการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของตนเอง

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA เป็นวิธีการคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่กำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ข้อมูลจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต โดยน้ำหนักความเสี่ยงจะขึ้นอยู่กับประเภทและคุณภาพของ

สินทรัพย์และรายการนอกงบดุล สำหรับวิธี SSA นั้น เป็นวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่มีหลักการคล้ายกับวิธี SA แต่มีการปรับรายละเอียดการคำนวณบางส่วนให้มีความซับซ้อนน้อยลง เช่น การคำนวณที่ไม่อ้างอิงข้อมูลจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก และวิธีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตที่อนุญาตเฉพาะวิธีที่มีความซับซ้อนน้อย เป็นต้น

สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องนำปริมาณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณตามหลักเกณฑ์ในประกาศฉบับนี้ไปรวมกับสินทรัพย์เสี่ยงด้านอื่น ๆ ตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อคำนวณอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดต่อไป

5.3 หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA

ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

5.3.1 วิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA

(1) สินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณหายอดสุทธิของสินทรัพย์โดยหักยอดสินทรัพย์แต่ละรายการด้วย Specific provision ของสินทรัพย์นั้น แล้วนำยอดสุทธิของสินทรัพย์ไปคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยง โดยคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์ในข้อ 5.3.2 (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 1)

(2) รายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่ธุรกรรมอนุพันธ์

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณหายอดสุทธิของรายการนอกงบดุลโดยหักรายการนอกงบดุลแต่ละรายการด้วย Specific provision ของรายการนอกงบดุลนั้น แล้วจึงนำยอดสุทธิของรายการนอกงบดุลไปคูณด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor: CCF) ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามเอกสารแนบ 2 เพื่อคำนวณหามูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินสุทธิ แล้วนำมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินสุทธิของรายการนอกงบดุลนั้นไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์ในข้อ 5.3.2 (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 1) เพื่อคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยง

ทั้งนี้ สำหรับรายการนอกงบดุลที่เป็นภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยงของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามเอกสารแนบ 3

(3) รายการนอกงบดุลประเภทธุรกรรมอนุพันธ์

ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ในอนาคต โดยจะประกาศกำหนดต่อไป

ทั้งนี้ ยกเว้นฐานะของธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตในบัญชีเพื่อการธนาคาร ทั้งกรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตและผู้ซื้อข้อตกลง

รับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามเอกสารแนบ 4

อนึ่ง การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA ข้างต้น สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามข้อ 5.3.4

ในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่เป็นเงินตราต่างประเทศทุกประเภท ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแปลงเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบันในวันที่รายงานตามอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

5.3.2 น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์และรายการนอกงบดุล

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์และรายการนอกงบดุล[1] โดยพิจารณาตามประเภทและคุณภาพของสินทรัพย์ โดยจำแนกเป็น 2 กรณี (เอกสารแนบ 1) ดังนี้

(1) น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ด้อยคุณภาพ จำแนกเป็น 10 ประเภท ได้แก่

(1.1) ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลาง

(1.2) ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

(1.3) ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

(1.4) ลูกหนี้สถาบันการเงิน

(1.5) ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์

(1.6) ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

(1.7) ลูกหนี้รายย่อย

(1.8) สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

(1.9) เงินลงทุนในตราสารธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitisation)

(1.10) สินทรัพย์อื่น

ในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ประเภท (1.1) ถึง (1.10) นั้น สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องอ้างอิงหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1 สำหรับสินทรัพย์ประเภท (1.1) ถึง (1.6) นั้น สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อันดับเครดิตจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกในข้อ 5.3.3 ด้วย

[1] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำรายการนอกงบดุลของสินทรัพย์แต่ละประเภทไปคำนวณหามูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินสุทธิ ตามวิธีการคำนวณในข้อ 5.3.1 (2)

(2) น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ด้อยคุณภาพ จำแนกเป็น 3 กรณี ได้แก่

(2.1) กรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ในส่วนที่ไม่ได้มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในข้อ 5.3.4

(2.2) กรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพในส่วนที่ไม่มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในข้อ 5.3.4 แต่มีหลักประกันประเภท (ก) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial Real Estate: CRE) (ข) อสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย (Residential Real Estate: RRE) และ (ค) ลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้การเงินของลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Receivable) เป็นประกันเต็มจำนวน

(2.3) กรณีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยตามข้อ 5.3.2 (1.8) ซึ่งได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 หรือร้อยละ 75 และจัดเป็นลูกหนี้ด้อยคุณภาพ

5.3.3 อันดับเครดิต (Credit rating) จากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก (External Credit Assessment Institutions: ECAIs)

(1) การใช้ Credit rating จาก ECAIs เพื่อกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ Credit rating จาก ECAIs ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ โดยให้อ้างอิงรายชื่อและการเทียบเคียง Credit rating จาก ECAIs กับ Rating grade ของลูกหนี้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด รวมทั้งปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้อันดับเครดิตจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 5)

(2) การขอความเห็นชอบ ECAIs

ในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีความประสงค์จะใช้ Credit rating จาก ECAIs รายอื่นนอกเหนือจากรายชื่อ ECAIs ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยตามเอกสารแนบ 5 ในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจหารือมายังฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

5.3.4 การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SA (Credit Risk Mitigation: CRM)

(1) เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

(1.1) เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำด้านกฎหมาย

(1.1.1) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีเอกสารหรือสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตซึ่งมีผลผูกพันกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และสามารถใช้บังคับได้ตามกฎหมายโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่น

(1.1.2) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการและระบบในการพิจารณาถึงเงื่อนไขด้านกฎหมาย การติดตามทบทวนว่าเอกสารหรือสัญญาดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมายอย่างต่อเนื่อง

(1.2) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการในการควบคุมความเสี่ยงอื่นที่อาจเกิดขึ้นจากการนำวิธีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตมาใช้ เช่น ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงที่เกิดจากการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิต เป็นต้น

(2) ประเภทของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

การปรับลดความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำมาใช้ปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SA มี 3 ประเภท ดังนี้

(2.1) หลักประกันทางการเงิน (Financial collateral)

สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถนำมูลค่าหลักประกันทางการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตมาปรับลดยอดสินทรัพย์ก่อนนำไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตได้ตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยหลักประกันทางการเงิน (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 6) โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถเลือกวิธีคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยหลักประกันทางการเงินได้ 2 วิธี ได้แก่ วิธี Simple และวิธี Comprehensive

(2.2) การหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน (On-balance sheet netting)

สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถใช้วิธีหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน ระหว่างสินทรัพย์ (เงินให้กู้) และหนี้สิน (เงินฝาก) ของคู่สัญญารายเดียวกัน เพื่อปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้ตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยการหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 7)

(2.3) การค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต (Guarantee and credit derivatives)

สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยให้มีการค้ำประกันหรือใช้อนุพันธ์ด้านเครดิต ตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยการค้ำประกันและธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 8)

ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องยื่นแบบประเมินความพร้อมของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตเพื่อวัตถุประสงค์ในการคำนวณเงินกองทุน (Self-Assessment of Compliance-SAC-CRM) (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 9) อย่างน้อย 15 วันก่อนนำการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตมาใช้ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต โดยนำส่งที่ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย

(3) ความแตกต่างระหว่างอายุสัญญา (Maturity mismatch)

กรณีที่มีความแตกต่างระหว่างอายุสัญญา กล่าวคือเมื่ออายุคงเหลือของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตน้อยกว่าอายุคงเหลือของยอดสุทธิของธุรกรรมที่จะปรับลดความเสี่ยง

ด้านเครดิต ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตกรณีมีความแตกต่างของอายุสัญญาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (รายละเอียดตามเอกสารแนบ 10)

(4) กรณีมีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตหลายประเภท

กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตหลายประเภทเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากลูกหนี้รายเดียวกัน เช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีทั้งหลักประกันทางการเงินและการค้ำประกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแบ่งยอดลูกหนี้ออกเป็นส่วน ๆ ตามประเภทของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต และคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยงแยกสำหรับแต่ละส่วน

กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตจากผู้ขายรายเดียวกัน แต่การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตมีอายุสัญญาต่างกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแบ่งยอดลูกหนี้ออกเป็นส่วน ๆ และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงแยกตามอายุของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

(5) การนับซ้ำผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนับซ้ำผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ดังนั้น สินทรัพย์ที่ใช้ Issue-specific rating ที่ได้มีการสะท้อนการปรับลดความเสี่ยงเข้าไปใน Credit rating เพื่อกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงสำหรับลูกหนี้แล้ว จะไม่สามารถนำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้อีก

5.4 หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SSA

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถเลือกใช้วิธี SSA เป็นทางเลือกเพิ่มเติมในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตได้ ซึ่งวิธี SSA นั้น เป็นวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่มีหลักการคล้ายกับวิธี SA แต่มีการปรับการคำนวณบางส่วนให้มีความซับซ้อนน้อยกว่า

ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในเรื่องวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์และการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SSA ตามรายละเอียดในเอกสารแนบ 11

5.5 การแจ้งและการยื่นขออนุญาต

ในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องการเปลี่ยนวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตจากวิธี SSA เป็นวิธี SA ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแจ้งให้ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ ล่วงหน้าอย่างน้อย 15 วัน ส่วนในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตจากวิธี SA เป็นวิธี SSA ให้ยื่นคำขออนุญาตมาที่ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทยล่วงหน้าอย่างน้อย 30 วัน ก่อนการใช้วิธี SSA โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

สำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เลือกใช้วิธี SA ที่จะเลือกใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกรายตามข้อ 5.3.2 (1.6) ให้ยื่นคำขออนุญาตมาที่ฝ่ายกำกับ

และตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย ล่วงหน้าอย่างน้อย 3 เดือน ก่อนการใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกราย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 2 กันยายน 2562

(นายวิรไท สันติประภพ)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
โทรศัพท์ 0 2283 6373, 0 2283 6372

เอกสารแนบ 1

หลักเกณฑ์การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์และรายการนอกงบดุล

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดประเภทสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลและใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในเอกสารแนบนี้ โดยจำแนกเป็น 2 กรณี ได้แก่ I. กรณีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ด้อยคุณภาพ และ II. กรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพ

สำหรับสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ด้อยคุณภาพประเภท I.1- I.6 ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเทียบเคียงอันดับเครดิต (Credit rating) ของสินทรัพย์และรายการนอกงบดุล ที่ได้รับจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก (External Credit Assessment Institutions: ECAIs) ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบ กับ Rating grade[1] และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบว่าจะใช้ Rating จาก ECAIs แห่งใดในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ในแต่ละประเภทสินทรัพย์ และเมื่อมีความประสงค์จะเปลี่ยนการใช้ ECAIs

I. กรณีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ด้อยคุณภาพ จำแนกเป็น 10 ประเภท ได้แก่

1. ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลาง

1.1 ลูกหนี้รัฐบาลไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน สถาบันคุ้มครองเงินฝาก และบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่มีกระทรวงการคลังหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นเต็มจำนวน ที่อยู่ในรูปสกุลเงินบาท สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีอยู่ในสกุลเงินบาท กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

1.2 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของต่างประเทศ ที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีอยู่ในรูปสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

ในกรณียอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลของรัฐบาลในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปที่เป็นสกุลเงินยูโร ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเทียบเคียงแหล่งเงินทุนที่เป็นสกุลเงินยูโรกับสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลสกุลเงินยูโรของรัฐบาลประเทศที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงตาม Local currency rating ที่ต่ำสุดก่อน

1.3 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของไทยและต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น ๆ สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีอยู่ในสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Local currency rating ที่รัฐบาลของประเทศนั้น ๆ ได้รับจาก ECAIs และใช้น้ำหนักความเสี่ยงดังนี้

[1] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงรายชื่อสถาบันจัดอันดับเครดิตที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นชอบ และการเทียบเคียง Rating grade ของลูกหนี้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด รวมทั้ง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ Credit rating จาก ECAIs ตามเอกสารแนบ 5

Rating gradeของ ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง	1	2	3	4 - 5	6	ไม่มี Credit rating จาก ECAIs
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	0	20	50	100	150	อ้างอิงคะแนน Country risk classification ของ OECD ตามข้อ 1.5

ทั้งนี้ ในการเปรียบเทียบยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลกับแหล่งเงินทุนตามข้อ 1.1 – 1.3 ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ยอดสินทรัพย์หลังหัก Specific provision โดยในกรณีที่เป็นรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่ธุรกรรมอนุพันธ์ ให้ใช้มูลค่ารายการนอกงบดุลหลังหัก Specific provision และคูณค่าแปลงสภาพตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับรายการนอกงบดุลนั้น

1.4 ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลางของไทยและต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินตราต่างประเทศ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Foreign currency rating ที่รัฐบาลประเทศนั้น ๆ ได้รับจาก ECAIs และให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 1.3

1.5 ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลางที่ไม่มี Credit rating จาก ECAIs ทั้งที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น หรือสกุลเงินตราต่างประเทศ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามคะแนน Country risk classification ของ OECD[2] และใช้น้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

คะแนน Country risk classification ของ OECD	0 - 1	2	3	4 - 6	7	ไม่มีคะแนน Country risk classification[3]
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	0	20	50	100	150	100

1.6 ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการชำระเงินระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ธนาคารกลางสหภาพยุโรป (European Central Bank) และสหภาพยุโรป (European Community) กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

2. ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

2.1 ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น[4] องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ[5] (Non-central Government Public Sector Entities: PSEs) ในประเทศไทย กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของ PSEs ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

---

[2] คะแนน Country risk classification ของ OECD หมายความว่า คะแนนที่เป็นเอกฉันท์ของ Export Credit Agencies (ECAs) หลายแห่งที่ร่วมกันประเมินตาม Arrangement on guidelines for officially supported export credits และเปิดเผยทาง Website ของ OECD

[3] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาหลักเกณฑ์การใช้ Credit rating ของตราสารและขององค์กร ตามเอกสารแนบ 5 ในหัวข้อ III ข้อ 3 ก่อนหากพิจารณาแล้วและไม่เข้าเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงจะใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 100 ตามที่กำหนดไว้ในตาราง

[4] หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (2) เทศบาล (3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

[5] ตามรายชื่อที่ปรากฏในเอกสารแนบ 1.1 หรือที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเพิ่มเติมต่อไป

2.1.1 ลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน

หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงินตามที่ระบุในข้อ 4 โดยจำแนกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

(1) ลูกหนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน[5] จะได้รับน้ำหนักตามข้อ 4.2 และข้อ 4.3

(2) ลูกหนี้ PSEs ที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน[5] จะได้รับน้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 4.2 เท่านั้น

2.1.2 ลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน[5]

หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามที่ระบุในข้อ 6

2.2 ลูกหนี้ PSEs ในต่างประเทศ

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดประเภท PSEs ตามผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs นั้นตั้งอยู่ และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับลูกหนี้ PSEs ประเภทนั้น ๆ[6]

2.3 การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน และลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้ Rating จาก ECAIs แห่งเดียวกับที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้สำหรับลูกหนี้สถาบันการเงินตามที่ระบุในข้อ 4 และลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามที่ระบุในข้อ 6 แล้วแต่กรณี

2.4 กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกราย ให้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกรายได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 ด้วย

3. ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

3.1 ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral Development Banks: MDBs) ดังต่อไปนี้[7] กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

- The World Bank Group comprised of the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) and the International Finance Corporation (IFC)

---

[6] ผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs ตั้งอยู่ อาจกำหนดให้ลูกหนี้ PSEs นั้น เป็นลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล หรือลูกหนี้สถาบันการเงิน หรือลูกหนี้ธุรกิจเอกชน เป็นต้น ทั้งนี้ หากผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs ตั้งอยู่ กำหนดให้ลูกหนี้ PSEs เป็นลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง

[7] ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดรายชื่อลูกหนี้ MDBs ที่จะได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 0 เพิ่มเติมจากรายชื่อตามที่ระบุในข้อ 3.1 หาก BCBS มีการกำหนดรายชื่อ MDBs เพิ่มเติม

- The Asian Development Bank (ADB)
- The Africa Development Bank (AfDB)
- The European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
- The Inter-American Development Bank (IADB)
- The European Investment Bank (EIB)
- The European Investment Fund (EIF)
- The Nordic Investment Bank (NIB)
- The Caribbean Development Bank (CDB)
- The Islamic Development Bank (IDB)
- The Council of Europe Development Bank (CEDB)
- The International Finance Facility for Immunization (IFFIm)
- The Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA)

3.2 ลูกหนี้ MDBs นอกเหนือจากที่ระบุในข้อ 3.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating ที่ได้รับจาก ECAIs ดังนี้

Rating grade ของ MDBs	**1**	**2-3**	**4-5**	**6**	**ไม่มี Credit rating[8]**
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	20	50	100	150	50

4. ลูกหนี้สถาบันการเงิน

4.1 สถาบันการเงิน หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ และสถาบันการเงินของต่างประเทศที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับดูแลต่างประเทศ

4.2 ลูกหนี้สถาบันการเงิน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Credit rating ของภาครัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศที่ลูกหนี้สถาบันการเงินนั้นจดทะเบียนจัดตั้ง โดยไม่ต้องนำ Credit rating ของลูกหนี้สถาบันการเงินที่ได้รับจาก ECAIs มาพิจารณา ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาใช้ Local currency rating หรือ Foreign currency rating จาก ECAIs ตามสกุลเงินของลูกหนี้ และกำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

[8] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาหลักเกณฑ์การใช้ Credit rating ของตราสารและขององค์กร ตามเอกสารแนบ 5 ในหัวข้อ III ข้อ 3 ก่อนหากพิจารณาแล้วและไม่เข้าเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงจะใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 50 ตามที่กำหนดไว้ในตาราง

Rating grade ของรัฐบาล	1	2	3 - 5	6	ไม่มี Credit rating
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	20	50	100	150	100

4.3 ลูกหนี้สถาบันการเงินที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจให้กู้ยืมในรูปสกุลเงินของประเทศที่สถาบันการเงินนั้นจดทะเบียนจัดตั้ง (Local currency) และมีอายุตามสัญญา (Original maturity) ไม่เกิน 3 เดือน[9] ทั้งนี้ สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีอยู่ในสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 โดยไม่คำนึงถึง Credit rating ของภาครัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศนั้น สำหรับส่วนที่เกินกว่าแหล่งเงินทุน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงโดยพิจารณาจาก Local currency rating ของภาครัฐบาลและธนาคารกลางของประเทศที่ลูกหนี้สถาบันการเงินนั้นจดทะเบียนจัดตั้งอยู่ และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 4.2

ทั้งนี้ ในการเปรียบเทียบยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลกับแหล่งเงินทุน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้หลักการเดียวกันกับในข้อ 1

5. ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์

ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง เหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงินตามที่กำหนดในข้อ 4

6. ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

6.1 “ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน” หมายความว่า ลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลเอกชน ที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด หรือตามกฎหมายต่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคล[10] ที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจ

6.2 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Credit rating ระยะยาวที่ได้รับจาก ECAIs ดังนี้

Rating gradeของธุรกิจเอกชน	1	2	3 - 4	5 - 6	ไม่มี Credit rating[11]
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	20	50	100	150	100

[9] หมายรวมถึง เงินฝากประเภทออมทรัพย์ เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากในบัญชี Nostro เงินให้กู้ยืมประเภทชำระคืนเมื่อทวงถาม (Call loan) และเงินเบิกเกินบัญชี (O/D) แต่ไม่นับรวมลูกหนี้ที่มีการ Roll over

[10] กลุ่มบุคคล หมายความว่า การที่บุคคลธรรมดามากกว่า 1 คนกู้ร่วมกัน

[11] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาหลักเกณฑ์การใช้ Credit rating ของตราสารและขององค์กร ตามเอกสารแนบ 5 ในหัวข้อ III ข้อ 3 ก่อน หากพิจารณาแล้วไม่เข้าเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจจึงจะใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 100 ตามที่กำหนดไว้ในตาราง

6.3 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชนที่มี Credit rating ของตราสารหนี้ระยะสั้นที่ได้รับจาก ECAIs กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

Rating grade	1	2	3	4
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	20	50	100	150

6.4 สถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกรายของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยไม่คำนึงถึง Credit rating จาก ECAIs ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ยื่นคำขออนุญาตมาที่ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย ล่วงหน้าอย่างน้อย 3 เดือนก่อนการใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกราย โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

ในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องการเปลี่ยนจากการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทุกราย มาใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating ของลูกหนี้ธุรกิจเอกชน สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องแจ้งให้ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบล่วงหน้า 15 วันก่อนเปลี่ยนมาใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในเอกสารแนบ 5

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลตามข้อ I.1- I.6 ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 และมีการกันสำรองไว้แล้ว ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ลดลงได้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

(1) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

(2) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

(3) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

นอกจากนี้ ในกรณีที่สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลตามข้อ I.1- I.6 ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 หากมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

7. ลูกหนี้รายย่อย

7.1 ลูกหนี้รายย่อยที่มีคุณสมบัติครบตามข้อ 7.1.1 – 7.1.4 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75

7.1.1 Orientation criterion เป็นสินเชื่อเพื่อรายย่อยที่ให้แก่ บุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคล หรือธุรกิจขนาดเล็ก

ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดเกณฑ์ภายในที่เหมาะสมในการพิจารณาธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งต้องสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการให้สินเชื่อและการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

7.1.2 Product criterion เป็นการให้สินเชื่อในรูปแบบของวงเงินหมุนเวียน (Revolving credit) หรือวงเงินสินเชื่อ (Line of credit) ซึ่งรวมถึงบัตรเครดิต และวงเงินเบิกเกินบัญชี (O/D) สินเชื่อบุคคล สินเชื่อเช่าซื้อ หรือภาระผูกพัน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนของบริษัททั้งที่เป็นบริษัทจดทะเบียน และไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

7.1.3 Granularity criterion มีการกระจายตัวของสินเชื่อในพอร์ตสินเชื่อรายย่อยในระดับที่จะลดความเสี่ยงได้ โดยวงเงินรวมสินเชื่อและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและผู้ที่เกี่ยวข้อง[12] ต้องไม่เกินร้อยละ 0.2 ของยอดรวมวงเงินทั้งสิ้นของเงินให้สินเชื่อรายย่อยและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยที่เข้าเกณฑ์ทั้งหมด ซึ่งรวมสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เข้าหลักเกณฑ์ลูกหนี้รายย่อยตาม**ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ข้อ 5.2.3 (1.3)** แต่ไม่รวมวงเงินที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยที่เป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพ

7.1.4 Low value of individual exposure วงเงินรวมสินเชื่อและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องไม่เกิน 50 ล้านบาท

ทั้งนี้ ในการคำนวณวงเงินทั้งสิ้นที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนับรวมรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่ธุรกรรมอนุพันธ์ทุกประเภทที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจให้แก่ลูกหนี้รายย่อย โดยใช้มูลค่าก่อนคูณค่าแปลงสภาพ

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ลูกหนี้รายย่อยรายใดรายหนึ่งมีวงเงินหลายประเภท และเมื่อนับวงเงินรวมของลูกหนี้รายย่อยทุกวงเงินแล้วเกินกว่า 50 ล้านบาท ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจยังคงจัดยอดหนี้บัตรเครดิตของลูกหนี้ดังกล่าวไว้ในประเภทลูกหนี้รายย่อยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75 ได้ สำหรับยอดหนี้ส่วนที่เหลือ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแยกยอดหนี้ตามประเภทของวงเงิน และกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถแยกยอดหนี้บัตรเครดิตออกจากยอดหนี้อื่น ๆ ได้ ให้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับยอดหนี้ทั้งจำนวน

7.2 ลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจที่มีคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดของลูกหนี้รายย่อยตามที่ระบุในข้อ 7.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

7.3 ลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจและลูกหนี้ธุรกิจขนาดเล็กที่มีคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดของลูกหนี้รายย่อยตามที่ระบุในข้อ 7.1 ให้จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามข้อ 6

---

[12] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงคำนิยามของผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ระบุในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถพิสูจน์ได้ว่าใช้ความระมัดระวังด้วยความรอบคอบในการตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ จึงทำให้ไม่ได้นับรวมผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน ให้ถือว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจมิได้กระทำความผิด

8. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

9. เงินลงทุนในตราสารธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitisation)

9.1 เงินลงทุนในตราสาร Securitisation ที่มีลำดับการได้รับชำระหนี้เป็นลำดับแรก (Senior tranche) หรือตราสาร Securitisation ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียในลำดับที่สามหรือลำดับที่สูงขึ้นไปที่ไม่ใช่ Senior tranche กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิง

9.2 เงินลงทุนในตราสาร Securitisation ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียในลำดับที่สอง (Second loss tranche or Mezzanine tranche) ของตราสาร Securitisation ที่มีจำนวนทั้งหมด 3 ระดับหรือมากกว่า กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

ทั้งนี้ ในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ (Originator) ในธุรกรรม Securitisation ยังมีความเสี่ยงในสินทรัพย์ทางการเงินที่ได้โอนขายไปให้นิติบุคคลเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์หรือบริษัทที่รับโอนสินทรัพย์เพื่อทำธุรกรรม Securitisation (Special Purpose Vehicle: SPV) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้นยังคงคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวเสมือนว่ายังไม่ได้มีการขายสินทรัพย์นั้นออกไป

10. สินทรัพย์อื่น

10.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

10.1.1 เงินสดที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศ

10.1.2 ยอดเหลื่อมบัญชีระหว่างสำนักงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น

10.1.3 ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

10.1.4 สินทรัพย์ที่เกิดจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของธุรกรรมอนุพันธ์ (Mark-to-market)

10.1.5 รายการสินทรัพย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนแล้ว เช่น ค่าความนิยม สินทรัพย์ประเภทภาษีเงินได้รอตัดบัญชี เป็นต้น

10.2 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20

10.2.1 รายการเงินสดระหว่างเรียกเก็บซึ่งเป็นรายการย่อยในรายการเงินสดของงบแสดงฐานะการเงิน ได้แก่ ตราสารที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามที่อยู่ในระหว่างเรียกเก็บ และตราสารซึ่งจะต้องเรียกเก็บตามระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคารซึ่งจะเรียกเก็บได้ภายในวันทำการถัดไป เช่น ดราฟต์ และเช็คธนาคารที่ยังไม่ได้นำไปหักบัญชีแต่ได้เครดิตบัญชีให้ลูกค้าแล้ว และเช็ครอส่งคืน

10.2.2 เงินลงทุนในหลักทรัพย์ หรือหน่วยลงทุน รวมทั้งผลตอบแทนค้างรับ เฉพาะจำนวนเงินที่กระทรวงการคลังทำสัญญาให้ความคุ้มครองหรือตกลงเป็นผู้รับความเสี่ยง

10.3 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

10.3.1 เงินลงทุนในตราสารทุน (Equity exposure) รวมถึงเงินลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัททั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

10.3.2 หน่วยลงทุนในกองทุนรวม ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามประเภท สัดส่วน และจำนวนของสินทรัพย์ที่กองทุนของหน่วยลงทุนนั้นลงทุนจริง (Look-through) ได้ โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องสามารถคำนวณมูลค่าสุทธิของสินทรัพย์ดังกล่าวในแต่ละวันได้

10.3.3 ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ สินทรัพย์ประจำอื่น ๆ และทรัพย์สินรอการขาย

10.3.4 สินทรัพย์อื่นที่ไม่ได้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงไว้เป็นอย่างอื่น

II. กรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพ

กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดชั้นสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลประเภท I.1- I.8 ข้างต้นเป็นลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 ยกเว้นสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยตาม**ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ข้อ 5.2.3 (1.1) และ (1.2)** ที่ถูกจัดชั้นเป็นลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

อย่างไรก็ตาม กรณีที่ลูกหนี้ด้อยคุณภาพดังกล่าวมี Specific provision เป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ลดลงได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

1. กรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพในส่วนที่ไม่ได้มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ตามเอกสารแนบ 6 - 8 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

1.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

1.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

1.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น และค้างชำระไม่เกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

1.4 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น แต่ค้างชำระเกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2. ลูกหนี้ด้อยคุณภาพในส่วนที่ไม่มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามประเภทที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์เรื่องการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SA

แต่มีหลักประกันประเภท (1) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial Real Estate: CRE) (2) อสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย (Residential Real Estate: RRE) และ (3) ลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้การเงินของลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Receivable)[13] เป็นประกันเต็มจำนวน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

2.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 15 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

2.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น และค้างชำระไม่เกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

2.4 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น แต่ค้างชำระเกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

3. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ข้อ 5.2.3 (1.1) ที่เป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

3.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

3.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

4. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75 ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ข้อ 5.2.3 (1.2) ที่เป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

4.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

4.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75

4.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

[13] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงคำจำกัดความและเกณฑ์ปฏิบัติของหลักประกันประเภท CRE RRE และ Receivable ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ตามเอกสารแนบ 1.2

เอกสารแนบ 1.1

รายชื่อรัฐวิสาหกิจ[1]แยกตามประเภทน้ำหนักความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

1. รัฐวิสาหกิจที่กำหนดให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน แบ่งเป็น

1.1 รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน

1) ธนาคารออมสิน

2) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

3) ธนาคารอาคารสงเคราะห์

4) ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

5) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

6) ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

7) บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

8) บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

1.2 รัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงินและมีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

ก. จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ หรือพระราชกำหนด

1) การไฟฟ้านครหลวง

2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

3) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

4) การรถไฟแห่งประเทศไทย

5) การท่าเรือแห่งประเทศไทย

6) การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

7) การประปานครหลวง

8) การประปาส่วนภูมิภาค

9) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

10) สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

11) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

12) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

[1] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงรายชื่อรัฐวิสาหกิจที่ปรับปรุงล่าสุดได้จากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (http://www.sepo.go.th)

13) องค์การเภสัชกรรม

14) **การยางแห่งประเทศไทย**

15) องค์การสะพานปลา

16) การกีฬาแห่งประเทศไทย

17) องค์การจัดการน้ำเสีย

18) **การยาสูบแห่งประเทศไทย**

ข. จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกา

1) องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

2) สถาบันการบินพลเรือน

3) องค์การสวนพฤกษศาสตร์

4) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

5) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร

6) องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

7) องค์การคลังสินค้า

8) องค์การตลาด

9) องค์การสวนสัตว์

10) องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ

ค. จัดตั้งโดยประกาศคณะปฏิวัติ

1) การเคหะแห่งชาติ

2) การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

ง. จัดตั้งโดยระเบียบ หรือข้อบังคับ

1) องค์การสุรา กรมสรรพสามิต

2) โรงงานไพ่ กรมสรรพสามิต

3) โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4) สำนักงานธนานุเคราะห์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

2. รัฐวิสาหกิจที่กำหนดให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

1) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

2) บริษัท ขนส่ง จำกัด

3) บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด

4) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

5) บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

6) บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด

7) บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)

8) บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

9) บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

10) บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)

11) บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด

12) บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด

เอกสารแนบ 1.2

คำจำกัดความและเกณฑ์ปฏิบัติของหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial Real Estate: CRE) อสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย (Residential Real Estate: RRE) และ Receivable ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตกรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ตามรายละเอียดในเอกสารแนบ 1 ข้อ II.2 กำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีลูกหนี้ด้อยคุณภาพในส่วนที่ไม่มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามประเภทที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์เรื่องการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SA แต่มีหลักประกันประเภท (1) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial Real Estate: CRE) (2) อสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย (Residential Real Estate: RRE) และ (3) ลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้การเงินของลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Receivable) เป็นประกันเต็มจำนวน โดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงคำจำกัดความและเกณฑ์ปฏิบัติของหลักประกันประเภทดังกล่าว ดังนี้

1. หลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial Real Estate: CRE) และอสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย (Residential Real Estate: RRE)

1.1 คำจำกัดความของหลักประกันประเภท CRE และ RRE

(1) CRE และ RRE สำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาล สถาบันการเงิน และธุรกิจเอกชน จะต้องมีลักษณะที่เข้าด้วยเงื่อนไขดังต่อไปนี้[1]

(1.1) ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานหรือกระแสเงินสดรับของอสังหาริมทรัพย์หรือโครงการที่ใช้เป็นหลักประกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ขึ้นอยู่กับกระแสเงินจากแหล่งอื่น ๆ

(1.2) มูลค่าของหลักประกันที่นำมาจำนองต้องไม่ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของลูกหนี้

อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถใช้อสังหาริมทรัพย์ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เป็นเพียงสถานประกอบการของลูกหนี้เป็นหลักประกันได้ หากความสามารถในการหารายได้ของลูกหนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวโดยตรง

(2) CRE และ RRE สำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาล สถาบันการเงิน และธุรกิจเอกชน ไม่รวมถึงหลักประกันของสินเชื่อกลุ่มพิเศษประเภทสินเชื่อเพื่อพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ก่อรายได้ (Income Producing Real Estate: IPRE)[2] เนื่องจากหลักประกันของสินเชื่อ IPRE มีลักษณะไม่เข้าเงื่อนไขตามข้อ (1.1) และ (1.2) ข้างต้น

---

[1] ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้อสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัยหลายครอบครัว (Multifamily residential real estate) ที่แม้ว่ามีลักษณะไม่เข้าเงื่อนไขตามข้อ (1) ข้างต้น เป็นหลักประกันได้เฉพาะกรณีลูกหนี้รัฐวิสาหกิจ ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนทางการเงินเป็นเจ้าของโครงการ เช่น การเคหะแห่งชาติ เป็นต้น

[2] สินเชื่อเพื่อพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ก่อรายได้ (Income-Producing Real Estate: IPRE) หมายความว่า สินเชื่อที่นำไปลงทุนพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งรายได้จากโครงการอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว เป็นทั้งแหล่งที่มาของรายได้หลักในการชำระหนี้และเป็นหลักประกัน ทั้งนี้ รายได้จากโครงการมักจะอยู่ในรูปของค่าเช่า สัญญาเช่า หรือการขายอสังหาริมทรัพย์นั้น ตัวอย่างเช่น สำนักงานให้เช่า พื้นที่ให้เช่าเพื่อการค้าปลีก อาคารชุดที่อยู่อาศัย คลังสินค้า โรงแรม เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณาอนุญาตให้หลักประกันของสินเชื่อ IPRE บางประเภท เช่น อาคารสำนักงาน อาคารพาณิชย์ที่มีพื้นที่ใช้สอยได้หลายวัตถุประสงค์ อาคารพาณิชย์เพื่อการให้เช่า เป็นต้น เป็นหลักประกันในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้ หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีข้อมูลหรือหลักฐานที่แสดงให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าตลาดอสังหาริมทรัพย์ของไทยมีลักษณะที่มีการพัฒนามานานแล้ว (Well-developed and long-established) ซึ่งลักษณะของตลาดอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว ประกอบด้วยเงื่อนไข ดังนี้

(2.1) ส่วนสูญเสียที่เกิดจากการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ประเภทนี้ในส่วนที่มีหลักประกันต้องไม่เกินร้อยละ 0.3 ของยอดสินเชื่อในแต่ละปี ทั้งนี้ มูลค่าของหลักประกันให้คำนวณโดยใช้มูลค่าที่ต่ำกว่าระหว่างร้อยละ 50 ของมูลค่าตลาดของหลักประกัน และร้อยละ 60 ของมูลค่าหลักประกันที่ประเมินจากการก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต (Mortgage-Lending-Value: MLV)

(2.2) ส่วนสูญเสียโดยรวมที่เกิดจากการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ประเภทนี้ต้องไม่เกินร้อยละ 0.5 ของยอดสินเชื่อในแต่ละปี

1.2 เกณฑ์ปฏิบัติสำหรับหลักประกันประเภท CRE และ RRE

CRE และ RRE นอกจากจะต้องมีลักษณะสอดคล้องตามข้อ 1.1 แล้ว สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องสามารถบังคับหลักประกันได้ตามกฎหมาย โดยต้องมีสิทธิเหนือหลักประกันนั้น และต้องดำเนินการยื่นฟ้องตามกฎหมายในเวลาที่เหมาะสม

(2) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดมูลค่าหลักประกันต่ำกว่าหรือเท่ากับมูลค่ายุติธรรมในปัจจุบันของอสังหาริมทรัพย์นั้น ซึ่งหมายความว่า ราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่สามารถใช้ตกลงซื้อขายกันได้ระหว่างผู้เต็มใจซื้อกับผู้เต็มใจขาย ณ วันที่ทำการประเมินราคาหรือทำการตีราคาอสังหาริมทรัพย์นั้น ภายใต้เงื่อนไขการซื้อขายปกติที่ผู้ซื้อและผู้ขายไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวเนื่องกัน

(3) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องประเมินมูลค่าหลักประกันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจควรประเมินมูลค่าหลักประกันให้ถี่กว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในกรณีที่สภาวะตลาดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ หรือเมื่อมีข้อบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นว่าหลักประกันนั้นอาจมีมูลค่าลดลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับราคาตลาด หรือเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจใช้วิธีทางสถิติเพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าหลักประกันอาจมีมูลค่าลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เช่น การอ้างอิงดัชนีราคาที่อยู่อาศัย การสุ่มตัวอย่าง เป็นต้น

(4) กรณีหลักประกันของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นการจดจำนองตั้งแต่ลำดับสองลงไป ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนับรวมยอดหนี้คงค้างของเจ้าหนี้ที่จดจำนองลำดับหนึ่งและทุกลำดับที่เหนือกว่าลำดับของสถาบันการเงินเฉพาะกิจรวมในการพิจารณาว่ายอดหนี้ดังกล่าวมีหลักประกันประเภท CRE และ RRE เต็มจำนวนหรือไม่ เพื่อนำไปกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ด้อยคุณภาพตามเอกสารแนบ 1

(5) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีการบริหารหลักประกันตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(5.1) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับประเภทของ CRE และ RRE ที่จะยอมรับให้เป็นหลักประกัน และอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อมูลค่าหลักประกัน

(5.2) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดวิธีการเพื่อที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าอสังหาริมทรัพย์ที่ลูกหนี้ใช้เป็นหลักประกันนั้นมีการทำประกันภัยอย่างเหมาะสม

(5.3) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดให้มีระบบการติดตามอย่างต่อเนื่องว่ามีเจ้าหนี้หรือผู้เกี่ยวข้องรายอื่นที่มีสิทธิได้รับชำระหนี้จากอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้เป็นหลักประกันก่อนสถาบันการเงินเฉพาะกิจหรือไม่ เช่น ภาษีที่ต้องจ่ายให้ทางการ เป็นต้น

(5.4) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีการติดตามสภาพของหลักประกันว่ามีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมหรือไม่ เช่น มีวัตถุมีพิษอยู่ในอสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นต้น

2. หลักประกันประเภทลูกหนี้การค้า (Receivable)

2.1 คำจำกัดความของ Receivable

“Receivable” หมายความว่า ลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้การเงินของลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีอายุตามสัญญา (Original maturity) ไม่เกิน 1 ปี ซึ่งรวมถึงลูกหนี้ที่เกิดจากการขายสินค้าหรือบริการในเชิงพาณิชย์ และลูกหนี้ทั่วไปที่เกิดจากการให้เครดิตแก่ผู้จัดซื้อสินค้า ผู้ขายวัตถุดิบ ผู้เช่า รัฐบาล องค์กรของรัฐ หรือบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าหรือบริการในเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้ ไม่รวมลูกหนี้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitisation) หรืออนุพันธ์ด้านเครดิต

2.2 เกณฑ์ปฏิบัติสำหรับหลักประกันประเภท Receivable

(1) <u>เกณฑ์ปฏิบัติด้านกฎหมาย</u>

(1.1) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องจัดให้มีการดำเนินการด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักประกันที่มีความชัดเจน ทำให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นเจ้าหนี้มีสิทธิในกระแสเงินที่ได้รับจากหลักประกัน

(1.2) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีบุริมสิทธิเหนือหลักประกันนั้นตามข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(1.3) เอกสารหรือหลักฐานประกอบต้องมีผลผูกพันตามกฎหมายกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องทำการทบทวนหรือตรวจสอบการมีผลผูกพันตามกฎหมายอย่างสม่ำเสมอ

(1.4) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีการกำหนดกระบวนการจัดการหลักประกันอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้สามารถเรียกเก็บเงินจากหลักประกันได้ภายในเวลาอันเหมาะสม ในกรณีผู้กู้มีปัญหาทางการเงินหรือผิดนัดชำระหนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีสิทธิตามกฎหมายที่จะขาย Receivable ที่เป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินของผู้กู้ให้แก่ผู้อื่น โดยไม่ต้องขอความยินยอมจากผู้กู้ก่อน

(2) <u>เกณฑ์ปฏิบัติด้านการบริหารความเสี่ยง</u>

(2.1) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของ Receivable ที่เป็นหลักประกัน โดยจัดให้มีการวิเคราะห์ภาวะธุรกิจและอุตสาหกรรมของผู้กู้ และประเภทธุรกิจของ Receivable ที่เป็นหลักประกันนั้น รวมทั้งทบทวนนโยบายการให้เครดิตของผู้กู้ว่ามีความน่าเชื่อถือและสมเหตุสมผล

(2.2) การกำหนดสัดส่วนเงินให้สินเชื่อแก่ผู้กู้ต่อมูลค่าของ Receivable ที่เป็นหลักประกันต้องทำอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงปัจจัยเรื่องต้นทุนในการเรียกเก็บหนี้หลักประกัน มีการกระจุกตัวอยู่ที่ Receivable ที่เป็นหลักประกันรายใดรายหนึ่งหรือไม่ หรือการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการกระจุกตัวอยู่ที่ผู้กู้รายใดรายหนึ่งหรือไม่

(2.3) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการติดตามที่เหมาะสมกับประเภทของหลักประกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้แก่การจัดทำรายละเอียดและการวิเคราะห์หลักประกัน อาทิ การนับอายุ การตรวจสอบหลักประกันและการกระจุกตัวในกลุ่ม Receivable ที่ถือเป็นหลักประกัน การตรวจสอบกระแสเงินที่ได้รับ การวิเคราะห์ฐานะการเงินของผู้กู้

(2.4) Receivable ที่นำมาเป็นหลักประกันไม่ควรมีความเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงของผู้กู้ ในกรณีที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ฐานะของ Receivable ที่เป็นหลักประกันขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของผู้กู้ หรือ Receivable ที่เป็นหลักประกันและผู้กู้อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน สถาบันการเงินเฉพาะกิจควรคำนึงถึงความเสี่ยงดังกล่าวในการกำหนดสัดส่วนของหลักประกันที่พึงมีเทียบกับยอดหนี้ (Margin) ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้บริษัทหรือพนักงานของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับผู้กู้มาเป็นหลักประกัน

(2.5) สถาบันการเงินเฉพาะกิจควรมีกระบวนการเป็นลายลักษณ์อักษรในการติดตามการชำระเงินของ Receivable ที่เป็นหลักประกันในกรณีเกิดปัญหาทางการเงิน

เอกสารแนบ 2

หลักเกณฑ์การกำหนดค่าแปลงสภาพสำหรับรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่สัญญาอนุพันธ์

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแปลงรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่สัญญาอนุพันธ์ทุกรายการให้มีมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน โดยคูณรายการนอกงบดุลนั้นด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor: CCF) ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับรายการนอกงบดุลแต่ละประเภทดังต่อไปนี้

I. ค่าแปลงสภาพสำหรับวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้

1. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 0

- วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถยกเลิกได้ทันทีโดยไม่มีเงื่อนไข[1]

- วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้สำหรับการทำสัญญาอนุพันธ์

2. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 20

- วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ ที่มีอายุตามสัญญาไม่เกิน 1 ปี

3. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 50

- วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ ที่มีอายุตามสัญญามากกว่า 1 ปี

4. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 100

- วงเงินที่ไม่เข้าข่ายข้อ 1– 3

ทั้งนี้ กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถระบุได้ว่าวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ เป็นวงเงินสำหรับรายการนอกงบดุลประเภทที่มีค่าแปลงสภาพต่ำกว่าค่าแปลงสภาพของวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้นั้น สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถเลือกใช้ค่าแปลงสภาพที่ต่ำกว่าได้

II. ค่าแปลงสภาพสำหรับรายการนอกงบดุลประเภทอื่น

1. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 0

- ตั๋วเงินเพื่อเรียกเก็บ

- ภาระผูกพันที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถบอกยกเลิกได้ทันทีโดยไม่มีเงื่อนไข

[1] ในสัญญาของวงเงินให้สินเชื่อ ต้องมีการระบุข้อความที่ทำให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีสิทธิในการยกเลิกวงเงินได้ทันทีโดยไม่มีเงื่อนไข และสามารถยกเลิกวงเงินดังกล่าวเมื่อใดก็ได้ ทั้งนี้ การระบุ Event of default หรือ Material adverse change clause เป็นเหตุผลในการยกเลิกสัญญานั้น ต้องไม่จำกัดสิทธิของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในการยกเลิกวงเงินเฉพาะกรณีที่ลูกหนี้มีคุณภาพเครดิตเสื่อมถอยหรือยกเลิกวงเงินเฉพาะกรณีใดกรณีหนึ่งเท่านั้น

2. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 20

- ภาระผูกพันตามเล็ตเตอร์ออฟเครดิต[2] ทั้งกรณี Issuing bank และ Confirming bank ทั้งที่มีเอกสารประกอบแล้วและยังไม่มีเอกสารประกอบ รวมถึง ภาระรับรองตามตั๋วเงินค่าสินค้าเข้าที่ยังไม่ครบกำหนด (Acceptances on trade bill)

- การค้ำประกันการออกของ (Shipping guarantee)

3. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 50

- ภาระผูกพันซึ่งขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของลูกค้า เช่น การค้ำประกันการรับเหมาก่อสร้าง การค้ำประกันการยื่นซองประกวดราคา (Bid bond) การค้ำประกันการปฏิบัติงานตามสัญญาซื้อขาย/ว่าจ้าง (Performance bond) การค้ำประกันการซื้อขายพัสดุ เป็นต้น

- การค้ำประกันการชำระเงินค่าภาษี เช่น ภาษีนำเข้า ภาษีของชาวต่างประเทศที่ทำงานในประเทศไทยและจะเดินทางออกนอกประเทศ ภาษีสรรพสามิต การชำระภาษีสินค้าขาเข้า หรือการขอคืนภาษี เป็นต้น

- การค้ำประกันการชำระเงินค่าน้ำหรือมิเตอร์น้ำ ค่าไฟฟ้าหรือมิเตอร์ไฟฟ้า

- การค้ำประกันการชำระเงินค่าสินค้า

- การค้ำประกันเพื่อการเบิกเงินล่วงหน้า (Advance payment guarantee)

- การค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาอื่น เช่น การค้ำประกันบุคคลต่างด้าวเข้าเมือง ค้ำประกันการใช้จ่ายผ่านบัตร Synergy card หรือ Star card ในการเติมน้ำมัน เป็นต้น

- การค้ำประกันผลงาน/ค้ำประกันคุณภาพสินค้า (Retention/Warranty bond)

- การค้ำประกันต่อศาล เช่น การค้ำประกันเพื่อการดำเนินคดี หรือเพื่อรอคำตัดสินของศาล

- การประกันการจำหน่ายตราสารหรือหลักทรัพย์แบบ Firm underwriting

4. ค่าแปลงสภาพร้อยละ 100

- การรับอาวัลตั๋วเงิน สอดเข้าแก้หน้าในตั๋วเงิน

- การค้ำประกันการกู้ยืมเงิน

- การค้ำประกันการกู้ยืมเงินในลักษณะอื่น ซึ่งจะต้องชำระหนี้แทนโดยปราศจากเงื่อนไข

- การค้ำประกันการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตั๋วเงิน

- การสลักหลังตั๋วเงินแบบผู้รับสลักหลังมีสิทธิไล่เบี้ย (With recourse)

---

[2] หมายรวมถึงธุรกรรมอื่นที่มีหลักการปฏิบัติเช่นเดียวกับเล็ตเตอร์ออฟเครดิต แต่แตกต่างกันในเรื่อง กระบวนการรับ-ส่ง และการตรวจสอบเอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมการค้าต่างประเทศ ที่นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ (เช่น Trade services utility) แทนการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

- สัญญาการซื้อสินทรัพย์ ซึ่งสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติตามโดยปราศจากเงื่อนไข

- การค้ำประกัน การรับประกัน หรือการก่อภาระผูกพันในรูปแบบใด ๆ ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ อันเนื่องมาจากการขายสินทรัพย์

- ภาระผูกพันตามสัญญาขายตราสารโดยมีเงื่อนไขจะซื้อคืน (Repurchasing agreement)

- ภาระผูกพันตามสัญญายืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (Securities borrowing and lending)

- ภาระผูกพันตามสัญญาหรือข้อตกลงการรับประกันความเสี่ยง ซึ่งได้แก่สัญญาที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจรับโอนความเสี่ยงด้านเครดิต หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตจากคู่สัญญา โดยตกลงจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่ง หรือรับความเสียหายเนื่องจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้รับคืนเงินให้สินเชื่อ หรือเงินลงทุนในตราสารแสดงสิทธิในหนี้ หรือมีเหตุการณ์เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญา (Credit event) เกิดขึ้น

- ภาระของลูกค้าจากการรับรอง เช่น ภาระจากการรับรองตั๋วเงิน

- การค้ำประกันการเพิ่มทุน หรือการค้ำประกันในลักษณะอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการกู้ยืมเงินของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

- ภาระผูกพันอื่น ๆ ที่มิได้ระบุค่าแปลงสภาพไว้ในเอกสารแนบนี้

เอกสารแนบ 3

หลักเกณฑ์การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงและค่าแปลงสภาพสำหรับภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยงของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยง[1] ตามวิธีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

1. กรณีธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเป็นผู้ขายกรมธรรม์การรับประกันการส่งออก (Export credit insurance)

ให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยนำภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันการส่งออก หลังหักยอดเงินสำรองที่ได้กันไว้เพื่อชำระค่าสินไหมทดแทนจากรายการภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันการส่งออก (ยกเว้นภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันการส่งออกที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดสรรงบประมาณเพื่อชำระหนี้ให้แล้ว) ไปคูณด้วยค่าแปลงสภาพเท่ากับร้อยละ 50 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่สูงกว่าระหว่าง (1) น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ซื้อสินค้าหรือธนาคารพาณิชย์ของผู้ซื้อสินค้า กับ (2) น้ำหนักความเสี่ยงของประเทศของผู้ซื้อสินค้า

ทั้งนี้ ผลรวมของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธุรกรรมการรับประกันการส่งออกของผู้ส่งออกแต่ละรายที่มีต่อผู้ซื้อทุกรายรวมกัน เมื่อแปลงเป็นเงินกองทุนขั้นต่ำ[2] แล้ว จะต้องไม่เกินมูลค่าสูงสุดที่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะต้องจ่ายให้แก่ผู้ส่งออกรายนั้นตามสัญญารับประกันการส่งออก

2. กรณีธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเป็นผู้ขายกรมธรรม์การรับประกันความเสี่ยงการลงทุน (Investment insurance)

ให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยนำภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยงการลงทุน หลังหักยอดเงินสำรองที่ได้กันไว้เพื่อชำระค่าสินไหมทดแทนจากรายการภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยงการลงทุน (ยกเว้นภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยงการลงทุนที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดสรรงบประมาณเพื่อชำระหนี้ให้แล้ว) ไปคูณด้วยค่าแปลงสภาพร้อยละ 100 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงของประเทศที่ไปลงทุน

---

[1] การรับประกันความเสี่ยง หมายถึง (1) การรับประกันการส่งออก (Export credit insurance) ซึ่งเป็นการรับประกันความเสี่ยงในการได้รับชำระเงินจากผู้ซื้อหรือธนาคารของผู้ซื้อ และ (2) การรับประกันความเสี่ยงการลงทุน (Investment insurance) ซึ่งเป็นการรับประกันความเสี่ยงในการลงทุนในต่างประเทศของผู้ลงทุนไทย

[2] มีค่าเท่ากับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตคูณด้วยอัตราส่วนเงินกองทุนตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

เอกสารแนบ 4

หลักเกณฑ์การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงและค่าแปลงสภาพสำหรับอนุพันธ์ด้านเครดิต (Credit derivatives)[1] ในบัญชีเพื่อการธนาคาร

1. กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต (Protection seller)[2]

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับอนุพันธ์ด้านเครดิตตามวิธีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยแบ่งตามประเภทของอนุพันธ์ด้านเครดิต ดังนี้

1.1 Credit Default Swaps (CDS): สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขาย CDS

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับภาระการรับชดเชยความเสียหายอันเกิดจากความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง โดยมีค่าแปลงสภาพร้อยละ 100 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิง

1.2 Credit Linked Notes (CLN): สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ซื้อ CLN

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ค่าที่มากกว่าระหว่าง (1) สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณจากภาระการรับชดเชยความเสียหายอันเกิดจากความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง โดยมีค่าแปลงสภาพร้อยละ 100 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิง และ (2) สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณจากจำนวนเงินให้กู้ยืมหรือซื้อตราสารผ่าน CLN โดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ออก CLN

1.3 First to default products: สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขาย First to default swaps หรือเป็นผู้ซื้อ First to default CLN

<u>กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขาย First to default swaps</u>

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต สำหรับมูลค่าสูงสุดที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตอาจจะต้องจ่ายชดเชยตามสัญญา โดยมีค่าแปลงสภาพร้อยละ 100 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงทุกรายในกลุ่มรวมกัน

<u>กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ซื้อ First to default CLN</u>

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ค่าที่มากกว่าระหว่าง (1) สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณจากมูลค่าสูงสุดที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตอาจจะต้องจ่ายชดเชยตามสัญญา โดยมีค่าแปลงสภาพร้อยละ 100 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงทุกรายในกลุ่มรวมกัน และ (2) สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณจากจำนวนเงินให้กู้ยืมหรือซื้อตราสาร First to default CLN โดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ซื้อข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง ในฐานะผู้ออก First to default CLN

---

[1] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงคำจำกัดความของอนุพันธ์ด้านเครดิต (Credit derivatives) ตามเอกสารแนบ 4.1

[2] หรือหมายถึง ผู้รับโอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง

ทั้งนี้ สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับ First to default products เมื่อแปลงเป็นเงินกองทุนขั้นต่ำ[3] จะต้องไม่เกินมูลค่าสูงสุดที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตอาจจะต้องจ่ายชดเชยตามสัญญาที่ให้แก่ผู้ซื้อข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต

1.4 Proportionate CDS และ Proportionate CLN: สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขาย Proportionate CDS หรือเป็นผู้ซื้อ Proportionate CLN

กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขาย Proportionate CDS

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณผลรวมของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับภาระการรับชดเชยความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์แต่ละรายตามอัตราส่วนการรับประกันที่กำหนดไว้ตามสัญญา โดยมีค่าแปลงสภาพร้อยละ 100 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิงแต่ละรายในกลุ่ม

กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ซื้อ Proportionate CLN

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่นำเงินสดไปให้กู้ยืมหรือซื้อตราสาร หรือเสมือนหนึ่งนำไปวางไว้เป็นประกัน ใช้ค่าที่มากกว่าระหว่าง (1) ผลรวมของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับภาระการรับชดเชยความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์แต่ละรายในกลุ่มตามอัตราส่วนการรับประกันที่กำหนดไว้ตามสัญญา โดยมีค่าแปลงสภาพร้อยละ 100 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิงแต่ละราย และ (2) สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณจากจำนวนเงินให้กู้ยืมหรือซื้อตราสาร โดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ซื้อข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงในฐานะผู้ออก Proportionate CLN

1.5 Total Rate of Return Swaps (TRORS): สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขาย TRORS

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับภาระการรับชดเชยความเสียหายของสินทรัพย์อ้างอิง โดยมีค่าแปลงสภาพร้อยละ 100 และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิง

2. กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ซื้อข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต (Protection buyer)[4]

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยการค้ำประกันและธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตตามเอกสารแนบ 8

---

[3] มีค่าเท่ากับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตคูณด้วยอัตราส่วนเงินกองทุนตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

[4] หรือหมายถึง ผู้โอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง

เอกสารแนบ 4.1

คำจำกัดความของอนุพันธ์ด้านเครดิต (Credit derivatives)

1. “Credit derivatives” หมายความว่า ธุรกรรมที่ใช้ในการโอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง (Reference obligation) หรือสินทรัพย์อื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้ออกสินทรัพย์อ้างอิงตามที่กำหนดไว้ในสัญญา (Obligation category and obligation characteristics) จากผู้โอนความเสี่ยงด้านเครดิต (Protection buyer) ไปยังผู้รับโอนความเสี่ยงด้านเครดิต (Protection seller) โดย Protection seller จะได้รับผลตอบแทนหรือค่าธรรมเนียมที่อ้างอิงกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ออกสินทรัพย์อ้างอิง (Reference entity) แลกกับการมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายชำระเงินให้แก่ Protection buyer เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ออกสินทรัพย์ตามที่ระบุในสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต (Credit event)

2. “Reference obligation” หมายความว่า สินทรัพย์หรือภาระผูกพันที่ใช้อ้างอิงสำหรับการจ่ายชำระเงินภายใต้สัญญา Credit derivatives สำหรับกรณี Cash settlement

3. “Obligation category and Obligation characteristics” หมายความว่า ประเภทและคุณสมบัติของสินทรัพย์หรือภาระผูกพันที่ใช้กำหนด Credit event ของธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตตามที่ระบุในสัญญามาตรฐานของ International Swaps and Derivatives Association (ISDA) สำหรับ Obligation category เช่น Payment[1], Borrowed money, Reference obligations only, Bond และ Loan เป็นต้น สำหรับ Obligation characteristics เช่น Subordination, Specified currency, not domestic law และ Listed เป็นต้น

4. “Reference entity” หมายความว่า ผู้ออกสินทรัพย์อ้างอิง

5. “Protection buyer” หมายความว่า ผู้โอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง

6. “Protection seller” หมายความว่า ผู้รับโอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง

7. “Credit event” หมายความว่า เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการชำระหนี้ที่ระบุภายใต้สัญญา Credit derivatives ซึ่งเป็นผลให้ Protection seller ต้องมี Credit event payment ให้แก่ Protection buyer เช่น การล้มละลาย การผิดนัดชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ย การไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพัน การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีความเกี่ยวข้องกับ Reference entity เป็นต้น

8. “Credit event payment” หมายความว่า จำนวนเงินที่ Protection seller ต้องจ่ายชำระให้กับ Protection buyer เมื่อเกิด Credit event ตามที่ระบุในสัญญา ซึ่งโดยปกติ Credit event payment จะทำได้ 2 วิธี คือ

---

[1] **หากธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจทำมี Obligation category เป็น Payment ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ Credit event ต้องเกี่ยวข้องกับภาระผูกพันที่เกิดขึ้นจากการทำธุรกรรมอนุพันธ์เท่านั้น ไม่รวมถึงการผิดนัดชำระกรณีอื่น ๆ เช่น การชำระค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น**

(1) “Physical settlement” หมายความว่า การที่ Protection seller จ่ายเงินให้แก่ Protection buyer เท่ากับมูลค่าที่ตกลงกันไว้ตามสัญญา เพื่อแลกกับการรับมอบสินทรัพย์จาก Protection buyer ซึ่งเป็น Deliverable obligation หรือสินทรัพย์ที่ข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงระบุให้ใช้ส่งมอบได้เมื่อเกิด Credit event

(2) “Cash Settlement” หมายความว่า การที่ Protection seller จะจ่ายเงินให้แก่ Protection buyer เท่ากับมูลค่าคงที่ตามที่ระบุไว้ในสัญญา (Binary payout) หรือจำนวนที่สูงกว่าระหว่าง (2.1) ส่วนต่างระหว่างมูลค่าที่ตราไว้กับมูลค่าที่อาจเรียกคืนได้ (Recovery value) ของสินทรัพย์อ้างอิงหลังจากเกิด Credit event แล้ว หรือ (2.2) การไม่ต้องจ่ายเงิน ในกรณีที่ส่วนต่างตาม (2.1) ติดลบ

9. “Deliverable obligation” หมายความว่า สินทรัพย์ซึ่งได้ระบุในข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงว่าสามารถใช้ในการส่งมอบได้เมื่อเกิด Credit event ในกรณีกำหนดให้ Credit event payment กระทำโดยวิธี Physical settlement

10. “ธุรกรรม Credit Default Swaps (CDS)” หมายความว่า การซื้อขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการชำระคืนของสินทรัพย์อ้างอิงหรือสินทรัพย์อื่นที่เกี่ยวข้องกับ Reference entity ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา **ซึ่งต้องเป็นการรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์อ้างอิงรายใดรายหนึ่ง (Single-name protection)** โดย Protection buyer ตกลงจะจ่ายเงินค่าธรรมเนียมให้แก่ Protection seller และ Protection seller จะชำระเงินเพื่อชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเมื่อเกิด Credit event ขึ้น ซึ่งจะมีผลให้ข้อตกลงครบกำหนดทันที โดยการชำระราคาอาจทำได้ทั้งวิธี Physical settlement หรือวิธี Cash settlement โดยหากไม่เกิด Credit event ข้อตกลงจะสิ้นสุดในวันครบกำหนดตามปกติ

11. “ธุรกรรม Credit Linked Notes (CLN)” หมายความว่า ธุรกรรมที่ประกอบไปด้วยธุรกรรม 2 ธุรกรรม คือ (ก) ธุรกรรม CDS และ (ข) ธุรกรรมการกู้ยืมเงินหรือซื้อขายตราสาร ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) Protection seller ตามธุรกรรม CDS นำเงินมาวางเป็นประกันแก่ Protection buyer ผ่านการทำธุรกรรมการให้กู้ยืมหรือซื้อตราสารตั้งแต่วันเริ่มต้นของข้อตกลง

(2) Protection seller ตามธุรกรรม CDS จะได้รับดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนจากเงินให้กู้หรือลงทุนในตราสารเป็นอัตราอ้างอิงกับความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิงที่ตนเข้ารับประกัน

(3) เมื่อเกิด Credit event ข้อตกลงจะครบกำหนดทันที และ Protection buyer ตามธุรกรรม CDS ต้องส่งมอบ Deliverable obligation ให้แก่ Protection seller ตามวิธี Physical settlement หรือจ่ายชำระเป็นเงินสดมูลค่าเทียบเท่ามูลค่าที่อาจเรียกคืนได้ของสินทรัพย์อ้างอิงนั้นให้แก่ Protection seller ตามวิธี Cash settlement โดยการชำระราคาดังกล่าวถือเป็นการชำระคืนเงินกู้หรือเงินตามตราสาร CLN แล้วแต่กรณี

(4) หากไม่เกิด Credit event ในระหว่างอายุสัญญา ข้อตกลงจะสิ้นสุดในวันครบกำหนดตามปกติ และ Protection buyer ในฐานะผู้กู้ยืมหรือผู้ออกตราสาร จะต้องชำระคืนเงินต้นพร้อมผลตอบแทนเต็มจำนวนให้แก่ Protection seller

12. “ธุรกรรม Total Rate of Return Swaps (TRORS)” หมายความว่า การซื้อขายข้อตกลงที่จะรับประกันความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิง ซึ่งมีลักษณะดังนี้

(1) Protection buyer ตกลงที่จะจ่ายกระแสเงินสดของสินทรัพย์อ้างอิงทั้งหมดให้แก่ Protection seller อันได้แก่ ผลตอบแทนและส่วนที่เพิ่มขึ้น (ถ้ามี) ของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อ้างอิงจากวันเริ่มต้นของสัญญาหรือการชำระราคาครั้งก่อนหน้าแล้วแต่กรณี เพื่อแลกกับการรับผลตอบแทนใน**อัตราคงที่หรือ**อัตราลอยตัวที่อ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยตามที่จะตกลงกัน และส่วนที่ลดลง (ถ้ามี) ของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อ้างอิงจากวันเริ่มต้นของสัญญาหรือการชำระราคาครั้งก่อนหน้าแล้วแต่กรณี จนกว่าจะเกิด Credit event หรือครบกำหนดสัญญา

(2) Protection seller ตกลงจะจ่ายผลตอบแทนใน**อัตราคงที่หรือ**อัตราลอยตัวที่อ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยตามที่จะตกลงกัน และส่วนที่ลดลง (ถ้ามี) ของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อ้างอิงจากวันเริ่มต้นของสัญญาหรือการชำระราคาครั้งก่อนหน้าแล้วแต่กรณี เพื่อแลกกับการรับกระแสเงินสดของสินทรัพย์อ้างอิงทั้งหมดอันได้แก่ ผลตอบแทนและส่วนที่เพิ่มขึ้น (ถ้ามี) ของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อ้างอิงจากวันเริ่มต้นของสัญญาหรือการชำระราคาครั้งก่อนหน้าแล้วแต่กรณี จนกว่าจะเกิด Credit event หรือครบกำหนดสัญญา

(3) เมื่อเกิด Credit event จะมีผลให้ข้อตกลงครบกำหนดทันทีและมีการชำระราคากัน ซึ่งอาจทำได้ทั้งวิธี Physical settlement หรือวิธี Cash settlement

(4) หากไม่เกิด Credit event ข้อตกลงจะสิ้นสุดในวันครบกำหนดตามปกติ

13. “ธุรกรรม Total Rate Of Return linked Notes (TRORN)” หมายความว่า ธุรกรรมที่ประกอบไปด้วยธุรกรรม 2 ธุรกรรม คือ (ก) ธุรกรรม TRORS และ (ข) ธุรกรรมการกู้ยืมเงินหรือซื้อขายตราสาร ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) Protection seller ตามธุรกรรม TRORS นำเงินมาวางเป็นประกันแก่ Protection buyer ผ่านการทำธุรกรรมการให้กู้ยืมหรือซื้อตราสารตั้งแต่วันเริ่มต้นของข้อตกลง

(2) Protection seller ตามธุรกรรม TRORS จะได้รับกระแสเงินสดของสินทรัพย์อ้างอิง อันได้แก่ ผลตอบแทนและส่วนที่เพิ่มขึ้น (ถ้ามี) ของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อ้างอิงจากวันเริ่มต้นของสัญญาหรือการชำระราคาครั้งก่อนหน้าแล้วแต่กรณี เพื่อแลกกับการจ่ายผลตอบแทนในอัตราคงที่หรืออัตราลอยตัวที่อ้างอิงกับอัตราดอกเบี้ยตามที่จะตกลงกัน และส่วนที่ลดลง (ถ้ามี) ของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อ้างอิงจากวันเริ่มต้นของสัญญาหรือการชำระราคาครั้งก่อนหน้าแล้วแต่กรณี

(3) เมื่อเกิด Credit event ขึ้น จะมีผลให้ข้อตกลงครบกำหนดทันที และ Protection buyer ตามธุรกรรม TRORS จะต้องจ่ายผลตอบแทนและส่วนที่เพิ่มขึ้น (ถ้ามี) ของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์อ้างอิงจากวันเริ่มต้นของสัญญาหรือการชำระราคาครั้งก่อนหน้าแล้วแต่กรณี โดยอาจส่งมอบ Deliverable obligation ให้แก่ Protection seller ตามวิธี Physical settlement หรือจ่ายชำระเป็นเงินสดมูลค่าเทียบเท่ามูลค่าที่อาจเรียกคืนได้ของสินทรัพย์อ้างอิงนั้นให้แก่ Protection seller ตามวิธี Cash settlement โดยการชำระราคาดังกล่าวถือเป็นการชำระคืนเงินกู้หรือเงินตามตราสาร TRORN แล้วแต่กรณี

(4) หากไม่เกิด Credit event ในระหว่างอายุสัญญา ข้อตกลงจะสิ้นสุดในวันครบกำหนดตามปกติ และ Protection buyer ในฐานะผู้กู้ยืมหรือผู้ออกตราสารจะต้องชำระคืนเงินต้นพร้อมผลตอบแทนเต็มจำนวนให้แก่ Protection seller

14. “ธุรกรรม First To Default Swaps (FTDS)” หมายความว่า การซื้อขายข้อตกลงที่จะรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต เมื่อเกิด Credit event ของสินทรัพย์รายใดรายหนึ่งในกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิงที่กำหนดไว้ หรือสินทรัพย์อื่นที่เกี่ยวข้องกับ Reference entity ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ซึ่งมีลักษณะดังนี้

(1) Protection buyer จะชำระค่าธรรมเนียมให้ Protection seller เพื่อแลกกับการที่ Protection seller จะชำระเงินเพื่อชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เมื่อเกิด Credit event ขึ้นกับสินทรัพย์ในกลุ่มของสินทรัพย์อ้างอิงที่กำหนดไว้รายใดรายหนึ่งเป็นรายแรก หรือสินทรัพย์อื่นที่เกี่ยวข้องกับ Reference entity ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา

(2) การเกิด Credit event ตาม (1) จะมีผลให้ข้อตกลงครบกำหนดทันทีและมีการชำระราคากันในส่วนของสินทรัพย์อ้างอิงรายที่เกิด Credit event ซึ่งอาจกระทำได้ทั้งวิธี Physical settlement หรือวิธี Cash settlement

(3) หากไม่เกิด Credit event ข้อตกลงจะสิ้นสุดในวันครบกำหนดตามปกติ

15. “ธุรกรรม First To Default Credit Linked Notes (FTDN)” หมายความว่า ธุรกรรมที่ประกอบไปด้วยธุรกรรม 2 ธุรกรรม คือ (ก) ธุรกรรม FTDS และ (ข) ธุรกรรมการกู้ยืมเงินหรือซื้อขายตราสาร ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) Protection seller ตามธุรกรรม FTDS นำเงินมาวางเป็นประกันแก่ Protection buyer ผ่านการทำธุรกรรมการให้กู้ยืมหรือซื้อตราสาร ตั้งแต่วันเริ่มต้นของข้อตกลง

(2) Protection seller ตามธุรกรรม FTDS จะได้รับดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนจากเงินให้กู้หรือลงทุนในตราสารเป็นอัตราอ้างอิงกับความเสี่ยงด้านเครดิตของกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิงที่ตนเข้ารับประกัน

(3) เมื่อเกิด Credit event ขึ้นกับสินทรัพย์ในกลุ่มของสินทรัพย์อ้างอิงรายใดรายหนึ่งเป็นรายแรก หรือสินทรัพย์อื่นที่เกี่ยวข้องกับ Reference entity รายนั้นตามที่กำหนดไว้ในสัญญา จะมีผลให้ข้อตกลงครบกำหนดทันที และ Protection buyer ตามธุรกรรม FTDS ต้องส่งมอบ Deliverable obligation รายที่เกิด Credit event ให้แก่ Protection seller ตามวิธี Physical settlement หรือจ่ายชำระเป็นเงินสดมูลค่าเทียบเท่ามูลค่าที่อาจเรียกคืนได้ของสินทรัพย์อ้างอิงรายนั้นให้แก่ Protection seller ตามวิธี Cash settlement โดยการชำระราคาดังกล่าวถือเป็นการชำระคืนเงินกู้หรือเงินตามตราสาร FTDN แล้วแต่กรณี

(4) หากไม่เกิด Credit event ในระหว่างอายุสัญญา ข้อตกลงจะสิ้นสุดในวันครบกำหนดตามปกติ และ Protection buyer ในฐานะผู้กู้ยืมหรือผู้ออกตราสารจะต้องชำระคืนเงินต้นพร้อมผลตอบแทนเต็มจำนวนให้แก่ Protection seller

16. “ธุรกรรม Proportionate CDS” หมายความว่า การซื้อขายข้อตกลงที่จะรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต เมื่อเกิด Credit event ขึ้นกับสินทรัพย์ในกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิงที่กำหนดไว้หรือสินทรัพย์อื่นที่เกี่ยวข้องกับ Reference entity ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ซึ่งมีลักษณะดังนี้

(1) Protection buyer จะชำระค่าธรรมเนียมแก่ Protection seller แลกกับการที่ Protection seller จะชำระเงินเพื่อชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเมื่อเกิด Credit event ขึ้นกับสินทรัพย์อ้างอิงแต่ละรายในกลุ่ม

(2) เมื่อเกิด Credit event ขึ้นกับสินทรัพย์รายใดรายหนึ่งในกลุ่ม จะมีการชำระราคากันเฉพาะในส่วนของสินทรัพย์รายนั้น ซึ่งอาจกระทำได้ทั้งวิธี Physical settlement หรือวิธี Cash settlement

(3) การเกิด Credit event ตาม (2) ไม่มีผลให้ข้อตกลงครบกำหนด แต่ข้อตกลงจะครบกำหนดเมื่อเกิด Credit event แก่สินทรัพย์ทุกรายในกลุ่ม หรือเมื่อถึงวันที่ข้อตกลงสิ้นสุด

17. “ธุรกรรม Proportionate CLN” หมายความว่า ธุรกรรมที่ประกอบไปด้วยธุรกรรม 2 ธุรกรรม คือ (ก) ธุรกรรม Proportionate CDS และ (ข) ธุรกรรมการกู้ยืมเงินหรือซื้อขายตราสาร ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) Protection seller ตามธุรกรรม Proportionate CDS นำเงินมาวางเป็นประกันแก่ Protection buyer ผ่านการให้กู้ยืมหรือซื้อตราสารตั้งแต่วันเริ่มต้นของข้อตกลง

(2) Protection seller ตามธุรกรรม Proportionate CDS จะได้รับดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนจากเงินให้กู้หรือลงทุนในตราสารเป็นอัตราที่อ้างอิงกับความเสี่ยงด้านเครดิตของกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิงที่ตนเข้ารับประกัน

(3) เมื่อเกิด Credit event ขึ้นกับสินทรัพย์รายหนึ่งรายใด Protection buyer ตามธุรกรรม Proportionate CDS ต้องส่งมอบ Deliverable obligation รายที่เกิด Credit event ให้แก่ Protection seller ตามวิธี Physical settlement หรือจ่ายชำระเป็นเงินสดมูลค่าเทียบเท่ามูลค่าที่อาจเรียกคืนได้ของสินทรัพย์อ้างอิงรายนั้นตามวิธี Cash settlement ให้แก่ Protection seller โดยการชำระราคาดังกล่าวถือเป็นการชำระคืนเงินกู้หรือเงินตามตราสาร Proportionate CLN แล้วแต่กรณี

(4) การเกิด Credit event ตาม (3) ไม่มีผลให้ข้อตกลงครบกำหนด แต่ข้อตกลงจะครบกำหนดเมื่อเกิด Credit event แก่สินทรัพย์ทุกรายในกลุ่ม หรือเมื่อถึงวันที่ข้อตกลงสิ้นสุด

(5) หากไม่เกิด Credit event แก่สินทรัพย์อ้างอิงบางรายในกลุ่มในระหว่างอายุสัญญา ข้อตกลงจะสิ้นสุดในวันครบกำหนดตามปกติ และ Protection buyer ในฐานะผู้กู้ยืมหรือผู้ออกตราสารจะต้องชำระคืนเงินต้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์อ้างอิงรายที่ยังไม่เกิด Credit event นั้นพร้อมผลตอบแทนเต็มจำนวนให้แก่ Protection seller

เอกสารแนบ 5

หลักเกณฑ์การใช้อันดับเครดิตจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก

I. สถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก (External Credit Assessment Institutions: ECAIs) ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบ

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ Credit rating จาก ECAIs ดังต่อไปนี้ในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ตามวิธี SA

(1) Standard and Poor's

(2) Moody's Investors Service

(3) Fitch Ratings

(4) บริษัท ฟิทช์เรทติ้งส์ (ประเทศไทย) จำกัด (Fitch Ratings (Thailand))

(5) บริษัท ทริสเรทติ้ง จำกัด (TRIS Rating)

II. การเทียบเคียง Credit rating จาก ECAIs ที่ได้รับความเห็นชอบกับ Rating grade ของลูกหนี้

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเทียบเคียง Credit rating ที่ลูกหนี้ได้รับจาก ECAIs กับ Rating grade ของลูกหนี้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามตารางที่ 1 กรณีเป็น Credit rating ของตราสารหนี้ระยะยาว หรือ Credit rating ขององค์กร หรือตามตารางที่ 2 กรณีเป็น Credit rating ของตราสารหนี้ระยะสั้น[1] เพื่อใช้เทียบเคียงกับน้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทลูกหนี้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามเอกสารแนบ 1

[1] การเทียบเคียง Rating grade ของลูกหนี้ตามตารางที่ 2 ให้ใช้เฉพาะกรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจลงทุนในตราสารหนี้ระยะสั้นของลูกหนี้ธุรกิจเอกชนหรือลูกหนี้ที่กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนเท่านั้น

ตารางที่ 1 Rating grade ของลูกหนี้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเทียบกับ Credit rating ของตราสารหนี้ระยะยาว หรือ Credit rating ขององค์กร (Long-term rating) ที่ได้รับจาก ECAIs

Rating grade ของลูกหนี้	S&P	Moody's	Fitch	Fitch (Thailand)	TRIS
1	AAA AA+ AA AA-	Aaa Aa1 Aa2 Aa3	AAA AA+ AA AA-	AAA(THA) AA+(THA) AA(THA) AA-(THA)	AAA AA+ AA AA-
2	A+ A A-	A1 A2 A3	A+ A A-	A+(THA) A(THA) A-(THA)	A+ A A-
3	BBB+ BBB BBB-	Baa1 Baa2 Baa3	BBB+ BBB BBB-	BBB+(THA) BBB(THA) BBB-(THA)	BBB+ BBB BBB-
4	BB+ BB BB-	Ba1 Ba2 Ba3	BB+ BB BB-	-	-
5	B+ B B-	B1 B2 B3	B+ B B-	BB+(THA) BB(THA) BB-(THA)	BB+ BB BB-
6	CCC+ CCC CCC- CC C D	Caa1 Caa2 Caa3 Ca C	CCC+ CCC CCC- CC C D	B+(THA) B(THA) B-(THA) CCC+(THA) CCC(THA) CCC-(THA) CC(THA) C(THA) DDD(THA) DD(THA) D(THA)	B+ B B- CCC+ CCC CCC- CC C D

ตารางที่ 2 Rating grade ของลูกหนี้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเทียบกับ Credit rating ของตราสารหนี้ระยะสั้น (Short-term rating) ที่ได้รับจาก ECAIs

(ใช้เฉพาะกรณี สถาบันการเงินเฉพาะกิจลงทุนในตราสารหนี้ระยะสั้นของลูกหนี้ธุรกิจเอกชนหรือลูกหนี้ที่กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน)

Rating grade ของลูกหนี้	น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	S&P	Moody's	Fitch	Fitch (Thailand)	TRIS
1	20	A-1+ A-1	P-1	F1+ F1	F1+(THA) F1(THA)	T1+ T1
2	50	A-2	P-2	F2	F2(THA)	T2
3	100	A-3	P-3	F3	F3(THA)	T3
4	150	อื่น ๆ[2]	อื่น ๆ	อื่น ๆ	อื่น ๆ	อื่น ๆ

III. หลักเกณฑ์การใช้ Credit rating จาก ECAIs

ในการนำ Credit rating จาก ECAIs มาใช้ในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ตามวิธี SA ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติ ดังนี้

1. วิธีปฏิบัติในเรื่องการใช้ Credit rating จาก ECAIs

1.1 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องใช้ Credit rating ของลูกหนี้จาก ECAIs ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้สำหรับลูกหนี้แต่ละประเภทอย่างสม่ำเสมอ และใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทั้งในการคำนวณน้ำหนักความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงภายในสถาบันการเงินเฉพาะกิจเอง ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้ Credit rating เพื่อให้ได้น้ำหนักความเสี่ยงที่ต่ำกว่า

1.2 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบว่าจะใช้ Credit rating จาก ECAIs แห่งใดในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1 อย่างน้อย 15 วันก่อนการใช้ Credit rating จาก ECAIs ดังกล่าวในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ตามวิธี SA และเมื่อมีความประสงค์จะเปลี่ยนการใช้ ECAIs โดยให้แจ้งที่ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย

2. การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงกรณีมีหลาย Credit rating

2.1 กรณีที่ลูกหนี้มี 1 Credit rating จาก ECAIs ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ Credit rating นั้นในการพิจารณาน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้รายนั้น

2.2 กรณีที่ลูกหนี้มี 2 Credit rating จาก ECAIs ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้และได้รับน้ำหนักความเสี่ยงที่ต่างกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่สูงกว่า

[2] อื่น ๆ รวม Rating ที่เป็น Non-prime และ Rating B และ C

2.3 กรณีที่ลูกหนี้มีมากกว่า 2 Credit rating จาก ECAIs ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้ และได้รับน้ำหนักความเสี่ยงที่ต่างกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำน้ำหนักความเสี่ยงที่ต่ำที่สุด 2 อันดับแรกมาเปรียบเทียบ และเลือกใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่สูงกว่า ยกเว้นกรณีมี 2 Credit rating ขึ้นไป ซึ่งได้รับน้ำหนักความเสี่ยงต่ำที่สุดเท่ากัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ต่ำที่สุดนั้นได้

3. การใช้ Credit rating ของตราสารและขององค์กร

3.1 กรณีมี Credit rating ของตราสารหรือ Credit rating ขององค์กร

3.1.1 กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจลงทุนในตราสารหนี้ที่มี Credit rating (Issue-specific rating) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม Credit rating ที่ตราสารหนี้นั้นได้รับ ยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้

(1) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจลงทุนในตราสารหนี้ของลูกหนี้สถาบันการเงิน หรือลูกหนี้ที่กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Credit rating ของภาครัฐบาลและธนาคารกลางของประเทศที่ลูกหนี้นั้นจดทะเบียนจัดตั้ง ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1

(2) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจลงทุนในตราสารหนี้ระยะสั้นของลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง หรือลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของตราสารหนี้ระยะสั้นดังกล่าวตามวิธีการในข้อ 3.2.1

3.1.2 กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้สินเชื่อ มีเงินฝาก หรือมีรายการนอกงบดุล กับลูกหนี้ที่มี Credit rating ขององค์กร (Issuer rating) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม Credit rating ขององค์กร ยกเว้นกรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้สินเชื่อ มีเงินฝาก หรือมีรายการนอกงบดุลกับลูกหนี้สถาบันการเงินหรือลูกหนี้ที่กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตาม Credit rating ของภาครัฐบาลและธนาคารกลางของประเทศที่ลูกหนี้นั้นจดทะเบียนจัดตั้ง ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1

3.2 กรณีไม่มี Credit rating ของตราสารหรือ Credit rating ขององค์กร

3.2.1 สำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง หรือลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

(1) กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจลงทุนในตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติดังนี้

(1.1) กรณีลูกหนี้มีตราสารหนี้ระยะยาวอื่นที่มี Credit rating คุณภาพต่ำ (เทียบเท่าน้ำหนักความเสี่ยงสูงกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 100) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงของตราสารหนี้ระยะยาวดังกล่าวมากำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating [3]

[3] ทั้งนี้ หากลูกหนี้มีตราสารหนี้ระยะยาวที่มี Rating คุณภาพต่ำ ที่เข้าเงื่อนไขข้างต้น มากกว่า 1 ตราสาร และมีน้ำหนักความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่สูงกว่ากับตราสารหนี้ที่ไม่มี Rating

(1.2) กรณีลูกหนี้มีตราสารหนี้ระยะยาวอื่นที่มี Credit rating คุณภาพสูง (เทียบเท่าน้ำหนักความเสี่ยงต่ำกว่าร้อยละ 100) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถใช้ Credit rating ของตราสารหนี้ดังกล่าวมากำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating ได้ หากตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating เป็นตราสารหนี้ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีสิทธิเรียกร้องในลำดับที่เท่าเทียม (Pari passu) หรือเหนือกว่าตราสารหนี้ที่มี Credit rating นั้น

(1.3) กรณีลูกหนี้มี Credit rating ขององค์กรซึ่งเป็น Credit rating ที่มีคุณภาพสูง (เทียบเท่าน้ำหนักความเสี่ยงต่ำกว่าร้อยละ 100) สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถใช้ Credit rating ขององค์กรดังกล่าวมากำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating ได้ หากตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating เป็นตราสารหนี้ที่ไม่ด้อยสิทธิและไม่มีหลักประกัน[4] (Senior unsecured) เท่านั้น

หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเงื่อนไขในข้อ 3.2.1 (1.1) ถึง (1.3) ข้างต้น สถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถนำ Credit rating ของตราสารอื่น หรือ Credit rating ขององค์กร มาใช้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating นั้นได้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1

(2) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้สินเชื่อ มีเงินฝาก หรือมีรายการนอกงบดุลกับลูกหนี้ที่ไม่มี Credit rating ขององค์กร ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติดังนี้

(2.1) กรณีลูกหนี้มีตราสารหนี้ระยะยาวอื่นที่มีคุณภาพต่ำ (เทียบเท่าน้ำหนักความเสี่ยงสูงกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 100) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงของตราสารหนี้ระยะยาวนั้นกับเงินให้สินเชื่อ เงินฝาก หรือรายการนอกงบดุลที่ไม่มี Credit rating[5]

(2.2) กรณีลูกหนี้มีตราสารหนี้ระยะยาวอื่นที่มี Credit rating คุณภาพสูง (เทียบเท่าน้ำหนักความเสี่ยงต่ำกว่าร้อยละ 100) สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถใช้ Credit rating ของตราสารหนี้ดังกล่าวมากำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของเงินให้สินเชื่อ เงินฝาก หรือรายการนอกงบดุลที่ไม่มี Credit rating ได้ เมื่อสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีสิทธิเรียกร้องสำหรับเงินให้สินเชื่อ เงินฝาก หรือรายการนอกงบดุลในลำดับที่เท่าเทียม (Pari passu) หรือเหนือกว่าตราสารหนี้ที่มี Credit rating นั้น

หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเงื่อนไขในข้อ 3.2.1 (2.1) ถึง (2.2) ข้างต้น สถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถนำ Credit rating ของตราสารอื่นมาใช้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ที่ไม่มี Credit rating องค์กร นั้นได้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ที่ไม่มี Credit rating องค์กร ตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1

---

[4] หมายรวมถึงตราสารหนี้ที่ไม่ด้อยสิทธิและไม่ได้รับการค้ำประกัน

[5] ทั้งนี้ หากลูกหนี้มีตราสารหนี้ระยะยาวที่มี Rating คุณภาพต่ำ ที่เข้าเงื่อนไขข้างต้น มากกว่า 1 ตราสาร และมีน้ำหนักความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่สูงกว่ากับเงินให้สินเชื่อ เงินฝาก หรือรายการนอกงบดุลที่ไม่มี Rating

3.2.2 สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน หรือลูกหนี้ที่กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

(1) กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจลงทุนในตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติดังนี้

(1.1) กรณีลูกหนี้มีตราสารหนี้ระยะสั้นอื่นที่มี Credit rating ซึ่งได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 กับตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating ของลูกหนี้รายนั้น

(1.2) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจลงทุนในตราสารหนี้ระยะสั้นที่ไม่มี Credit rating ของลูกหนี้ธุรกิจเอกชนหรือลูกหนี้ที่กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน แต่ลูกหนี้รายนั้นมีตราสารหนี้ระยะสั้นอื่นที่มี Credit rating ซึ่งได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50 ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงไม่ต่ำกว่าร้อยละ 100 กับตราสารหนี้ระยะสั้นที่ไม่มี Credit rating ที่ออกโดยลูกหนี้รายนั้น

หากไม่เข้าเงื่อนไขในข้อ 3.2.2 (1) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดในข้อ 3.2.1 (1)

(2) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้สินเชื่อ มีเงินฝาก หรือมีรายการนอกงบดุลกับลูกหนี้ที่ไม่มี Credit rating ขององค์กร ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติดังนี้

(2.1) กรณีที่ลูกหนี้รายนั้นมีตราสารหนี้ระยะสั้นอื่นที่มี Credit rating ซึ่งได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 กับเงินให้สินเชื่อ เงินฝาก หรือรายการนอกงบดุลที่ไม่มี Credit rating ของลูกหนี้รายนั้น

หากไม่เข้าเงื่อนไขในข้อ 3.2.2 (2) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดในข้อ 3.2.1 (2)

3.3 ไม่ว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจจะใช้ Credit rating ขององค์กรหรือของตราสาร Credit rating ที่ใช้นั้น ต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงด้านเครดิตทั้งหมด เช่น ยอดเงินต้นและดอกเบี้ยค้างรับด้วย

3.4 สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะไม่สามารถใช้การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตอีกหากผลจากการมี Credit enhancement ได้สะท้อนอยู่ใน Credit rating ที่ได้รับแล้ว ซึ่งข้อกำหนดนี้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตที่ไม่อนุญาตให้มีการนับปัจจัย Credit enhancement ซ้ำซ้อน

4. อันดับเครดิตที่เป็นสกุลเงินท้องถิ่นและสกุลเงินต่างประเทศ

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ Credit rating ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศ (Foreign currency rating) ในการคำนวณน้ำหนักความเสี่ยงเฉพาะลูกหนี้ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศ และให้ใช้ Credit rating ที่เป็นสกุลเงินท้องถิ่น (Local currency rating) ในการคำนวณน้ำหนักความเสี่ยงเฉพาะลูกหนี้ที่เป็นสกุลเงินท้องถิ่น[6]

5. ระดับการใช้ Credit rating

Credit rating ของบริษัทใดบริษัทหนึ่งในกลุ่มบริษัท ไม่สามารถใช้ในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงลูกหนี้รายอื่นที่อยู่ในกลุ่มบริษัทเดียวกันได้

6. Unsolicited rating

6.1 ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ Unsolicited rating หรือ Credit rating ที่ ECAIs ได้จัดทำขึ้นโดยที่ลูกค้าไม่ได้เป็นผู้ร้องขอให้ ECAIs จัดทำ ลูกค้าไม่ได้จ่ายเงินให้กับ ECAIs เพื่อให้จัดทำ Credit rating ให้ หรือ Credit rating ที่ ECAIs จัดทำโดยที่ลูกค้าผู้ได้รับการจัดอันดับไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำอันดับเครดิต เช่น ECAIs ใช้แต่ข้อมูลที่ลูกค้าเปิดเผยแก่สาธารณะเท่านั้นในการจัดทำอันดับเครดิต ยกเว้น กรณี Credit rating ของลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลางให้ใช้ Unsolicited rating ได้

6.2 หากเกิดกรณีที่ ECAIs ใช้ Unsolicited rating เพื่อกดดันให้บริษัทต่าง ๆ เข้ารับการจัดอันดับเครดิต (Solicited rating) ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณาทบทวนการอนุญาตให้ใช้ Credit rating จาก ECAIs ดังกล่าว

[6] ในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเข้าร่วมในการให้สินเชื่อโดยสินเชื่อนี้ได้รับการค้ำประกันในเรื่อง การแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Convertibility) และการโอนความเสี่ยง (Transfer risk) จากธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ตามเอกสารแนบ 1 หัวข้อ I.3.1 ธนาคารแห่งประเทศไทยถือว่าความเสี่ยงจาก Convertibility และ Transfer risk ได้มีการปรับลดทั้งหมด ดังนั้น ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ Rating ของผู้กู้ที่เป็นสกุลเงินท้องถิ่นได้ในส่วนยอดหนี้ที่ได้รับการค้ำประกันจากธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ในการคำนวณน้ำหนักความเสี่ยง แทนที่จะใช้ Rating ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศ ส่วนยอดหนี้ที่ไม่ได้รับการค้ำประกัน ให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating ที่เป็นสกุลเงินต่างประเทศ

เอกสารแนบ 6

หลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยหลักประกันทางการเงิน

สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถนำหลักประกันทางการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตมาใช้ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้ ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำและวิธีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการนำหลักประกันทางการเงินมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

1.1 หลักประกันที่รับมาเป็นประกันหรือที่ได้รับโอนมาเป็นประกันนั้นสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีสิทธิที่จะขายหรือดำเนินการตามกฎหมายได้ในเวลาอันควรเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ มีหนี้สินล้นพ้นตัว (Insolvency) หรือล้มละลาย (Bankruptcy) และสถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญทุกขั้นตอนเพื่อให้สามารถดำเนินการตามกฎหมายกับหลักประกันนั้น ๆ ได้ เช่น การลงทะเบียนกับนายทะเบียน เป็นต้น

1.2 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีวิธีในการประเมินและตรวจสอบว่า หลักประกันต้องไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (Positive correlation) กับลูกหนี้อย่างมีนัยสำคัญ เช่น ไม่นับหลักทรัพย์ที่ออกโดยลูกหนี้เองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้มาเป็นหลักประกัน เพราะถือว่าไม่สามารถป้องกันความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดกระบวนการและระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนในการขายหลักประกันทางการเงินเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีสิทธิตามกฎหมายที่จะสามารถขายหลักประกันได้ทันที

1.4 กรณีที่ฝากหลักประกันไว้ที่ผู้ดูแลและเก็บรักษาหลักทรัพย์ (Custodian) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมั่นใจว่าผู้ดูแลและเก็บรักษาหลักประกันมีกระบวนการที่รัดกุมในการแยกหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันของบุคคลอื่นที่ฝากไว้ออกจากสินทรัพย์ของตนเอง

1.5 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับธุรกรรมที่มีหลักประกันทั้งสองขา เช่น ธุรกรรมขายโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน/ซื้อโดยมีสัญญาว่าจะขายคืน และธุรกรรมยืม/ให้ยืมหลักทรัพย์ (Repo-style transaction) เช่นเดียวกันกับการวางหลักประกันสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์นอกตลาดและการให้กู้ยืมอื่น ๆ[1]

1.6 กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจทำหน้าที่เป็นตัวแทนหรือนายหน้า (Agent) ในการทำธุรกรรม Repo-style transaction ให้กับลูกค้าของสถาบันการเงินเฉพาะกิจและมีบุคคลอื่นเป็นคู่สัญญา โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ค้ำประกันว่าบุคคลอื่นที่เป็นคู่สัญญากับลูกค้าจะไม่ผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งสถาบันการเงินเฉพาะกิจจะมีความเสี่ยงเสมือนสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นคู่สัญญากับลูกค้าเอง ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธุรกรรมดังกล่าวด้วย

2. วิธีคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยหลักประกันทางการเงิน

2.1 สำหรับฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคาร สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถเลือกใช้วิธีคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยหลักประกันทางการเงินได้ 2 วิธี ได้แก่ (1) วิธี Simple และ (2) วิธี Comprehensive ทั้งนี้ เมื่อสถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้วิธีใดแล้วต้องใช้วิธีการดังกล่าวกับทุกฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคาร

2.2 สำหรับฐานะในธุรกรรม Repo-style transaction ที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า ซึ่งสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับคู่สัญญา (Counterparty credit risk) ตามหลักเกณฑ์ที่จะประกาศกำหนดต่อไป ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้วิธี Comprehensive เท่านั้น

2.3 สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ต้องการหักกลบหนี้ระหว่างฐานะของธุรกรรม Repo-style transaction ที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้าและฐานะที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคารซึ่งอยู่ภายใต้สัญญาหักกลบหนี้หลัก (Master netting agreement) เดียวกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้วิธี Comprehensive เท่านั้น ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามวิธีการที่กำหนดในข้อ 5.1 (3)

2.4 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบถึงวิธีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะเลือกใช้ในการปรับลดความเสี่ยงด้วยหลักประกันทางการเงิน หรือเมื่อสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีความประสงค์จะเปลี่ยนวิธีที่เลือกอยู่เดิมเป็นอีกวิธี เป็นเวลา 15 วันล่วงหน้าก่อน

---

[1] ตัวอย่างเช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจทำ (1) ธุรกรรม Repo กับคู่สัญญา ก. กล่าวคือ สถาบันการเงินเฉพาะกิจกู้ยืมเงินจากคู่สัญญา ก. โดยให้ตราสาร a เป็นหลักประกัน และ (2) ธุรกรรม Reverse-repo กับคู่สัญญา ข. กล่าวคือ สถาบันการเงินเฉพาะกิจให้กู้ยืมเงินแก่คู่สัญญา ข. โดยได้รับตราสาร b เป็นหลักประกัน สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับทั้งสองธุรกรรม โดยสำหรับธุรกรรม (1) นั้น ความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ อยู่ที่กรณีที่ตราสาร a ที่นำไปวางเป็นประกันมีมูลค่ามากกว่าเงินสดที่ได้รับจากคู่สัญญา ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจยังคงต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงของผู้ออกตราสาร a ด้วย ส่วนธุรกรรม (2) ความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอยู่ที่การให้กู้ยืมเงินเหมือนสินเชื่อปกติ โดยมีหลักประกันเป็นตราสาร b ซึ่งอาจมีการเสื่อมของมูลค่าตราสาร b ได้

- ธุรกรรมอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ธุรกรรม Securities Borrowing and Lending (SBL) ตัวอย่าง เช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจทำ (1) ธุรกรรมยืมตราสาร A จากคู่สัญญา ค. โดยให้ตราสาร B เป็นหลักประกัน และ (2) ธุรกรรมให้ยืมตราสาร C แก่คู่สัญญา ง. โดยได้รับตราสาร D เป็นหลักประกัน สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับทั้งสองธุรกรรม โดยสำหรับธุรกรรม (1) นั้น ความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอยู่ที่คู่สัญญาไม่สามารถส่งคืนหลักประกัน B ที่ สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำไปใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมตราสาร A ซึ่งอาจมีมูลค่ามากกว่าตราสาร A ส่วนธุรกรรม (2) ความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอยู่ที่คู่สัญญาไม่สามารถส่งคืนหลักทรัพย์ C ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจให้ยืมไป ซึ่งอาจมีมูลค่ามากกว่าตราสาร D ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจรับเป็นประกัน ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจยังคงต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงของผู้ออกตราสาร B และตราสาร C ด้วย

การใช้ ยกเว้นในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะเปลี่ยนจากวิธี Comprehensive มาเป็นวิธี Simple ซึ่งเป็นวิธีที่ซับซ้อนน้อยกว่า สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน ซึ่งโดยปกติธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาต เว้นแต่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีเหตุผลและความจำเป็น เช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการใช้วิธี Comprehensive และผู้ตรวจการสถาบันการเงินสั่งการให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกลับไปใช้วิธี Simple หรือกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจลดขนาดธุรกิจ ซึ่งเป็นการไม่คุ้มที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะใช้วิธี Comprehensive เป็นต้น โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

3. ประเภทของหลักประกันทางการเงิน (Eligible financial collateral)

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้หลักประกันทางการเงิน ซึ่งมีคุณสมบัติเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย และสามารถหามูลค่าหรือราคาตลาดเพื่อนำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับแต่ละวิธี ดังต่อไปนี้

3.1 หลักประกันทางการเงินกรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้วิธี Simple ประกอบด้วย

(1) เงินสด เงินฝากที่สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ รวมทั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย[2] บัตรเงินฝาก (Certificate of deposit) หรือตั๋วเงินเพื่อกู้ยืมจากประชาชนที่ออกโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ให้กู้[3] รวมทั้งเงินสดที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจได้รับเป็นประกันจาก Credit linked notes First to default CLN และ Proportionate CLN ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจออกเพื่อโอนความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้ในบัญชีเพื่อการธนาคาร

(2) ทองคำ

(3) ตราสารหนี้ที่มี Credit rating ซึ่งได้รับจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก (External Credit Assessment Institutes: ECAIs) ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบตามเอกสารแนบ 5 ซึ่งมีผู้ออกตราสาร ดังนี้

(3.1) รัฐบาลและธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ (Non-central Government Public Sector Entities: PSEs) ที่ผู้กำกับดูแลกำหนดให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้รัฐบาล และธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral Development Banks: MDBs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 โดยตราสารหนี้ที่จะนำมาเป็นหลักประกันทางการเงินต้องมี Credit rating ดีกว่าหรือเทียบเท่ากับ Rating grade 4 ขึ้นไป

---

[2] สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถนำหลักประกันประเภทเงินฝากที่ฝากไว้กับสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจอื่น รวมทั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มาใช้เป็นหลักประกันทางการเงินได้เฉพาะกรณีที่มีการนำบัญชีเงินฝากดังกล่าวไปจดทะเบียนหลักประกันทางธุรกิจภายใต้พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 และได้มีการดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจอื่น รวมทั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จะหักเงินฝากเพื่อชำระหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ให้กู้ได้ทันที

[3] บัตรเงินฝากหรือตั๋วเงินเพื่อกู้ยืมจากประชาชนที่ออกโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ให้กู้ ได้ฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่น ในลักษณะที่เป็น Non-custodial arrangement และได้จำนำหรือโอนสิทธิเงินฝากดังกล่าวให้แก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ให้กู้ ซึ่งการจำนำหรือโอนสิทธิดังกล่าวไม่มีเงื่อนไขและไม่สามารถยกเลิกได้ ให้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงสำหรับยอดธุรกรรมส่วนที่มีหลักประกันตามน้ำหนักความเสี่ยงของสถาบันการเงินอื่นซึ่งเป็นผู้ดูแลรักษาเงินฝาก

(3.2) ผู้ออกตราสารอื่น ๆ เช่น สถาบันการเงิน บริษัทหลักทรัพย์ ธุรกิจเอกชน PSEs ที่ผู้กำกับดูแลกำหนดให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน PSEs ที่ผู้กำกับดูแลกำหนดให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน MDBs ที่ไม่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 โดยตราสารหนี้ที่จะนำมาเป็นหลักประกันทางการเงินต้องมี Credit rating ดีกว่าหรือเทียบเท่ากับ Rating grade 3 ขึ้นไป

(3.3) ตราสารหนี้ระยะสั้นซึ่งออกโดยผู้ออกตราสารข้างต้นที่มี Credit rating ดีกว่าหรือเทียบเท่ากับ Rating grade 3 ขึ้นไป

(4) ตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating จาก ECAIs ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความเห็นชอบตามเอกสารแนบ 5 ซึ่งมีลักษณะทุกข้อ ดังนี้

(4.1) ผู้ออกตราสารเป็นรัฐบาลและธนาคารกลาง PSEs ที่ผู้กำกับดูแลกำหนดให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้รัฐบาล สถาบันการเงิน PSEs ที่เป็นสถาบันการเงิน และตราสารหนี้ของ PSEs ซึ่งรัฐบาลค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ยเต็มจำนวน

(4.2) จดทะเบียนในตลาดรองตราสารหนี้ที่เป็นที่ยอมรับ

(4.3) มีฐานะไม่ด้อยสิทธิ (Senior debt)

(4.4) ตราสารหนี้อื่น ๆ ทุกประเภทที่มี Credit rating ซึ่งออกโดยผู้ออกตราสารข้างต้น ซึ่งมีลำดับการได้รับชำระหนี้เดียวกันกับตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating ที่จะนำมาเป็นหลักประกันทางการเงิน ต้องมี Credit rating ดีกว่าหรือเทียบเท่ากับ Rating grade 3 ขึ้นไป

(4.5) ไม่ปรากฏข้อมูลที่เป็นเหตุให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาได้ว่าตราสารหนี้ดังกล่าว ควรมี Credit rating ต่ำกว่า Rating grade 3

(5) ตราสารทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น (Warrant) และหุ้นกู้แปลงสภาพที่รวมอยู่ในดัชนีของตลาดหลักทรัพย์หลัก (Main index) ซึ่งในกรณีของประเทศไทย หมายความว่าตราสารทุนและหุ้นกู้แปลงสภาพที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งหมด ทั้งนี้ ไม่รวมหุ้นที่ปรากฏอยู่ในดัชนีตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment: MAI)

(6) หน่วยลงทุนที่ลงทุนในตราสารที่เป็นหลักประกันทางการเงินข้างต้นและมีการกำหนดราคาตลาดที่เปิดเผยเป็นการทั่วไปทุกวัน

3.2 หลักประกันทางการเงินกรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้วิธี Comprehensive ประกอบด้วย

(1) หลักประกันทางการเงินทุกประเภทที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตในวิธี Simple ที่กล่าวข้างต้น

(2) ตราสารทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น และหุ้นกู้แปลงสภาพ ที่ไม่รวมอยู่ในดัชนีของตลาดหลักทรัพย์หลักแต่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่เป็นที่ยอมรับ[4]

(3) หน่วยลงทุนที่ลงทุนในตราสารทุนในข้อ 3.2 (2)

4. การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี Simple

4.1 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ใช้วิธี Simple

(1) ลูกหนี้ต้องนำหลักประกันทางการเงินมาวางเป็นประกันอย่างน้อยตลอดอายุของภาระหนี้ กล่าวคือ ต้องไม่มีความแตกต่างของอายุสัญญา (Maturity mismatch) ตามความหมายที่ระบุในเอกสารแนบ 10

(2) ต้องมีการประเมินมูลค่ายุติธรรมของหลักประกันทางการเงินอย่างน้อยทุก 6 เดือน โดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย **การประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ**

4.2 วิธีคำนวณการปรับลดความเสี่ยงตามวิธี Simple

(1) กรณีสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแบ่งยอดสุทธิของธุรกรรมซึ่งหมายถึง ยอดสินทรัพย์หักด้วยเงินสำรองที่กันไว้แล้ว (Specific provision) ออกเป็น 2 ส่วน และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงดังนี้

(1.1) <u>ยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน</u> ซึ่งมีค่าเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของหลักประกันทางการเงิน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของหลักประกันทางการเงิน โดยอ้างอิงน้ำหนักความเสี่ยงตามเอกสารแนบ 1 แทนน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

(1.2) <u>ยอดสุทธิส่วนที่ไม่มีหลักประกัน</u> ซึ่งมีค่าเท่ากับส่วนต่างระหว่างยอดสุทธิของธุรกรรม และยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

(2) กรณีรายการนอกงบดุลประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ธุรกรรมอนุพันธ์

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแบ่งยอดสุทธิของธุรกรรม ซึ่งหมายถึง จำนวนเงินตามสัญญา หัก Specific provision แล้วคูณด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor: CCF) ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ออกเป็น 2 ส่วน และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง ดังนี้

(2.1) <u>ยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน</u> ซึ่งมีค่าเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของหลักประกันทางการเงิน คูณด้วยค่าแปลงสภาพของรายการนอกงบดุลที่จะปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคูณยอดสุทธิดังกล่าว ด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของหลักประกันทางการเงิน โดยอ้างอิงน้ำหนักความเสี่ยงตามเอกสารแนบ 1 แทนน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

[4] ในกรณีของประเทศไทย หมายความว่า ตราสารทุนซึ่งรวมถึงหุ้นกู้แปลงสภาพที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งหมด ทั้งนี้ไม่รวมหุ้นที่ปรากฏอยู่ในดัชนี MAI

(2.2) <u>ยอดสุทธิส่วนที่ไม่มีหลักประกัน</u> ซึ่งมีค่าเท่ากับส่วนต่างระหว่างยอดสุทธิของธุรกรรม และยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

4.3 น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำสำหรับยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกันตามวิธี Simple

น้ำหนักความเสี่ยงของยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกันจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ยกเว้นกรณีต่อไปนี้

(1) สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 สำหรับยอดสุทธิของธุรกรรมส่วนที่มีหลักประกัน ในกรณีต่อไปนี้

(1.1) ธุรกรรม Repo-style transaction ที่มีคู่สัญญาเป็นผู้มีบทบาทหลักในตลาด (Core market participant)[5] และเข้าเงื่อนไขตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดดังต่อไปนี้

(1.1.1) ยอดหนี้และหลักประกันต้องเป็นเงินสด หรือเป็นตราสารที่ออกโดยรัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 0

(1.1.2) ยอดหนี้และหลักประกันต้องเป็นเงินสกุลเดียวกัน

(1.1.3) เป็นธุรกรรมประเภท Overnight หรือทั้งยอดหนี้และหลักประกันมีการประเมินมูลค่ายุติธรรม และ Remargin ทุกวัน

(1.1.4) กรณีคู่สัญญาไม่สามารถนำหลักประกันมาเพิ่ม (Remargin) ได้ ระยะเวลาระหว่างการประเมินมูลค่ายุติธรรมครั้งสุดท้ายก่อนที่จะไม่สามารถ Remargin จนถึงวันที่บังคับขายหลักประกัน (Liquidation) ต้องไม่เกิน 4 วันทำการ

(1.1.5) ธุรกรรมมีการชำระราคาผ่านระบบการชำระราคา (Settlement system) ที่เป็นที่ยอมรับสำหรับธุรกรรมประเภทดังกล่าว

(1.1.6) เอกสารหรือสัญญาต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่ใช้กันในตลาดสำหรับธุรกรรมประเภทนี้

(1.1.7) เอกสารหรือสัญญาที่ใช้ในการทำธุรกรรมนี้ต้องระบุว่า หากคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญา เช่น ไม่ชำระเงินสด หรือส่งมอบหลักทรัพย์หรือมาร์จิ้น (Margin) ตามที่ระบุไว้ ให้ถือว่าเลิกธุรกรรมทันที

---

[5] ผู้มีบทบาทหลักในตลาดประเทศไทย (Core market participant) ประกอบด้วย (1) รัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจทุกประเภท (2) สถาบันการเงินภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัทหลักทรัพย์ (3) สถาบันการเงินอื่น รวมถึงบริษัทประกันชีวิต บริษัทประกันวินาศภัย ที่มีน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 (4) กองทุนรวมที่มีการกำกับดูแลโดยทางการในเรื่องเงินกองทุน (5) กองทุนบำเหน็จบำนาญที่มีการกำกับดูแลโดยทางการ และ (6) สำนัก/องค์กรหักบัญชีที่เป็นที่ยอมรับ ทั้งนี้ ไม่รวมธุรกิจเอกชนต่างชาติที่ประกอบธุรกรรมในประเทศไทย สำหรับ Core market participant ในต่างประเทศ ให้ใช้รายชื่อ Core market participant ที่กำหนดโดยผู้กำกับดูแลของประเทศนั้น สำหรับกรณีที่ประเทศนั้นไม่ได้กำหนด Core market participant ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจหารือมายังธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อพิจารณาเป็นรายกรณี

(1.1.8) กรณีมีเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ (Default event) ไม่ว่ากรณีที่คู่สัญญามีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือล้มละลาย สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีสิทธิบังคับหลักประกันตามกฎหมายได้โดยทันที เพื่อประโยชน์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเอง

(1.2) หลักประกันที่เป็นเงินสด หรือหลักประกันคล้ายเงินสดตามข้อ 3.1 (1) ซึ่งเป็นสกุลเงินเดียวกับยอดสุทธิของธุรกรรม

(1.3) หลักประกันที่เป็นหลักทรัพย์ของภาครัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 0 โดยมูลค่าของหลักประกันได้ถูกคิดลดด้วยอัตราร้อยละ 20 แล้ว และหลักประกันดังกล่าวเป็นสกุลเงินเดียวกับยอดสุทธิของธุรกรรม

(2) สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 10 สำหรับยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ในกรณีธุรกรรม Repo-style transaction ที่เข้าเงื่อนไขน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ข้างต้น แต่คู่สัญญาไม่ใช่ Core market participant

5. การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี Comprehensive

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับลดมูลค่าหลักประกันทางการเงิน หรือปรับเพิ่มยอดสุทธิของธุรกรรม (Haircut) โดยคำนึงถึงผลของการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในกรณีที่ยอดสุทธิของธุรกรรมและหลักประกันทางการเงินอยู่ในสกุลเงินที่ต่างกัน ก่อนที่จะนำยอดสุทธิของธุรกรรมภายหลังการปรับลดไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติตามวิธีการปรับลดความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดดังต่อไปนี้

5.1 วิธีคำนวณการปรับลดความเสี่ยงตามวิธี Comprehensive

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยการคูณน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้หรือคู่สัญญาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามเอกสารแนบ 1 ด้วยยอดสุทธิของธุรกรรมหลังปรับลดความเสี่ยงด้วยหลักประกันทางการเงิน (E*) ที่คำนวณได้ตามข้อ 5.1 (1) – 5.1 (3)

ทั้งนี้ ค่า E* ถือเป็นยอดสุทธิของธุรกรรมส่วนที่ไม่มีหลักประกันทางการเงินซึ่งจะถูกนำไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้หรือคู่สัญญาเพื่อคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยง สำหรับผลต่างระหว่างยอดสุทธิของธุรกรรมกับค่า E* ถือเป็นยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกันทางการเงินซึ่งมีมูลค่าเทียบเท่าเงินสดจากการปรับด้วยค่าปรับลดแล้ว จึงถือว่ามีน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ซึ่งต่างจากวิธี Simple ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจยังคงต้องคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับยอดธุรกรรมส่วนที่มีหลักประกันทางการเงินเนื่องจากไม่ได้มีการปรับลดมูลค่าหลักประกันทางการเงินด้วยค่าปรับลด

กรณีที่หลักประกันทางการเงินเป็นกลุ่มของสินทรัพย์ ค่าปรับลดของกลุ่มสินทรัพย์ดังกล่าวจะเท่ากับ $H = \sum a_i H_i$ โดย a_i คือ น้ำหนักของสินทรัพย์แต่ละตัวในกลุ่มสินทรัพย์นั้น และ H_i คือ ค่าปรับลดสำหรับสินทรัพย์นั้น ๆ

(1) กรณีธุรกรรมเป็นรายการสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน

$$E^* = max \{0, \{[(E - SP) \times (1 + H_e)] - [C \times (1 - H_c - H_{fx})]\}\}$$

โดย

E* = ยอดสุทธิของธุรกรรมหลังปรับลดความเสี่ยง (หลังหักมูลค่าหลักประกันทางการเงิน)

E = ยอดธุรกรรมก่อนหัก Specific provision และมูลค่าหลักประกันทางการเงิน

SP = Specific provision

H_e = ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับยอดสุทธิของธุรกรรม

C = มูลค่าของหลักประกันทางการเงิน

H_c = ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับหลักประกันทางการเงิน

H_{fx} = ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับความแตกต่างด้านสกุลเงินของยอดสุทธิของธุรกรรมและหลักประกันทางการเงิน

(2) กรณีธุรกรรมเป็นรายการนอกงบดุลประเภทอื่นที่ไม่ใช่ธุรกรรมอนุพันธ์

$$E^* = max \{0, \{[(NPA-SP) \times (1+H_e) \times CCF] - [C \times (1-H_c-H_{fx}) \times CCF]\}\}$$

โดย

E* = ยอดสุทธิของธุรกรรมหลังปรับลดความเสี่ยง (หลังหักมูลค่าหลักประกันทางการเงิน)

NPA = จำนวนเงินตามสัญญาของรายการนอกงบดุล (Notional principal amount)

SP = Specific provision

H_e = ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับยอดสุทธิของธุรกรรม

CCF = ค่าแปลงสภาพของรายการนอกงบดุล

C = มูลค่าของหลักประกันทางการเงิน

H_c = ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับหลักประกันทางการเงิน

H_{fx} = ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับความแตกต่างด้านสกุลเงินของยอดสุทธิของธุรกรรมและหลักประกันทางการเงิน

(3) กรณีธุรกรรม Repo-style transaction ซึ่งอยู่ภายใต้ Master netting agreement

สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถหักกลบหนี้ภายในคู่สัญญาเดียวกันได้ หากเป็นไปตามเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดทุกข้อ ดังต่อไปนี้

(3.1) คู่สัญญาที่ไม่ได้เป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ต้องมีสิทธิในการเลิกสัญญาและเลิกทำธุรกรรมทุกธุรกรรมตามที่ระบุไว้ในสัญญาได้ภายในระยะเวลาอันควร เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งรวมถึงกรณีคู่สัญญามีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือล้มละลาย

(3.2) สามารถหักกลบผลกำไรขาดทุนจากการทำธุรกรรมได้เมื่อเลิกสัญญาหรือเลิกทำธุรกรรม เพื่อให้มีจำนวนสุทธิเพียงจำนวนเดียวที่คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเป็นหนี้อีกฝ่ายหนึ่ง

(3.3) อนุญาตให้มีการขายหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันทางการเงินโดยทันทีเมื่อเกิดเหตุการณ์เกี่ยวกับการผิดนัดชำระหนี้

(3.4) มีผลบังคับตามกฎหมาย (รวมถึงสิทธิที่เกิดในข้อ (3.1) - (3.3) ที่กล่าวข้างต้น) ในประเทศนั้น ๆ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับการผิดนัดชำระหนี้ ไม่ว่าคู่สัญญาจะมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือล้มละลายหรือไม่ก็ตาม

ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถหักกลบหนี้ระหว่างฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคารและบัญชีเพื่อการค้าได้ หากเป็นไปตามเงื่อนไขข้อ (3.5) และ (3.6) ดังต่อไปนี้

(3.5) ทุกธุรกรรมมีการประเมินมูลค่ายุติธรรมทุกวัน และ

(3.6) หลักประกันเป็นหลักประกันทางการเงินในบัญชีเพื่อการธนาคารที่เข้าเกณฑ์ของหลักประกันทางการเงินที่อนุญาตให้ใช้ปรับลดความเสี่ยงได้

วิธีการคำนวณ E* สำหรับธุรกรรม Repo-style transaction ซึ่งอยู่ภายใต้ Master netting agreement มีดังนี้

$$E^* = max\{0, [(\Sigma(E) - \Sigma(C)) + \Sigma(E_s \times H_s) + \Sigma(E_{fx} \times H_{fx})]\}$$

โดย

E^*	=	ยอดสุทธิของธุรกรรมหลังปรับลดความเสี่ยง (หลังหักมูลค่าหลักประกันทางการเงิน)
E	=	ยอดสุทธิของธุรกรรมก่อนหักมูลค่าหลักประกันทางการเงิน
C	=	มูลค่าของหลักประกันทางการเงิน
E_s	=	ค่าสัมบูรณ์ (Absolute value) ของฐานะสุทธิในหลักทรัพย์ใด ๆ
H_s	=	ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับ Es
E_{fx}	=	ค่าสัมบูรณ์ของฐานะสุทธิในสกุลเงินที่แตกต่างจากสกุลเงินที่ใช้ในการชำระหนี้
H_{fx}	=	ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดกรณีมีความแตกต่างด้านสกุลเงินของยอดสุทธิของธุรกรรมและหลักประกันทางการเงิน

5.2 วิธีคำนวณค่าปรับลด (Haircut)

(1) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ค่าปรับลดมาตรฐานที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (Standard supervisory haircut) ตามประเภทของผู้ออกตราสาร อายุสัญญาคงเหลือของตราสาร และ Credit rating ที่ได้รับจาก ECAIs ตามตารางต่อไปนี้ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดภายใต้สมมุติฐานว่า มีการประเมินมูลค่ายุติธรรมหรือ มีการ Remargin ตราสารทุกวัน และระยะเวลาการถือครอง (Holding period) ตราสารเท่ากับ 10 วันทำการ

ตารางที่ 1 ค่าปรับลดมาตรฐานที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย
สำหรับวิธี Comprehensive

หน่วย : ร้อยละ

คุณลักษณะของหลักประกันทางการเงิน	อายุสัญญาคงเหลือ	ผู้ออกตราสารเป็นรัฐบาล[6]	ผู้ออกตราสารอื่น ๆ
Rating grade 1	≤ 1 ปี	0.5	1
	> 1 ปีแต่ ≤ 5 ปี	2	4
	> 5 ปี	4	8
- Rating grade 2 และ 3 - ตราสารหนี้ที่ไม่มี Credit rating ตามที่ได้กำหนดในข้อ 3.1 (4)	≤ 1 ปี	1	2
	> 1 ปีแต่ ≤ 5 ปี	3	6
	> 5 ปี	6	12
Rating grade 4 ของหลักทรัพย์รัฐบาล	ทุกอายุ	15	
ตราสารทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น หุ้นกู้แปลงสภาพที่รวมอยู่ในดัชนีของตลาดหลักทรัพย์หลัก[7] และทองคำ		15	
ตราสารทุนรวมถึงใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น หุ้นกู้แปลงสภาพ และที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่เป็นที่ยอมรับ แต่ไม่ได้อยู่ในดัชนีตลาดหลักทรัพย์หลัก[8]		25	
หน่วยลงทุนของกองทุนรวม		ค่าปรับลดสูงสุดของหลักทรัพย์ที่กองทุนสามารถลงทุนได้	
เงินสดหรือหลักประกันคล้ายเงินสดตามข้อ 3.1 (1) ซึ่งเป็นสกุลเงินเดียวกันกับยอดสุทธิของธุรกรรม		0	
กรณีมีความแตกต่างด้านสกุลเงินของยอดสุทธิของธุรกรรมและหลักประกันทางการเงิน (Currency mismatch)		8	

(2) กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจทำธุรกรรมให้ยืมหลักทรัพย์ประเภทที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ได้อนุญาตให้ใช้เป็นหลักประกันทางการเงินเพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิต ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ค่าปรับลดเท่ากับกรณีตราสารทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่เป็นที่ยอมรับแต่ไม่ได้รวมอยู่ในดัชนีตลาดหลักทรัพย์หลัก

[6] รวมถึง PSEs ที่ผู้กำกับดูแลกำหนดให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้รัฐบาล MDBs ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 และกรณีหลักประกันเป็นตราสารหนี้ PSEs ซึ่งรัฐบาลค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ยเต็มจำนวน

[7] ในกรณีประเทศไทย หมายความว่า หุ้นทุกตัวที่ประกอบเป็นดัชนี SET 100

[8] ในกรณีประเทศไทย หมายความว่า หุ้นทุกตัวที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) แต่ไม่นับรวมหุ้นที่ประกอบเป็นดัชนี SET 100 และหุ้นที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

(3) กรณีสมมุติฐานของค่าปรับลด[9] ดังกล่าวข้างต้น มีความไม่สอดคล้องกับระยะเวลาถือครองขั้นต่ำ และเงื่อนไขในเรื่องความถี่ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหรือการ Remargin ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับธุรกรรมประเภทต่าง ๆ ตามตารางที่ 2 ในข้อ 5.3 ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับค่าปรับลดดังกล่าวข้างต้นตามวิธีที่กำหนดในข้อ 5.3 ด้วย

5.3 การปรับค่าปรับลดต่าง ๆ (Adjustment for different holding periods and non daily mark-to-market or remargining)

ค่าปรับลดที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำมาใช้ปรับยอดสุทธิของธุรกรรมและหลักประกันทางการเงิน รวมถึงการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตโดยการนำไปแทนค่าในสูตรการคำนวณตามวิธี Comprehensive จะต้องเป็นค่าปรับลดที่สอดคล้องกับระยะเวลาการถือครองขั้นต่ำและเงื่อนไขในเรื่องความถี่ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหรือการ Remargin ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับแต่ละประเภทของธุรกรรม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ระยะเวลาถือครองขั้นต่ำและเงื่อนไขในการนำค่าปรับลดไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธุรกรรมประเภทต่าง ๆ

ประเภทธุรกรรม	ระยะเวลาถือครองขั้นต่ำ	เงื่อนไข
ธุรกรรม Repo-style transaction	5 วันทำการ	Remargin ทุกวัน
ธุรกรรมทางการเงินในตลาดทุน[10]	10 วันทำการ	Remargin ทุกวัน
การให้กู้โดยมีหลักประกันทางการเงิน[11] การค้ำประกันหรืออนุพันธ์ด้านเครดิต	20 วันทำการ	Revalue ทุกวัน

ทั้งนี้ หากค่าปรับลดที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้มีความไม่สอดคล้องในเรื่องระยะเวลาถือครองขั้นต่ำ และเงื่อนไขในเรื่องความถี่ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหรือการ Remargin ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับค่าปรับลดดังกล่าวตามสูตรการปรับความถี่และระยะเวลาถือครองดังต่อไปนี้

สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ใช้ค่าปรับลดมาตรฐานที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (Standard supervisory haircut) นั้น จะมีระยะเวลาการถือครองเท่ากับ 10 วันทำการ โดยที่การลดหรือเพิ่มอัตราการปรับลด จะขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกรรมและความถี่ของการ Remargin หรือการประเมินมูลค่ายุติธรรมโดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$H = H_{10}\sqrt{\frac{N_R + (T_M - 1)}{10}}$$

[9] สมมุติฐานสำหรับค่าปรับลดมาตรฐานที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย หมายความว่า มีการประเมินมูลค่ายุติธรรมหรือมีการ Remargin ตราสารทุกวัน และระยะเวลาการถือครองตราสารเท่ากับ 10 วันทำการ

[10] เช่น ธุรกรรมเกี่ยวกับสัญญาอนุพันธ์นอกตลาด

[11] หมายรวมถึงการหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน

โดย

H = ค่าปรับลดตามระยะเวลาถือครองขั้นต่ำและความถี่ขั้นต่ำ

H_{10} = ค่าปรับลดมาตรฐานที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

T_M = ระยะเวลาถือครองขั้นต่ำตามประเภทธุรกรรม

N_R = จำนวนวันทำการระหว่างการ Remargin ในครั้งก่อนกับครั้งถัดไป (กรณีธุรกรรม Repo-style transaction หรือ ธุรกรรมทางการเงินในตลาดทุน) หรือการประเมินมูลค่ายุติธรรมในครั้งก่อนกับครั้งถัดไป (กรณีการให้กู้โดยหลักประกันทางการเงิน[10] การค้ำประกันหรืออนุพันธ์ด้านเครดิต) หรือความถี่ในการ Remargin หรือการประเมินมูลค่ายุติธรรม

5.4 เงื่อนไขในการใช้ค่าปรับลดเท่ากับร้อยละ 0

ธนาคารแห่งประเทศไทย อนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ใช้วิธี Comprehensive สามารถใช้ค่าปรับลดเท่ากับร้อยละ 0 ได้ สำหรับธุรกรรม Repo-style transaction ที่มีคู่สัญญาเป็น Core market participant และเข้าเงื่อนไขตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในข้อ 4.3 (1.1)[12]

5.5 กรณีมีความแตกต่างของอายุสัญญา (Maturity mismatch)

กรณียอดสุทธิของหลักประกันทางการเงินมีอายุคงเหลือน้อยกว่าอายุคงเหลือของยอดสุทธิของธุรกรรมที่ต้องการปรับลดความเสี่ยง ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามเอกสารแนบ 10

[12] ในกรณีที่ผู้กำกับดูแลประเทศอื่นกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจของประเทศนั้น สามารถใช้ค่าปรับลดเท่ากับร้อยละ 0 สำหรับธุรกรรม Repo-style transaction ในหลักทรัพย์รัฐบาลของประเทศนั้น ๆ ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่จดทะเบียนในประเทศนั้น สามารถใช้ค่าปรับลดเท่ากับร้อยละ 0 สำหรับธุรกรรมประเภทเดียวกัน

เอกสารแนบ 7

หลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยการหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน

สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถใช้วิธีหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงินระหว่างสินทรัพย์ (เงินให้กู้) และหนี้สิน (เงินฝาก) ของคู่สัญญารายเดียวกันเพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้ ตามวิธีการคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในข้อ 2 ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในข้อ 1 จึงจะสามารถปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธีหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงินได้

1. เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ

1.1 มีข้อสนับสนุนทางกฎหมายที่ทำให้สรุปได้ว่า สัญญาการหักกลบหนี้นั้นสามารถบังคับได้ตามกฎหมายในประเทศนั้น ๆ ไม่ว่ากรณีคู่สัญญาหรือลูกหนี้นั้นจะมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือล้มละลาย

1.2 สามารถระบุได้ทุกเมื่อว่า สินทรัพย์และหนี้สินใดของคู่สัญญาเดียวกันนั้นที่อยู่ภายใต้สัญญาหักกลบหนี้

1.3 สามารถติดตามและควบคุมความเสี่ยงจากความแตกต่างด้านอายุของสินทรัพย์และหนี้สินที่จะมาหักกลบกัน (Roll-off risk) ได้

1.4 มีการติดตามและควบคุมยอดหนี้ดังกล่าวแบบยอดสุทธิ (Netting basis)

2. การคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เลือกใช้วิธีหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงินต้องใช้วิธี Comprehensive ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

2.1 หาค่าสุทธิระหว่างยอดเงินให้กู้และเงินฝาก โดยใช้วิธีคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามวิธี Comprehensive ข้อ 5.1 (1) ของเอกสารแนบ 6 โดยถือว่าเงินให้กู้เป็นยอดธุรกรรม (Exposure) และเงินฝากเป็นหลักประกัน (Collateral) และใช้ค่าปรับลดเท่ากับ 0 ยกเว้นกรณีที่มีความแตกต่างทางด้านสกุลเงิน

2.2 ใช้ค่าปรับลดมาตรฐานที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามการคำนวณค่าปรับลด (Haircut) ในหัวข้อ 5.2 (1) ของเอกสารแนบ 6 โดยให้ระยะเวลาการถือครองเท่ากับ 10 วันทำการ ถ้ามีการประเมินมูลค่ายุติธรรมทุกวัน

2.3 กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่ได้ประเมินมูลค่ายุติธรรมทุกวัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับค่าปรับลดที่คำนวณตามสูตรการปรับความถี่และระยะเวลาถือครองในข้อ 5.3 ของเอกสารแนบ 6

2.4 กรณีมีความแตกต่างของอายุสัญญาระหว่างเงินให้กู้และเงินฝาก ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงกรณีมีความแตกต่างของอายุสัญญาตามเอกสารแนบ 10

เอกสารแนบ 8

หลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยการค้ำประกันและธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต[1]

สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยการค้ำประกัน[2] และอนุพันธ์ด้านเครดิตได้ โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำและวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

1. เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ

1.1 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติทั่วไป

(1) การค้ำประกันหรือการซื้อข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตโดยอนุพันธ์ด้านเครดิต นั้น ต้องสามารถเรียกร้องจากผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง[3] (Protection seller) ได้โดยตรง และต้องมีการระบุถึงสินทรัพย์หรือกลุ่มของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจน เพื่อแสดงถึงขอบเขตของการค้ำประกันหรือการรับประกันความเสี่ยงซึ่งไม่สามารถโต้แย้งได้

(2) สัญญาค้ำประกันหรือสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตต้องไม่มีเงื่อนไขยินยอมให้ผู้ค้ำประกัน หรือ Protection seller สามารถยกเลิกสัญญาหรือขอเพิ่มค่าค้ำประกันหรือค่ารับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต อันเนื่องจากคุณภาพของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงหรือสินทรัพย์อ้างอิงที่รับประกันความเสี่ยงเสื่อมลงเพียงฝ่ายเดียวได้[4] ยกเว้น กรณีที่ผู้ได้รับการค้ำประกันหรือผู้ซื้อข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง[5] (Protection buyer) ไม่จ่ายชำระเงินตามข้อตกลงในสัญญาดังกล่าว

(3) สัญญาค้ำประกันหรือสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตต้องไม่มีเงื่อนไขในสัญญาที่อยู่นอกเหนือการควบคุมโดยตรงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งปกป้องผู้ค้ำประกันหรือ Protection seller จากภาระผูกพันที่ต้องจ่ายชดเชยความเสียหายภายในเวลาอันสมควรเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ หรือมีเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ (Credit event)

---

[1] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงคำจำกัดความของธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตตามเอกสารแนบ 4.1

[2] ทั้งนี้ รวมถึง (1) กรณีการประกันการส่งออก (Export Credit Insurance) เฉพาะในส่วนที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ หรือในส่วนที่ลูกหนี้ หรือธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย หรือบริษัทประกันภัยที่ให้บริการประกันการส่งออก (Insurer) หรือบริษัทประกันภัยต่อ (Reinsurer) ได้มีการโอนสิทธิเรียกร้องตามกรมธรรม์ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแล้ว และ (2) กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจให้สินเชื่อโดยได้รับหนังสือรับรองสิทธิในบำเหน็จตกทอดที่ออกโดยกรมบัญชีกลางมาเป็นหลักทรัพย์ประกันการกู้เงินนั้น ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถเทียบเคียงได้กับการให้สินเชื่อที่มีการค้ำประกันโดยกรมบัญชีกลาง

[3] หรือหมายถึง ผู้รับโอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง

[4] เงื่อนไขการเรียกร้องได้ตามสิทธิ ไม่ได้กำหนดว่ายอดสุทธิธุรกรรม และการค้ำประกันหรือการซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิตจะต้องมีอายุสัญญาเท่ากัน ซึ่งโดยทั่วไป อายุสัญญาที่ได้มีการตกลงก่อนแล้ว ไม่ควรมีอายุสัญญาที่น้อยลงตามการค้ำประกันหรือการซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิตที่ทำสัญญาในภายหลัง ยกเว้นกรณีที่ผู้ขายการรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตมีสิทธิยกเลิกสัญญาก่อนที่สัญญาจะครบกำหนด ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในเอกสารแนบ 10

[5] หรือหมายถึง ผู้โอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง

1.2 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับการค้ำประกัน

การค้ำประกันที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำมาใช้ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีสิทธิไล่เบี้ยกับผู้ค้ำประกันตามสัญญาและมีสิทธิได้รับการชดเชยจากผู้ค้ำประกันโดยยังไม่จำเป็นต้องใช้วิธีทางศาลเพื่อให้ได้รับการชดเชยนั้น[6] ทั้งนี้ ผู้ค้ำประกันอาจจ่ายชดเชยแก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นเงินก้อนทั้งจำนวน หรือมีภาระที่ต้องจ่ายชดเชยให้แก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจในอนาคตตามสัญญาค้ำประกันนั้น

(2) การค้ำประกันต้องมีเอกสารที่อ้างสิทธิได้จริงตามกฎหมายจากผู้ค้ำประกัน

(3) การค้ำประกันควรครอบคลุมการชำระเงินทุกประเภทของลูกหนี้ที่ระบุอยู่ในสัญญา

(4) กรณีที่มีการค้ำประกันเพียงบางส่วน เช่น การค้ำประกันเฉพาะส่วนเงินต้น ไม่ค้ำประกันดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายอื่น เป็นต้น ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดยอดธุรกรรมส่วนที่ไม่ได้รับการค้ำประกันนี้เป็นยอดธุรกรรมส่วนที่ไม่มีหลักประกันตามวิธีการสำหรับข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงแบบเป็นสัดส่วน (Proportional cover) ตามข้อ 5.1

1.3 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติเพิ่มเติมสำหรับการใช้ธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตเพื่อปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำมาใช้ปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เป็นข้อตกลงที่ไม่เป็นการละเมิดสิทธิตามสัญญาของสินทรัพย์อ้างอิง

(2) Protection seller ต้องไม่มีสิทธิไล่เบี้ยกับ Protection buyer สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้น รวมถึง กรณีการทำธุรกรรมในรูปแบบที่ Protection seller นำเงินสดมาวางเป็นหลักประกันในการประกันความเสี่ยงให้แก่ Protection buyer จะต้องไม่มีข้อผูกมัดในการเรียกให้ Protection buyer ชำระคืนเงินก่อนกำหนด และจะต้องมีข้อตกลงระหว่าง Protection buyer และ Protection seller ว่า Protection buyer จะไม่ถูกเรียกให้จ่ายคืนเงินที่นำมาวางเป็นประกัน อันมีสาเหตุมาจาก Protection seller ขาดทุนหรือเกิดความเสียหาย

(3) การซื้อข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่ง Protection seller ไม่ได้นำเงินสดมาวางเป็นหลักประกันให้แก่ Protection buyer คณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีหน้าที่ต้องพิจารณาแนวทางในการควบคุมค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงและผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงไม่ให้สูงเกินไป เช่น กำหนดเพดานค่าสหสัมพันธ์ หรือวิธีการพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ดังกล่าวที่รองรับการทำธุรกรรมให้เหมาะสม

---

[6] ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันเป็นบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้การค้ำประกันดังกล่าวมีผลในการปรับลดความเสี่ยง แม้ว่าหลักเกณฑ์ของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมกำหนดให้ต้องดำเนินคดีกับลูกหนี้ก่อน

(4) เหตุการณ์ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ (Credit event) ซึ่งส่งผลให้ Protection seller ต้องชำระเงินในจำนวนที่ตกลงกันให้แก่ Protection buyer อย่างน้อยต้องครอบคลุมเหตุการณ์ ดังนี้

(4.1) การไม่ชำระหนี้ตามจำนวนและเวลาที่กำหนดตามข้อตกลง (Failure to pay) ของสินทรัพย์ที่ได้รับการป้องกันความเสี่ยงโดยอนุพันธ์ด้านเครดิต (Underlying obligation)

(4.2) ลูกหนี้ล้มละลาย มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่สามารถชำระหนี้ ผิดนัดชำระหนี้เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ หรือลูกหนี้ยอมรับเป็นลายลักษณ์อักษรว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้เมื่อครบกำหนด รวมทั้งเหตุการณ์ในลักษณะเดียวกัน (Bankruptcy) และ

(4.3) การปรับโครงสร้างหนี้ของ Underlying obligation (Restructuring) เช่น การปรับลดยอดหนี้หรือการเลื่อนกำหนดชำระเงินต้น ลดดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียม ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียด้านเครดิต (การตัดหนี้สูญ การกันสำรองเพิ่ม หรือมีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ)

(5) อนุพันธ์ด้านเครดิตต้องไม่หมดอายุสัญญาลงก่อนระยะเวลาผ่อนผันให้ชำระหนี้หลังจากหนี้ครบกำหนด (Grace period) และหากอนุพันธ์ด้านเครดิตหมดอายุสัญญาลงก่อน Grace period ให้ถือว่ามีความแตกต่างของอายุสัญญาโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตกรณีมีความแตกต่างของอายุสัญญาตามเอกสารแนบ 10

ทั้งนี้ ในกรณีที่ข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตที่กล่าวเป็นสัญญามาตรฐาน อายุคงเหลือของสัญญามาตรฐานนั้นต้องไม่มากกว่าอายุคงเหลือของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงอย่างมีสาระสำคัญ ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงคำจำกัดความของอายุสัญญาของธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตตามเอกสารแนบ 10

(6) สำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่มีข้อตกลงให้ชำระราคาเป็นเงินสด (Cash settlement) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการประเมินมูลค่าที่ดีเพื่อใช้ในการประมาณความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นได้อย่างน่าเชื่อถือ และต้องมีกำหนดเวลาในการประเมินมูลค่าของ Underlying obligation หลังจากที่เกิด Credit event ที่ชัดเจน ในกรณีสินทรัพย์ที่ใช้อ้างอิง (Reference obligation) ที่ระบุในสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตเพื่อวัตถุประสงค์ในการกำหนดมูลค่าของ Cash settlement นั้นแตกต่างจาก Underlying obligation ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้อ (9) ในการพิจารณาว่าธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่มีความแตกต่างของประเภทสินทรัพย์นั้นสามารถนำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตได้หรือไม่

(7) กรณีที่การส่งมอบ Underlying obligation เพื่อการชำระราคาตามสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต (Settlement) ต้องอาศัยสิทธิในการโอน Underlying obligation ของผู้ซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิต ต้องมีการกำหนดเงื่อนไขในข้อตกลงของ Underlying obligation ว่าการให้ความยินยอมเพื่อให้มีการส่งมอบ Underlying obligation ดังกล่าวต้องไม่ถูกยับยั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(8) ต้องมีการระบุถึงผู้รับผิดชอบในการตัดสินการเกิด Credit event อย่างชัดเจน และการตัดสินดังกล่าวต้องไม่ใช่ความรับผิดชอบของ Protection seller แต่เพียงฝ่ายเดียว Protection buyer ต้องมีสิทธิและสามารถที่จะแจ้งการเกิด Credit event ได้ด้วย

(9) ในกรณีที่ Underlying obligation เป็นสินทรัพย์คนละตัวกับสินทรัพย์ที่ใช้เพื่ออ้างอิงในการชำระราคาโดยใช้เงินสด (Reference obligation) หรือสินทรัพย์ที่ใช้กำหนดการเกิด Credit event ตามสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็น Protection buyer สามารถนำอนุพันธ์ด้านเครดิตดังกล่าวมาปรับลดความเสี่ยงสำหรับการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตได้ก็ต่อเมื่อ

(9.1) Reference obligation หรือสินทรัพย์ที่ใช้กำหนดการเกิด Credit event ต้องมีลำดับในการรับชำระคืนหนี้เท่าเทียมกับหรือต่ำกว่า Underlying obligation และ

(9.2) Underlying obligation และ Reference obligation หรือสินทรัพย์ที่ใช้กำหนดการเกิด Credit event ต้องมีผู้ออกหรือมีลูกหนี้เป็นบุคคลเดียวกัน และมีเงื่อนไขที่สามารถบังคับตามกฎหมายได้ว่าหากสินทรัพย์รายใดรายหนึ่งไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ ก็จะถือว่าสินทรัพย์อีกรายหนึ่งไม่สามารถชำระหนี้คืนได้เช่นเดียวกัน (Cross-default หรือ Cross-acceleration) และ

(9.3) ในกรณีของ Physical settlement ต้องมีการระบุในสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตให้ Underlying obligation เป็นสินทรัพย์หรือภาระหนึ่งที่สามารถใช้ในการส่งมอบได้

(10) ต้องไม่เป็นการทำธุรกรรมในลักษณะที่มีการซื้อขายสิทธิที่จะซื้อขาย Credit spread ซึ่งมีการตกลงอัตรากันไว้ล่วงหน้า (Credit spread product) หรือธุรกรรมอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

(11) ต้องไม่เป็นข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงที่ซื้อจากสำนักงานใหญ่ สาขา หรือสำนักงานผู้แทน ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลเดียวกันกับ Protection buyer

ทั้งนี้ หากข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงตามสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตไม่ได้กำหนดให้การปรับโครงสร้างหนี้ของ Underlying obligation เป็น Credit event แต่เป็นไปตามเงื่อนไขข้ออื่นที่ระบุในข้อ (1) – (11) ข้างต้นอย่างครบถ้วน สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็น Protection buyer สามารถนำอนุพันธ์ด้านเครดิตดังกล่าวมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงได้บางส่วน โดยในกรณีที่มูลค่าของอนุพันธ์ด้านเครดิตน้อยกว่าหรือเท่ากับมูลค่าของ Underlying obligation ให้ถือว่าส่วนที่มีการประกันความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 60 ของมูลค่าข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงตามสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต ส่วนในกรณีที่มูลค่าของอนุพันธ์ด้านเครดิตมากกว่ามูลค่าของ Underlying obligation ให้ถือเป็นส่วนที่มีการรับประกันความเสี่ยงได้ไม่เกินร้อยละ 60 ของมูลค่า Underlying obligation[7]

2. ประเภทของผู้ค้ำประกันหรือ Protection seller สำหรับอนุพันธ์ด้านเครดิต

2.1 รัฐบาลและธนาคารกลาง ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน และบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงต่ำกว่าลูกหนี้

[7] ตัวเลขร้อยละ 60 นี้เป็นเพียงตัวเลขเบื้องต้น ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงหากมีข้อมูลเพิ่มเติมในภายหลัง

2.2 ธุรกิจเอกชนรวมถึงบริษัทแม่ บริษัทย่อย และบริษัทร่วมของลูกหนี้ที่ตกลงรับประกันความเสี่ยง โดยมี Credit rating ดีกว่าหรือเทียบเท่ากับ Rating grade 2 ขึ้นไป และได้รับน้ำหนักความเสี่ยงต่ำกว่าลูกหนี้

3. วิธีคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยการค้ำประกัน

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแบ่งยอดสุทธิของธุรกรรมออกเป็น 2 ส่วนโดยส่วนที่ได้รับการค้ำประกันให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ค้ำประกัน[8] และส่วนที่เหลือให้ถือว่าเป็นส่วนที่ไม่ได้รับการค้ำประกันและให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

4. วิธีคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยอนุพันธ์ด้านเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็น Protection buyer ของสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่จัดอยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร ตามประเภทที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด สามารถนำอนุพันธ์ด้านเครดิตดังกล่าว มาใช้ปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามวิธีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดได้

4.1 ประเภทอนุพันธ์ด้านเครดิตที่นำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถนำอนุพันธ์ด้านเครดิตประเภทต่อไปนี้ มาใช้เพื่อปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้

(1) Credit Default Swaps (CDS)

(2) Credit Linked Notes (CLN)

(3) First to default products

(4) Proportionate CDS และ Proportionate CLN

(5) Total Rate of Return Swaps ยกเว้น กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจซื้อ Total rate of return swaps และบันทึกเงินที่ได้รับสุทธิจากการทำ Swaps เป็นรายได้สุทธิ โดยไม่มีการบันทึกการเสื่อมค่าของสินทรัพย์ที่ได้รับการป้องกันความเสี่ยง (ไม่ว่าจะบันทึกเป็นการลดลงของมูลค่ายุติธรรม (Fair-value) หรือ การกันสำรองเพิ่ม) จะไม่สามารถนำ Total rate of return swaps ดังกล่าวมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้

4.2 วิธีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

(1) Credit Default Swaps (CDS): สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ซื้อ CDS

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ขาย CDS แทนน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยง

[8] ยกเว้นยอดสุทธิของธุรกรรมส่วนที่ได้รับการค้ำประกันโดยบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ภายใต้โครงการ Portfolio Guarantee Scheme ให้ปฏิบัติตามเอกสารแนบ 8.1

(2) Credit linked notes (CLN): สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขาย CLN

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยง โดยถือว่าสินทรัพย์นั้นมีเงินสดเป็นหลักประกันเท่ากับเงินสดที่ได้รับมาจากการกู้ยืมหรือออกตราสารผ่านการออก CLN

(3) First to default products: สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ซื้อ First to default swaps หรือเป็นผู้ขาย First to default CLN

กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ซื้อ First to default swaps

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตแทนน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์รายที่มีมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงต่ำที่สุดในกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิงได้

กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขาย First to default CLN

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจซึ่งได้รับเงินสดมาเป็นประกันเต็มจำนวนแล้วตั้งแต่วันแรกของสัญญาจากการกู้ยืมหรือออกตราสาร กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์รายที่มีมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงต่ำที่สุดนั้นเสมือนมีเงินสดเป็นหลักประกัน

ทั้งนี้ การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงรายอื่นในกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิงของ First to default products นั้น ให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงนั้น ๆ เช่นเดิม

(4) Proportionate CDS และ Proportionate CLN: สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ซื้อธุรกรรม Proportionate CDS หรือผู้ขาย Proportionate CLN

กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ซื้อ Proportionate CDS

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยง โดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงแทนน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงแต่ละรายในกลุ่มตามอัตราส่วนการประกันที่กำหนดในข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง

กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ขาย Proportionate CLN

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์แต่ละรายในกลุ่มตามอัตราส่วนการประกันที่กำหนดในข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง โดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงเสมือนเป็นธุรกรรมที่มีเงินสดเป็นหลักประกัน เฉพาะในส่วนที่ได้รับเงินสดมาวางเป็นประกันจากการกู้ยืมหรือออกตราสาร

(5) Total Rate Of Return Swaps (TRORS): สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ซื้อ TRORS

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงโดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ขาย TRORS แทนน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยง

4.3 การหักกลบความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิงระหว่างอนุพันธ์ด้านเครดิต

การหักกลบระหว่างสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตด้วยกัน ให้หักกลบเฉพาะสัญญาธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตประเภทเดียวกันที่มีลักษณะและคุณสมบัติเหมือนกันทุกประการ แต่เป็นฐานะตรงกันข้ามกัน

5. การโอนความเสี่ยงไม่เต็มทั้งจำนวน

5.1 ข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงแบบเป็นสัดส่วน (Proportional cover)

ในกรณีมูลค่าตามข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงน้อยกว่ามูลค่ายอดธุรกรรม และส่วนที่ได้รับการประกันความเสี่ยงและส่วนที่ไม่ได้รับการประกันความเสี่ยงนั้นมีลำดับการได้รับชำระหนี้เท่ากัน (Same seniority) กล่าวคือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และผู้ค้ำประกันหรือ Protection seller มีการแบ่งการรับความเสียหายตามสัดส่วน (Pro-rata basis) มูลค่าข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงที่นำมาใช้ปรับลดความเสี่ยงได้ก็จะลดลงแบบเป็นสัดส่วนด้วย กล่าวคือ ส่วนที่ได้รับการประกันความเสี่ยงจะใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ค้ำประกันหรือ Protection seller นั้น ส่วนที่เหลือให้ถือว่าเป็นส่วนที่ไม่ได้รับการประกันความเสี่ยงและให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ตามเดิม ทั้งนี้ รวมถึงกรณีที่ข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตมีการกำหนดจำนวนเงินที่ผู้ค้ำประกัน หรือ Protection seller รับจะชดเชยเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนไว้ในสัญญา (Binary payout) ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวจะถือเป็นการประกันความเสี่ยงได้เพียงจำนวนเงินที่จะได้รับชดเชยความเสียหายตามที่กำหนดไว้ในข้อตกลงเท่านั้น

5.2 ข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตมีการกำหนดระดับความเสียหายขั้นต่ำ (Materiality threshold)

กรณีที่ข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตมีการกำหนดระดับความเสียหายขั้นต่ำ ซึ่ง Protection seller จะไม่ชดเชยความเสียหายจนกว่าความเสียหายจะถึงระดับความเสียหายขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในสัญญา ให้ถือว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็น Protection buyer เป็นผู้รับผลขาดทุนในส่วนแรก (First loss position) นี้ และต้องหักมูลค่าดังกล่าวออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ร้อยละ 50 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 ร้อยละ 50 ตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

สำหรับสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงส่วนที่เหลือ สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ได้รับการค้ำประกันหรือ Protection buyer จะต้องคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงของสินทรัพย์ดังกล่าวโดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ค้ำประกันหรือ Protection seller แทนน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยง และสำหรับการซื้อข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงที่ Protection buyer ได้รับเงินสดมาวางเป็นหลักประกันเต็มจำนวนตั้งแต่วันแรกของข้อตกลง ให้คำนวณน้ำหนักความเสี่ยงเสมือนว่ามีเงินสดเป็นหลักประกัน

5.3 ข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงสำหรับสินทรัพย์ที่มีการแบ่งเป็นส่วน ๆ โดยแต่ละส่วนมีความเสี่ยงในระดับที่แตกต่างกัน (Tranched cover)

เมื่อสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ถ่ายโอนความเสี่ยงด้านเครดิตบางส่วนให้แก่ผู้ค้ำประกัน หรือ Protection seller โดยที่ความเสี่ยงด้านเครดิตบางส่วนยังคงอยู่ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งส่วนที่โอนไปและส่วนที่ยังเหลืออยู่มีลำดับการได้รับชำระหนี้ต่างกัน (Different seniority) เช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจได้รับการประกันความเสี่ยงสำหรับส่วนที่ได้รับชำระหนี้ในลำดับต้น (Senior tranche เช่น Second loss portion) หรือสำหรับส่วนที่ได้รับชำระหนี้ในลำดับสุดท้าย (Junior tranche เช่น First loss portion) ในกรณีที่เป็นประกันความเสี่ยงสำหรับ First loss portion ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และในกรณีที่เป็นประกันความเสี่ยงสำหรับส่วนที่ไม่ใช่ First loss portion ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในเอกสารแนบ 1[9]

6. ความแตกต่างของสกุลเงิน (Currency mismatch)

กรณีที่การค้ำประกันหรือข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงและยอดธุรกรรมอยู่ในสกุลเงินต่างกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับลดมูลค่าส่วนที่ได้รับการประกันความเสี่ยงลงด้วยค่าปรับลดดังนี้

$$G_A = G \times (1 - H_{fx})$$

โดย

G_A = มูลค่าส่วนที่ได้รับการประกันความเสี่ยงหลังการปรับลดค่า H_{fx} แล้ว

G = จำนวนเงินตามข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง

H_{fx} = ค่าปรับลดสำหรับความแตกต่างด้านสกุลเงินของข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงและยอดสุทธิของธุรกรรม

ทั้งนี้ ค่าปรับลดสำหรับอัตราแลกเปลี่ยน (H_{fx}) ที่ใช้จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขระยะเวลาการถือครอง 10 วันทำการและมีการประเมินมูลค่ายุติธรรมทุกวัน กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเลือกใช้ค่าปรับลดมาตรฐานที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ใช้ค่า H_{fx} ที่ร้อยละ 8 ซึ่งหากจำนวนวันทำการระหว่างการประเมินมูลค่ายุติธรรมครั้งก่อนและครั้งถัดไปไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับค่าปรับลดดังกล่าว โดยใช้สูตรการคำนวณเช่นเดียวกับการปรับค่าปรับลดสำหรับหลักประกันทางการเงิน ตามสูตรการปรับความถี่ในการประเมินมูลค่ายุติธรรมหรือการ Remargin ในข้อ 5.3 ของเอกสารแนบ 6

[9] ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่อนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจทำธุรกรรม Tranched cover เป็นการทั่วไป หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจใดประสงค์จะทำธุรกรรมดังกล่าว ให้ขออนุญาตมายังฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน

7. ความแตกต่างของอายุสัญญา (Maturity mismatch)

กรณีการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตมีอายุคงเหลือน้อยกว่าอายุคงเหลือของยอดสุทธิของธุรกรรมที่ต้องการปรับลดความเสี่ยง ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามเอกสารแนบ 10

8. การค้ำประกันจากภาครัฐบาลและการค้ำประกันแบบ Counter-guarantee

กรณีลูกหนี้มีการค้ำประกันโดยรัฐบาลหรือธนาคารกลางโดยที่การค้ำประกันดังกล่าวอยู่ในสกุลเงินของประเทศนั้นและสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีแหล่งเงินทุนในสกุลเงินเดียวกันรองรับธุรกรรมดังกล่าว ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 ได้สำหรับส่วนที่มีการค้ำประกัน

ทั้งนี้ ลูกหนี้อาจได้รับการค้ำประกันโดยทางอ้อมจากรัฐบาลในลักษณะเป็นการค้ำประกันต่อจากบุคคลอื่น (Counter-guarantee) ซึ่งการค้ำประกันแบบ Counter-guarantee ดังกล่าว อาจถือเสมือนหนึ่งเป็นการค้ำประกันโดยรัฐบาลได้ หากเป็นไปตามเงื่อนไข ดังนี้

8.1 การค้ำประกันแบบ Counter-guarantee จากรัฐบาลต้องครอบคลุมความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้ในทุกสถานการณ์ เช่น กรณีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ และกรณีลูกหนี้ล้มละลาย เป็นต้น

8.2 ทั้งการค้ำประกันโดยตรง (Original guarantee) และการค้ำประกันแบบ Counter-guarantee ต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการค้ำประกันตามที่กำหนดข้างต้น ยกเว้นในส่วนของการค้ำประกันแบบ Counter-guarantee นั้นไม่ต้องระบุชัดเจนว่า สามารถเรียกร้องจากผู้ค้ำประกันได้โดยตรง

8.3 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องแสดงให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นได้ว่าการค้ำประกันแบบ Counter-guarantee นั้น มีประสิทธิผลเทียบเท่ากับการค้ำประกันโดยตรงจากรัฐบาล กล่าวคือ มีเอกสารหรือสัญญาที่แสดงให้เห็นว่าการค้ำประกันมีผลเทียบเท่าการค้ำประกันโดยตรงจากรัฐบาล

เอกสารแนบ 8.1

การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับยอดสุทธิของธุรกรรมส่วนที่ได้รับการค้ำประกันโดย บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) แบบ Portfolio Guarantee Scheme

1. การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตกรณีรัฐบาลชดเชยความเสียหายให้แก่ บสย. ครอบคลุมความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการค้ำประกันแบบ Portfolio Guarantee Scheme ของ บสย. ทั้งหมด เช่น โครงการ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 1 และโครงการ Portfolio Guarantee Scheme ตามมาตรการสินเชื่อเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยปี 2554 ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถนำการค้ำประกันโดย บสย. ตามโครงการ Portfolio Guarantee Scheme มาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้ภายใต้โครงการดังกล่าวได้ โดยให้ถือเสมือนว่าลูกหนี้ได้รับการค้ำประกันโดยอ้อมจากรัฐบาลไทย เฉพาะในส่วนที่ บสย. รับประกันความเสียหาย

2. การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตกรณีรัฐบาลชดเชยความเสียหายให้แก่ บสย. ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการค้ำประกันแบบ Portfolio Guarantee Scheme ของ บสย. ทั้งหมด เช่น โครงการ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 อนุโลมให้การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต สำหรับสินเชื่อที่ได้รับการค้ำประกันโดย บสย. ตามโครงการ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถถือเสมือนว่าส่วนที่ บสย. รับประกันความเสียหายได้รับการค้ำประกันโดยทางอ้อมจากรัฐบาลเช่นเดียวกับโครงการ Portfolio Guarantee Scheme ที่รัฐบาลชดเชยความเสียหายแก่ บสย. ครอบคลุมความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการค้ำประกันของ บสย. ทั้งหมดตามข้อ 1. ได้

ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจใดประสงค์ที่จะคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยถือว่าการค้ำประกันส่วนที่รัฐบาลไม่ชดเชยนั้น เป็นการค้ำประกันโดย บสย. ก็สามารถปฏิบัติได้

3. แนวทางตามข้อ 1. และ 2. ข้างต้น ให้ถือปฏิบัติเป็นการทั่วไปสำหรับโครงการ Portfolio Guarantee Scheme ระยะต่อไปที่รัฐบาลมีการชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการให้แก่ บสย. โดยที่หลักการและรายละเอียดของโครงการมิได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

เอกสารแนบ 9

แบบประเมินความพร้อมของสถาบันการเงินเฉพาะกิจในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด
สำหรับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตเพื่อวัตถุประสงค์ในการคำนวณเงินกองทุน (Self-Assessment of Compliance – SAC-CRM)

ชื่อสถาบันการเงินเฉพาะกิจ _____
ชื่อผู้จัดการ _____ **ลงนาม** _____
ชื่อและตำแหน่งผู้รับผิดชอบในการกรอกข้อมูลที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถติดต่อได้ _____ **โทรศัพท์** _____
วันที่ทำการประเมิน _____

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
1.	สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำด้านกฎหมาย ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด คือ 1) เอกสารหรือสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตประเภทต่าง ๆ ได้แก่ 1) หลักประกันทางการเงิน 2) การหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน และ 3) การค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต ซึ่งมีผลผูกพันกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และสามารถใช้บังคับได้ตามกฎหมายโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่น 2) ต้องมีกระบวนการและระบบในการพิจารณาถึงเงื่อนไขด้านกฎหมาย การติดตามทบทวนว่าเอกสารหรือสัญญาดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมาย							

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	อย่างต่อเนื่อง							
2.	สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการในการควบคุมความเสี่ยงอื่นที่อาจเกิดขึ้นจากการนำวิธีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตมาใช้ เช่น ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงที่เกิดจากการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิต							
3.	สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีการพิจารณาอายุสัญญาและอายุคงเหลือของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตที่จะนำมาใช้เมื่อเทียบกับภาระหนี้ ซึ่งกรณีที่มีความแตกต่างของอายุสัญญา (Maturity mismatch) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้เฉพาะกรณีที่ CRM มีอายุตามสัญญา (Original maturity) ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และมีอายุคงเหลือ (Residual maturity) มากกว่า 3 เดือนขึ้นไป							
4.	<u>เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการนำหลักประกันทางการเงินมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (สำหรับวิธี Simple และวิธี Comprehensive)</u> 4.1 หลักประกันที่รับมาเป็นประกันหรือที่ได้รับโอนมาเป็นประกันนั้น สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีสิทธิที่จะขายหรือดำเนินการตามกฎหมายได้ในเวลาอันควรเมื่อลูกหนี้							

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	ผิดนัดชำระหนี้ มีหนี้สินล้นพ้นตัว (Insolvency) หรือล้มละลาย (Bankruptcy) และสถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญทุกขั้นตอนเพื่อให้สามารถดำเนินการตามกฎหมายกับหลักประกันนั้น ๆ ได้ เช่น การลงทะเบียนกับนายทะเบียน							
	4.2 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีวิธีในการประเมินและตรวจสอบว่า หลักประกันต้องไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (Positive correlation) กับลูกหนี้อย่างมีนัยสำคัญ เช่น ไม่นับหลักทรัพย์ที่ออกโดยลูกหนี้เองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้มาเป็นหลักประกัน เพราะถือว่าไม่สามารถป้องกันความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ							
	4.3 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดกระบวนการและระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนในการขายหลักประกันทางการเงินเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีสิทธิตามกฎหมายที่จะสามารถขายหลักประกันได้ทันที							
	4.4 กรณีที่ฝากหลักประกันไว้ที่ผู้ดูแลและเก็บรักษาหลักทรัพย์ (Custodian) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมั่นใจว่าผู้ดูแลและเก็บรักษาหลักประกันมีกระบวนการที่รัดกุมในการแยกหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันของบุคคลอื่นที่ฝากไว้ออกจากสินทรัพย์ของตนเอง							

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	4.5 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับธุรกรรมที่มีหลักประกันทั้งสองขา เช่น ธุรกรรมขายโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน/ซื้อโดยมีสัญญาว่าจะขายคืน และธุรกรรมยืม/ให้ยืมหลักทรัพย์ (Repo-style transaction) เช่นเดียวกันกับการวางหลักประกันสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์นอกตลาดและการให้กู้ยืมอื่น ๆ							
	4.6 กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจทำหน้าที่เป็นตัวแทนหรือนายหน้า (Agent) ในการทำธุรกรรม Repo-style transaction ให้กับลูกค้าของสถาบันการเงินเฉพาะกิจและมีบุคคลอื่นเป็นคู่สัญญา โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ค้ำประกันว่าบุคคลอื่นที่เป็นคู่สัญญากับลูกค้าจะไม่ผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งสถาบันการเงินเฉพาะกิจจะมีความเสี่ยงเสมือนเป็นคู่สัญญากับลูกค้าเอง ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธุรกรรมดังกล่าวด้วย							
5.	<u>เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ใช้วิธี Simple (ตอบเฉพาะสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ใช้วิธี Simple)</u> 1) ลูกหนี้ต้องนำหลักประกันทางการเงินมาวางเป็นประกันอย่างน้อยตลอดอายุของภาระหนี้ กล่าวคือต้องไม่มีความแตกต่างของอายุสัญญา (Maturity mismatch) ตามความหมายที่ระบุในเอกสารแนบ 10							

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	2) ต้องมีการประเมินมูลค่ายุติธรรมของหลักประกันทางการเงินอย่างน้อยทุก 6 เดือน โดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วย**การประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ**							
6.	<u>เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้วิธีหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงินระหว่างสินทรัพย์ (เงินให้กู้) และหนี้สิน (เงินฝาก) ของคู่สัญญารายเดียวกันเพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิต</u> มีดังนี้ 1) มีข้อสนับสนุนทางกฎหมายที่ทำให้สรุปได้ว่า สัญญาการหักกลบหนี้นั้นสามารถบังคับได้ตามกฎหมายในประเทศนั้น ๆ ไม่ว่ากรณีคู่สัญญาหรือลูกหนี้นั้นจะมีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือล้มละลาย 2) สามารถระบุได้ทุกเมื่อว่า สินทรัพย์และหนี้สินใดของคู่สัญญาเดียวกันนั้นที่อยู่ภายใต้สัญญาหักกลบหนี้ 3) สามารถติดตามและควบคุมความเสี่ยงจากความแตกต่างด้านอายุของสินทรัพย์และหนี้สินที่จะมาหักกลบกัน (Roll-off risk) ได้ 4) มีการติดตามและควบคุมยอดหนี้ดังกล่าว							

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	แบบยอดสุทธิ (Netting basis)							
7.	<u>เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการทั่วไป กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้วิธีค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตปรับลดความเสี่ยง</u> มีดังนี้ 1) ต้องสามารถเรียกร้องจากผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง[1] (Protection seller) ได้โดยตรง และต้องมีการระบุถึงสินทรัพย์หรือกลุ่มของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจน เพื่อแสดงถึงขอบเขตของการค้ำประกันหรือการรับประกันความเสี่ยงซึ่งไม่สามารถโต้แย้งได้ 2) สัญญาค้ำประกันหรือสัญญาอนุพันธ์ด้านเครดิตต้องไม่มีเงื่อนไขยินยอมให้ผู้ค้ำประกัน หรือ Protection seller สามารถยกเลิกสัญญาหรือขอเพิ่มค่าค้ำประกันหรือค่ารับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต อันเนื่องจากคุณภาพของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงหรือสินทรัพย์อ้างอิงที่รับประกันความเสี่ยงเสื่อมลงเพียงฝ่ายเดียวได้[2] ยกเว้น กรณีที่ผู้ได้รับการค้ำประกัน							

[1] หรือหมายถึง ผู้รับโอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง

[2] เงื่อนไขการเรียกร้องได้ตามสิทธิ ไม่ได้กำหนดว่ายอดสุทธิธุรกรรม และการค้ำประกันหรือการซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิตจะต้องมีอายุสัญญาเท่ากัน ซึ่งโดยทั่วไป อายุสัญญาที่ได้มีการตกลงก่อนแล้ว ไม่ควรมีอายุสัญญาที่น้อยลงตามการค้ำประกันหรือการซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิตที่ทำสัญญาในภายหลัง ยกเว้นกรณีที่ผู้ขายการรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตมีสิทธิยกเลิกสัญญาก่อนที่สัญญาจะครบกำหนด ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในเอกสารแนบ 10

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	หรือผู้ซื้อข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง[3] (Protection buyer) ไม่จ่ายชำระเงินตามข้อตกลงในสัญญาดังกล่าว 3) สัญญาค้ำประกันหรือสัญญาอนุพันธ์ด้านเครดิตต้องไม่มีเงื่อนไขในสัญญาที่อยู่นอกเหนือการควบคุมโดยตรงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจซึ่งปกป้องผู้ค้ำประกัน หรือ Protection seller จากภาระผูกพันที่ต้องจ่ายชดเชยความเสียหายภายในเวลาอันสมควร เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ หรือมีเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ (Credit event)							
8.	<u>เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการเพิ่มเติมสำหรับการค้ำประกัน</u> 1) เมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีสิทธิไล่เบี้ยกับผู้ค้ำประกันตามสัญญาและมีสิทธิได้รับการชดเชยจากผู้ค้ำประกันโดยยังไม่จำเป็นต้องใช้วิธีทางศาลเพื่อให้ได้รับการชดเชยนั้น[4] ทั้งนี้ ผู้ค้ำประกันอาจจ่ายชดเชยแก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นเงินก้อนทั้งจำนวน หรือมีภาระที่ต้อง							

[3] หรือหมายถึง ผู้โอนความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิง

[4] ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันเป็นบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้การค้ำประกันดังกล่าวมีผลในการปรับลดความเสี่ยง แม้ว่าหลักเกณฑ์ของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมกำหนดให้ต้องดำเนินคดีกับลูกหนี้ก่อน

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	จ่ายชดเชยให้แก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ในอนาคตตามสัญญาค้ำประกันนั้น 2) การค้ำประกันต้องมีเอกสารที่อ้างสิทธิได้จริงตามกฎหมายจากผู้ค้ำประกัน 3) การค้ำประกันควรครอบคลุมการชำระเงินทุกประเภทของลูกหนี้ที่ระบุอยู่ในสัญญา 4) กรณีที่มีการค้ำประกันเพียงบางส่วน เช่น การค้ำประกันเฉพาะส่วนเงินต้น ไม่ค้ำประกันดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายอื่น ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดยอดธุรกรรมส่วนที่ไม่ได้รับการค้ำประกันนี้เป็นยอดธุรกรรมส่วนที่ไม่มีหลักประกันตามวิธีการสำหรับข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงแบบเป็นสัดส่วน (Proportional cover)							
9.	<u>เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำด้านปฏิบัติการเพิ่มเติมสำหรับการใช้อนุพันธ์ด้านเครดิตเพื่อปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต</u> 1) อนุพันธ์ด้านเครดิตที่นำมาใช้ปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตต้องเป็นข้อตกลงที่ไม่เป็นการละเมิดสิทธิตามสัญญาของสินทรัพย์อ้างอิง 2) Protection seller ต้องไม่มีสิทธิไล่เบี้ยกับ Protection buyer สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้น รวมถึง กรณีการทำธุรกรรมในรูปแบบที่ Protection seller นำ							

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	เงินสดมาวางเป็นหลักประกันในการประกันความเสี่ยงให้แก่ Protection buyer จะต้องไม่มีข้อผูกมัดในการเรียกให้ Protection buyer ชำระคืนเงินก่อนกำหนด และจะต้องมีข้อตกลงระหว่าง Protection buyer และ Protection seller ว่า Protection buyer จะไม่ถูกเรียกให้จ่ายคืนเงินที่นำมาวางเป็นประกัน อันมีสาเหตุมาจาก Protection seller ขาดทุนหรือเกิดความเสียหาย 3) การซื้อข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่ง Protection seller ไม่ได้นำเงินสดมาวางเป็นหลักประกันให้แก่ Protection buyer คณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีหน้าที่ต้องพิจารณาแนวทางในการควบคุมค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงและผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงไม่ให้สูงเกินไป เช่น กำหนดเพดานค่าสหสัมพันธ์ หรือวิธีการพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ดังกล่าวที่รองรับการทำธุรกรรมให้เหมาะสม 4) เหตุการณ์ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ (Credit event) ซึ่งส่งผลให้ Protection seller ต้องชำระเงินในจำนวนที่ตกลงกันให้แก่							

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	Protection buyer อย่างน้อยต้องครอบคลุมเหตุการณ์ ดังนี้ 4.1) การไม่ชำระหนี้ตามจำนวนและเวลาที่กำหนดตามข้อตกลง (Failure to pay) ของสินทรัพย์ที่ได้รับการป้องกันความเสี่ยงโดยอนุพันธ์ด้านเครดิต (Underlying obligation) 4.2) ลูกหนี้ล้มละลาย มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่สามารถชำระหนี้ ผิดนัดชำระหนี้เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ หรือลูกหนี้ยอมรับเป็นลายลักษณ์อักษรว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้เมื่อครบกำหนด รวมทั้งเหตุการณ์ในลักษณะเดียวกัน (Bankruptcy) 4.3) การปรับโครงสร้างหนี้ของ Underlying obligation (Restructuring) เช่น การปรับลดยอดหนี้หรือการเลื่อนชำระเงินต้น ลดดอกเบี้ยหรือค่าธรรมเนียม ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียด้านเครดิต (การตัดหนี้สูญ การกันสำรองเพิ่ม หรือมีผลกระทบต่องบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ) 5) อนุพันธ์ด้านเครดิตต้องไม่หมดอายุสัญญาลงก่อนระยะเวลาผ่อนผันให้ชำระหนี้หลังจากหนี้ครบกำหนด (Grace period) และหากอนุพันธ์ด้านเครดิตหมดอายุสัญญาลงก่อน Grace period ให้ถือว่ามี							

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	ความแตกต่างของอายุสัญญาโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตกรณีมีความแตกต่างของอายุสัญญา 6) สำหรับอนุพันธ์ด้านเครดิตที่มีข้อตกลงให้ชำระราคาเป็นเงินสด (Cash settlement) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการประเมินมูลค่าที่ดีเพื่อใช้ในการประมาณความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นได้อย่างน่าเชื่อถือ และต้องมีกำหนดเวลาในการประเมินมูลค่าของ Underlying obligation หลังจากที่เกิด Credit event ที่ชัดเจน ในกรณีสินทรัพย์ที่ใช้อ้างอิง (Reference obligation) ที่ระบุในสัญญาอนุพันธ์ด้านเครดิตเพื่อวัตถุประสงค์ในการกำหนดมูลค่าของ Cash settlement นั้นแตกต่างจาก Underlying obligation ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้อ (9) ในการพิจารณาว่าอนุพันธ์ด้านเครดิตที่มีความแตกต่างของประเภทสินทรัพย์นั้นสามารถนำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตได้หรือไม่ 7) กรณีที่การส่งมอบ Underlying obligation เพื่อการชำระราคาตามสัญญาอนุพันธ์ด้านเครดิต (Settlement) ต้องอาศัยสิทธิในการโอน Underlying obligation							

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	ของผู้ซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิต ต้องมีการกำหนดเงื่อนไขในข้อตกลงของ Underlying obligation ว่าการให้ความยินยอมเพื่อให้มีการส่งมอบ Underlying obligation ดังกล่าวต้องไม่ถูกยับยั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร 8) ต้องมีการระบุถึงผู้รับผิดชอบในการตัดสินการเกิด Credit event อย่างชัดเจน และการตัดสินดังกล่าวต้องไม่ใช่ความรับผิดชอบของ Protection seller แต่เพียงฝ่ายเดียว Protection buyer ต้องมีสิทธิและสามารถที่จะแจ้งการเกิด Credit event ได้ด้วย 9) ในกรณีที่ Underlying obligation เป็นสินทรัพย์คนละตัวกับสินทรัพย์ที่ใช้เพื่ออ้างอิงในการชำระราคาโดยใช้เงินสด (Reference obligation) หรือสินทรัพย์ที่ใช้กำหนดการเกิด Credit event ตามสัญญาอนุพันธ์ด้านเครดิต ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็น Protection buyer สามารถนำอนุพันธ์ด้านเครดิตดังกล่าวมาปรับลดความเสี่ยงสำหรับการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตได้ก็ต่อเมื่อ 9.1) Reference obligation หรือสินทรัพย์ที่ใช้กำหนดการเกิด Credit event ต้องมีลำดับในการรับชำระคืนหนี้เท่าเทียมกับหรือต่ำกว่า							

ลำดับ	เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับของการผ่านเกณฑ์				รายละเอียดที่แสดงว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์	เอกสารต่าง ๆ ที่สนับสนุนการปฏิบัติตามเกณฑ์	
		ผ่าน	ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่านเป็นส่วนใหญ่	ไม่ผ่าน		ชื่อเอกสาร	เลขที่อ้างอิง
	Underlying obligation 9.2) Underlying obligation และ Reference obligation หรือสินทรัพย์ที่ใช้กำหนดการเกิด Credit event ต้องมีผู้ออกหรือมีลูกหนี้เป็นบุคคลเดียวกัน และมีเงื่อนไขที่สามารถบังคับตามกฎหมายได้ว่าหากสินทรัพย์รายใดรายหนึ่งไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ ก็จะถือว่าสินทรัพย์อีกรายหนึ่งไม่สามารถชำระหนี้คืนได้เช่นเดียวกัน (Cross-default หรือ Cross-acceleration) 9.3) ในกรณีของ Physical settlement ต้องมีการระบุในสัญญาอนุพันธ์ด้านเครดิตให้ Underlying obligation เป็นสินทรัพย์หรือภาระหนึ่งที่สามารถใช้ในการส่งมอบได้ 10) ต้องไม่เป็นการทำธุรกรรมในลักษณะที่มีการซื้อขายสิทธิที่จะซื้อขาย Credit spread ซึ่งมีการตกลงอัตรากันไว้ล่วงหน้า (Credit spread product) หรือธุรกรรมอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน 11) ต้องไม่เป็นข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงที่ซื้อจากสำนักงานใหญ่ สาขา หรือสำนักงานผู้แทน ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลเดียวกันกับ Protection buyer							

เอกสารแนบ 10

หลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตกรณีมีความแตกต่างของอายุสัญญา

ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงหากอายุคงเหลือของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk Mitigation: CRM) วิธีต่าง ๆ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาต ซึ่งได้แก่ หลักประกันทางการเงิน (เอกสารแนบ 6) การหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน (เอกสารแนบ 7) รวมทั้งการค้ำประกันและธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิต (เอกสารแนบ 8) น้อยกว่าอายุคงเหลือของยอดสุทธิของธุรกรรม ให้ถือว่ามีความแตกต่างของอายุสัญญา (Maturity mismatch)

1. คำจำกัดความของอายุสัญญา

1.1 “อายุคงเหลือของยอดสุทธิของธุรกรรม” หมายความว่า ระยะเวลาที่นานที่สุดก่อนที่คู่สัญญาจะชำระหนี้ทั้งหมดครบตามสัญญา ซึ่งรวมระยะเวลาผ่อนผันให้ชำระหนี้หลังจากหนี้ครบกำหนด (Grace period)

1.2 “อายุคงเหลือของ CRM” หมายความว่า ระยะเวลาที่สั้นที่สุดที่ CRM มีผลในการป้องกันความเสี่ยง

- กรณีผู้ขาย CRM มีสิทธิที่จะยกเลิกสัญญา (Call) ก่อนที่สัญญาจะครบกำหนด ให้ถือว่าอายุของ CRM เท่ากับระยะเวลาคงเหลือจนถึงวันแรกที่ผู้ขาย CRM มีสิทธิ Call

- กรณีผู้ซื้อ CRM มีสิทธิ Call ก่อนที่สัญญาจะครบกำหนด แต่ข้อตกลงในวันทำสัญญามีลักษณะจูงใจให้ผู้ซื้อ CRM ใช้สิทธิดังกล่าวก่อนสัญญาครบกำหนด เช่น ต้นทุน CRM สูงขึ้นตามระยะเวลา แม้ว่าคุณภาพของลูกหนี้ยังคงเดิมหรือดีขึ้น เป็นต้น ให้ถือว่าอายุของ CRM เท่ากับระยะเวลาคงเหลือจนถึงวันแรกที่ผู้ซื้อ CRM มีสิทธิ Call

2. การคำนวณมูลค่าการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตกรณีมีความแตกต่างของอายุสัญญา

2.1 สำหรับธุรกรรมที่มี CRM ป้องกันความเสี่ยงที่มีความแตกต่างของอายุสัญญา ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ CRM ปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตก่อนการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงได้เฉพาะกรณีที่ CRM มีอายุตามสัญญา (Original maturity) ตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และมีอายุคงเหลือ (Residual maturity) มากกว่า 3 เดือนขึ้นไป

2.2 ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปรับมูลค่าของ CRM เพื่อคำนึงถึงผลกระทบจากการมีความแตกต่างของอายุสัญญา ดังนี้

$$P_a = P \times \frac{t - 0.25}{T - 0.25}$$

โดย

P_a = มูลค่าของ CRM หลังการปรับความแตกต่างของอายุสัญญา

P = มูลค่าของ CRM หลังการปรับด้วยค่าปรับลดอื่น ๆ

t = ค่าที่ต่ำกว่าระหว่างค่า T และอายุคงเหลือของ CRM (ปี)

T = ค่าที่ต่ำกว่าระหว่าง 5 ปี และอายุคงเหลือของยอดสุทธิของธุรกรรม (ปี)

เอกสารแนบ 11

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดย Simplified Standardised Approach (วิธี SSA)

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เลือกใช้วิธี SSA ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

I. วิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SSA

1. สินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณหายอดสุทธิของสินทรัพย์โดยหักยอดสินทรัพย์แต่ละรายการด้วย Specific provision ของสินทรัพย์นั้น แล้วนำยอดสุทธิของสินทรัพย์ไปคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยง โดยคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์ในข้อ II

2. รายการนอกงบดุลประเภทอื่นที่ไม่ใช่ธุรกรรมอนุพันธ์

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณหายอดสุทธิของรายการนอกงบดุล โดยหักรายการนอกงบดุลแต่ละรายการด้วย Specific provision ของรายการนอกงบดุลนั้น แล้วจึงนำยอดสุทธิของรายการนอกงบดุลไปคูณด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor: CCF) ตามเอกสารแนบ 2 เพื่อคำนวณหามูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินสุทธิ แล้วนำมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินสุทธิของรายการนอกงบดุลนั้นไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์ในข้อ II เพื่อคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยง

ทั้งนี้ สำหรับรายการนอกงบดุลที่เป็นภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยงของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามเอกสารแนบ 3

ในกรณีที่มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SSA (Credit Risk Mitigation: CRM) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามวิธีการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในข้อ III

ในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่เป็นเงินตราต่างประเทศทุกประเภท ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแปลงเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบันในวันที่รายงานตามอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

II. การกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์[1]

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดประเภทสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลและใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยจำแนกเป็น 2 กรณี ได้แก่ 1. กรณีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ด้อยคุณภาพ และ 2. กรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพ

[1] หมายถึง สินทรัพย์และรายการนอกงบดุล

1. กรณีสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลที่ไม่ด้อยคุณภาพ จำแนกเป็น 10 ประเภท ได้แก่

1.1 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลาง

1.1.1 ลูกหนี้รัฐบาลไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน สถาบันคุ้มครองเงินฝาก และบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่มีกระทรวงการคลังหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นเต็มจำนวน ที่อยู่ในรูปสกุลเงินบาท สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีอยู่ในสกุลเงินบาท กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

1.1.2 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีอยู่ในรูปสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

ในกรณียอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลของรัฐบาลในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปที่เป็นสกุลเงินยูโร ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเทียบเคียงแหล่งเงินทุนที่เป็นสกุลเงินยูโรกับสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลสกุลเงินยูโรของรัฐบาลประเทศที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงตาม Local currency rating ที่ต่ำสุดก่อน

1.1.3 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของไทยและต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น ๆ สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีอยู่ในสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามคะแนน Country risk classification ที่รัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศนั้น ๆ ได้รับจาก OECD[2] และใช้น้ำหนักความเสี่ยงดังนี้

คะแนน Country risk classification ของ OECD	**0 – 1**	**2**	**3**	**4 - 6**	**7**	**ไม่มีคะแนน Country risk classification**[3]
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	0	20	50	100	150	100

ทั้งนี้ ในการเปรียบเทียบยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลกับแหล่งเงินทุนตามข้อ 1.1.1 – 1.1.3 ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ยอดสินทรัพย์หลังหัก Specific provision โดยในกรณีที่เป็นรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่ธุรกรรมอนุพันธ์ ให้ใช้มูลค่ารายการนอกงบดุลหลังหัก Specific provision และคูณค่าแปลงสภาพตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับรายการนอกงบดุลนั้น

[2] คะแนน Country risk classification ของ OECD หมายความว่า คะแนนที่เป็นเอกฉันท์ของ Export Credit Agencies (ECAs) หลายแห่งที่ร่วมกันประเมินตาม Arrangement on guidelines for officially supported export credits และเปิดเผยทาง Website ของ OECD

[3] สำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศที่ไม่ได้รับคะแนน Country risk classification ของ OECD ที่ถูกจัดเป็นประเทศในกลุ่ม High income OECD country ตามที่เปิดเผยทาง Website ของ OECD ให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

1.1.4 ลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลางของไทยและต่างประเทศที่อยู่ในรูปสกุลเงินตราต่างประเทศ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามคะแนน Country risk classification ที่รัฐบาลและธนาคารกลางของประเทศนั้น ๆ ได้รับจาก OECD และให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 1.1.3

1.1.5 ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการชำระเงินระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ธนาคารกลางสหภาพยุโรป (European Central Bank) และสหภาพยุโรป (European Community) กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

1.2 ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

1.2.1 ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น[4] องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ[5] (Non-central Government Public Sector Entities: PSEs) ในประเทศไทย กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของ PSEs ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) ลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงิน

หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงินตามที่ระบุในข้อ 1.4 โดยจำแนกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่

(1.1) ลูกหนี้รัฐวิสาหกิจที่เป็นสถาบันการเงิน[5] จะได้รับน้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 1.4.2 และ 1.4.3

(1.2) ลูกหนี้ PSEs ที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นสถาบันการเงิน[5] จะได้รับน้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 1.4.2 เท่านั้น

(2) ลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด[5] กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามที่ระบุในข้อ 1.6

1.2.2 ลูกหนี้ PSEs ในต่างประเทศ

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดประเภท PSEs ตามผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs นั้นตั้งอยู่ และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับลูกหนี้ PSEs ประเภทนั้น ๆ[6]

---

[4] หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) (2) เทศบาล (3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

[5] ตามรายชื่อที่ปรากฏในเอกสารแนบ 1.1 หรือที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเพิ่มเติมต่อไป

[6] ผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs ตั้งอยู่ อาจกำหนดให้ลูกหนี้ PSEs นั้น เป็นลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล หรือลูกหนี้สถาบันการเงิน หรือลูกหนี้ธุรกิจเอกชน เป็นต้น ทั้งนี้ หากผู้กำกับดูแลของประเทศที่ PSEs ตั้งอยู่ กำหนดให้ลูกหนี้ PSEs เป็นลูกหนี้ PSEs ที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้ภาครัฐบาล ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง

1.3 ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

1.3.1 ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral Development Banks: MDBs) ดังต่อไปนี้[7] กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

- The World Bank Group comprised of the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) and the International Finance Corporation (IFC)
- The Asian Development Bank (ADB)
- The Africa Development bank (AfDB)
- The European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
- The Inter-American Development Bank (IADB)
- The European Investment Bank (EIB)
- The European Investment Fund (EIF)
- The Nordic Investment Bank (NIB)
- The Caribbean Development Bank (CDB)
- The Islamic Development Bank (IDB)
- The Council of Europe Development Bank (CEDB)
- The International Finance Facility for Immunization (IFFIm)
- The Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA)

1.3.2 ลูกหนี้ MDBs นอกเหนือจากที่ระบุในข้อ 1.3.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

1.4 ลูกหนี้สถาบันการเงิน

1.4.1 สถาบันการเงิน หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน บริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ และสถาบันการเงินของต่างประเทศที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับดูแลต่างประเทศ

1.4.2 ลูกหนี้สถาบันการเงิน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามคะแนน Country risk classification ของภาครัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศที่สถาบันการเงินนั้นจดทะเบียนจัดตั้งโดยใช้น้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

[7] ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดรายชื่อลูกหนี้ MDBs ที่จะได้รับน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 0 เพิ่มเติมจากรายชื่อตามที่ระบุในข้อ 1.3.1 หาก BCBS มีการกำหนดรายชื่อ MDBs เพิ่มเติม

คะแนน Country risk classification ของ OECD	**0 - 1**	**2**	**3**	**4 - 6**	**7**	**ไม่มีคะแนน Country risk classification**[8]
น้ำหนักความเสี่ยง (ร้อยละ)	20	50	100	100	150	100

1.4.3 ลูกหนี้สถาบันการเงิน ที่อยู่ในรูปสกุลเงินของประเทศนั้น และมีอายุตามสัญญา (Original maturity) ไม่เกิน 3 เดือน[9] ทั้งนี้ สำหรับยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลในส่วนที่ไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีอยู่ในสกุลเงินนั้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 โดยไม่คำนึงถึง Country risk classification ของภาครัฐบาล และธนาคารกลางของประเทศนั้น สำหรับส่วนที่เกินกว่าแหล่งเงินทุน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงโดยพิจารณาจากคะแนน Country risk classification ของภาครัฐบาลและธนาคารกลางของประเทศที่สถาบันการเงินนั้นจดทะเบียนจัดตั้งอยู่ และใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามข้อ 1.4.2

ทั้งนี้ ในการเปรียบเทียบยอดสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลกับแหล่งเงินทุน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้หลักการเดียวกันกับในข้อ 1.1

1.5 ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์

ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้สถาบันการเงินตามที่กำหนดในข้อ 1.4

1.6 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

1.6.1 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน หมายความว่า ลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคลเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด หรือตามกฎหมายต่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคล[10] ที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจ

1.6.2 ลูกหนี้ธุรกิจเอกชนกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลตามข้อ 1.1 – 1.6 ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 และมีการกันสำรองไว้แล้ว ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ลดลงได้ ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

(1) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

[8] สำหรับลูกหนี้สถาบันการเงินที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศที่ไม่ได้รับคะแนน Country risk classification ของ OECD ที่ถูกจัดเป็นประเทศในกลุ่ม High income OECD country ตามที่เปิดเผยทาง Website ของ OECD ให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20

[9] หมายรวมถึง เงินฝากประเภทออมทรัพย์ เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากในบัญชี Nostro เงินให้กู้ยืมประเภทชำระคืนเมื่อทวงถาม (Call loan) และเงินเบิกเกินบัญชี (O/D) แต่ไม่นับรวมลูกหนี้ที่มีการ Roll over

[10] กลุ่มบุคคล หมายความว่า การที่บุคคลธรรมดามากกว่า 1 คนกู้ร่วมกัน

(2) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

(3) หากสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลดังกล่าวมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

นอกจากนี้ ในกรณีที่สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลตามข้อ 1.1 – 1.6 ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 หากมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

1.7 ลูกหนี้รายย่อย

1.7.1 ลูกหนี้รายย่อยที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ครบตามข้อ 1.7.1 (1) – 1.7.1 (4) กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75

(1) Orientation criterion เป็นสินเชื่อเพื่อรายย่อยที่ให้แก่ บุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคล หรือธุรกิจขนาดเล็ก

ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจกำหนดเกณฑ์ภายในที่เหมาะสมในการพิจารณาธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งต้องสอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการให้สินเชื่อและการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(2) Product criterion เป็นการให้สินเชื่อในรูปแบบของวงเงินหมุนเวียน (Revolving credit) หรือวงเงินสินเชื่อ (Line of credit) ซึ่งรวมถึงบัตรเครดิต วงเงินเบิกเกินบัญชี (O/D) สินเชื่อบุคคล สินเชื่อเช่าซื้อ หรือภาระผูกพัน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนของบริษัททั้งที่เป็นบริษัทจดทะเบียน และไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

(3) Granularity criterion มีการกระจายตัวของสินเชื่อในพอร์ตสินเชื่อรายย่อยในระดับที่จะลดความเสี่ยงได้ โดยวงเงินรวมสินเชื่อและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและผู้ที่เกี่ยวข้อง[11] ต้องไม่เกินร้อยละ 0.2 ของยอดรวมวงเงินทั้งสิ้นของเงินให้สินเชื่อรายย่อยและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยที่เข้าเกณฑ์ทั้งหมด ซึ่งรวมสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่เข้าหลักเกณฑ์ลูกหนี้รายย่อยตาม**ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ข้อ 5.2.3 (1.3)** แต่ไม่รวมวงเงินที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยที่เป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพ

(4) Low value of individual exposure วงเงินรวมสินเชื่อและการก่อภาระผูกพันที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและผู้เกี่ยวข้องต้องไม่เกิน 50 ล้านบาท

ทั้งนี้ ในการคำนวณวงเงินทั้งสิ้นที่ให้แก่ลูกหนี้รายย่อยแต่ละรายและผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนับรวมรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่ธุรกรรมอนุพันธ์ทุกประเภทที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจให้แก่ลูกหนี้รายย่อย โดยใช้มูลค่าก่อนคูณค่าแปลงสภาพ

---

[11] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงคำนิยามของผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามที่ระบุในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถพิสูจน์ได้ว่าใช้ความระมัดระวังด้วยความรอบคอบในการตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ จึงทำให้ไม่ได้นับรวมผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน ให้ถือว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจมิได้กระทำความผิด

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ลูกหนี้รายย่อยรายใดรายหนึ่งมีวงเงินหลายประเภท และเมื่อนับวงเงินรวมของลูกหนี้รายย่อยทุกวงเงินแล้วเกินกว่า 50 ล้านบาท ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจยังคงจัดยอดหนี้บัตรเครดิตของลูกหนี้ดังกล่าวไว้ในประเภทลูกหนี้รายย่อยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75 ได้ สำหรับยอดหนี้ที่เหลือ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแยกยอดหนี้ตามประเภทของวงเงินและกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถแยกยอดหนี้บัตรเครดิตออกจากยอดหนี้อื่น ๆ ได้ ให้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับยอดหนี้ทั้งจำนวน

1.7.2 ลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจที่มีคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดของลูกหนี้รายย่อยตามที่ระบุในข้อ 1.7.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

1.7.3 ลูกหนี้บุคคลธรรมดาหรือกลุ่มบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อใช้ในธุรกิจ และลูกหนี้ธุรกิจขนาดเล็กที่มีคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดของลูกหนี้รายย่อยตามที่ระบุในข้อ 1.7.1 ให้จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามข้อ 1.6

1.8 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

1.9. เงินลงทุนในตราสารธุรกรรมการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (Securitisation)

1.9.1 เงินลงทุนในตราสาร Securitisation ที่มีลำดับการได้รับชำระหนี้เป็นลำดับแรก (Senior tranche) หรือตราสาร Securitisation ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียในลำดับที่สามหรือลำดับที่สูงขึ้นไปที่ไม่ใช่ Senior tranche กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิง

1.9.2 เงินลงทุนในตราสาร Securitisation ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องรับผิดชอบส่วนสูญเสียในลำดับที่สอง (Second Loss tranche or Mezzanine tranche) ของตราสาร Securitisation ที่มีจำนวนทั้งหมด 3 ระดับหรือมากกว่า กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

ทั้งนี้ ในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ขายสินทรัพย์ (Originator) ในธุรกรรม Securitisation ยังมีความเสี่ยงในสินทรัพย์ทางการเงินที่ได้โอนขายไปให้นิติบุคคลเฉพาะกิจตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์หรือบริษัทที่รับโอนสินทรัพย์เพื่อทำธุรกรรม Securitisation (Special Purpose Vehicle: SPV) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้นยังคงคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวเสมือนว่ายังไม่ได้มีการขายสินทรัพย์นั้นออกไป

1.10. สินทรัพย์อื่น

1.10.1 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0

(1) เงินสดที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศ

(2) ยอดเหลื่อมบัญชีระหว่างสำนักงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้น

(3) ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

(4) สินทรัพย์ที่เกิดจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของธุรกรรมอนุพันธ์ (Mark-to-market)

(5) รายการสินทรัพย์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนแล้ว เช่น ค่าความนิยม สินทรัพย์ประเภทภาษีเงินได้รอตัดบัญชี เป็นต้น

1.10.2 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20

(1) รายการเงินสดระหว่างเรียกเก็บซึ่งเป็นรายการย่อยในรายการเงินสดของงบแสดงฐานะการเงิน ได้แก่ ตราสารที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามที่อยู่ในระหว่างเรียกเก็บ และตราสารซึ่งจะต้องเรียกเก็บตามระเบียบการหักบัญชีระหว่างธนาคารซึ่งจะเรียกเก็บได้ภายในวันทำการถัดไป เช่น ดราฟต์ และเช็คธนาคารที่ยังไม่ได้นำไปหักบัญชีแต่ได้เครดิตบัญชีให้ลูกค้าแล้ว และเช็ครอส่งคืน

(2) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ หรือหน่วยลงทุน รวมทั้งผลตอบแทนค้างรับ เฉพาะจำนวนเงินที่กระทรวงการคลังทำสัญญาให้ความคุ้มครองหรือตกลงเป็นผู้รับความเสี่ยง

1.10.3 กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

(1) เงินลงทุนในตราสารทุน (Equity exposure) รวมถึงเงินลงทุนในใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัททั้งที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

(2) หน่วยลงทุนในกองทุนรวม ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงตามประเภท สัดส่วน และจำนวนของสินทรัพย์ที่กองทุนของหน่วยลงทุนนั้นลงทุนจริง (Look-through) ได้ โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องสามารถคำนวณมูลค่าสุทธิของสินทรัพย์ดังกล่าวในแต่ละวันได้

(3) ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ สินทรัพย์ประจำอื่น ๆ และทรัพย์สินรอการขาย

(4) สินทรัพย์อื่นที่ไม่ได้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงไว้เป็นอย่างอื่น

2. กรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพ

กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดชั้นสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลประเภท 1.1 – 1.8 ข้างต้นเป็นลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150 ยกเว้นสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ตาม**ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ**

ข้อ 5.2.3 (1.1) และ (1.2) ที่ถูกจัดชั้นเป็นลูกหนี้ด้อยคุณภาพ ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

อย่างไรก็ตาม กรณีที่ลูกหนี้ด้อยคุณภาพดังกล่าวมี Specific provision เป็นสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ลดลงได้ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนี้

2.1 กรณีลูกหนี้ด้อยคุณภาพในส่วนที่ไม่ได้มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในหัวข้อ III กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

2.1.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

2.1.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.1.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น และค้างชำระไม่เกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

2.1.4 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น แต่ค้างชำระเกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.2 ลูกหนี้ด้อยคุณภาพในส่วนที่ไม่มีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามประเภทที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามหลักเกณฑ์เรื่องการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SSA แต่มีหลักประกันประเภท (1) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial Real Estate: CRE) (2) อสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย (Residential Real Estate: RRE) และ (3) ลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้การเงินของลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Receivable)[12] เป็นประกันเต็มจำนวน กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

2.2.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 15 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 150

2.2.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 15 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.2.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น และค้างชำระไม่เกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

2.2.4 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น แต่ค้างชำระเกิน 1 ปี กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.3 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 35 ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่

[12] ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงคำจำกัดความและเกณฑ์ปฏิบัติของหลักประกันประเภท CRE RRE และ Receivable ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ตามเอกสารแนบ 1.2

เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ข้อ 5.2.3 (1.1) ที่เป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

2.3.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.3.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

2.4 สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75 ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่ออื่นที่เกี่ยวเนื่องกับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ข้อ 5.2.3 (1.2) ที่เป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพ กำหนดน้ำหนักความเสี่ยง ดังนี้

2.4.1 กรณีมี Specific provision ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100

2.4.2 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป แต่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 75

2.4.3 กรณีมี Specific provision ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของยอดหนี้คงค้างทั้งสิ้น กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 50

III. การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวิธี SSA (Credit Risk Mitigation: CRM)

1. เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

1.1 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำด้านกฎหมาย

1.1.1 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีเอกสารหรือสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตซึ่งมีผลผูกพันกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และสามารถใช้บังคับได้ตามกฎหมายโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายอื่น

1.1.2 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการและระบบในการพิจารณาถึงเงื่อนไขด้านกฎหมาย การติดตามทบทวนว่าเอกสารหรือสัญญาดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้ได้ตามกฎหมายอย่างต่อเนื่อง

1.2 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการในการควบคุมความเสี่ยงอื่นที่อาจเกิดขึ้นจากการนำวิธีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตมาใช้ เช่น ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงที่เกิดจากการกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิต เป็นต้น

1.3 น้ำหนักความเสี่ยงหลังปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตต้องไม่สูงกว่าน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ก่อนปรับลดความเสี่ยง

2. ประเภทของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

การปรับลดความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำมาใช้ปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี SSA มี 2 ประเภท ได้แก่ 2.1 หลักประกันทางการเงิน (Financial collateral) และ 2.2 การค้ำประกัน (Guarantee)

2.1 หลักประกันทางการเงิน (Financial collateral)

2.1.1 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการนำหลักประกันทางการเงินมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำ นอกเหนือจากเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตตามข้อ III.1 ดังนี้

(1) ลูกหนี้ต้องนำหลักประกันทางการเงินมาวางเป็นประกันอย่างน้อยตลอดอายุของภาระหนี้ และต้องมีการประเมินราคายุติธรรมของหลักประกันทางการเงินอย่างน้อยทุก 6 เดือน

(2) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีวิธีในการประเมินและตรวจสอบว่าหลักประกันต้องไม่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน (Positive correlation) กับลูกหนี้อย่างมีนัยสำคัญ เช่น ไม่นับหลักทรัพย์ที่ออกโดยลูกหนี้เองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้มาเป็นหลักประกันเพราะถือว่าไม่สามารถป้องกันความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดกระบวนการและระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนในการขายหลักประกันทางการเงินเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีสิทธิตามกฎหมายที่จะสามารถขายหลักประกันได้ทันที

(4) กรณีที่ฝากหลักประกันไว้ที่ผู้ดูแลและเก็บรักษาหลักทรัพย์ (Custodian) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมั่นใจว่าผู้ดูแลและเก็บรักษาหลักประกันมีกระบวนการที่รัดกุมในการแยกหลักทรัพย์ที่เป็นหลักประกันของบุคคลอื่นที่ฝากไว้ออกจากสินทรัพย์ของตนเอง

(5) สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับธุรกรรมที่มีหลักประกันทั้งสองขา เช่น ธุรกรรมขายโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน/ซื้อโดยมีสัญญาว่าจะขายคืน และธุรกรรมยืม/ให้ยืมหลักทรัพย์ (Repo-style transaction) เช่นเดียวกันกับการวางหลักประกันสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์นอกตลาดและการให้กู้ยืมอื่น ๆ[13]

(6) กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจทำหน้าที่เป็นตัวแทนหรือนายหน้า (Agent) ในการทำธุรกรรม Repo-style transaction ให้กับลูกค้าของสถาบันการเงินเฉพาะกิจและมีบุคคลอื่นเป็นคู่สัญญา โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้ค้ำประกันว่าบุคคลอื่นที่เป็นคู่สัญญากับลูกค้าจะไม่ผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งสถาบันการเงินเฉพาะกิจจะมีความเสี่ยงเสมือนสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นคู่สัญญากับลูกค้าเอง ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธุรกรรมดังกล่าวด้วย

2.1.2 ประเภทของหลักประกันทางการเงิน (Eligible financial collateral)

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้หลักประกันทางการเงินซึ่งมีคุณสมบัติเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย และสามารถหามูลค่าหรือราคาตลาดเพื่อนำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ดังต่อไปนี้

(1) เงินสด เงินฝากที่สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ รวมทั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย[14] บัตรเงินฝาก (Certificates of deposit) หรือตั๋วเงินเพื่อกู้ยืมจากประชาชนที่ออกโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ให้กู้[15] รวมทั้งเงินสดที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจได้รับเป็นประกันจาก Credit linked notes First to default CLN และ Proportionate CLN ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจออกเพื่อโอนความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้ในบัญชีเพื่อการธนาคาร

---

[13] ตัวอย่างเช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ทำ (1) ธุรกรรม Repo กับคู่สัญญา ก. กล่าวคือ สถาบันการเงินเฉพาะกิจกู้ยืมเงินจากคู่สัญญา ก. โดยให้ตราสาร a เป็นหลักประกัน และ (2) ธุรกรรม Reverse-Repo กับคู่สัญญา ข. กล่าวคือ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ให้กู้ยืมเงินแก่คู่สัญญา ข. โดยได้รับตราสาร b เป็นหลักประกัน สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับทั้งสองธุรกรรม โดยสำหรับธุรกรรม (1) นั้น ความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอยู่ที่กรณีที่ตราสาร a ที่นำไปวางเป็นประกันมีมูลค่ามากกว่าเงินสดที่ได้รับจากคู่สัญญา ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจยังคงต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงของผู้ออกตราสาร a ด้วย ส่วนธุรกรรม (2) ความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอยู่ที่การให้กู้ยืมเงินเหมือนสินเชื่อปกติ โดยมีหลักประกันเป็นตราสาร b ซึ่งอาจมีการเสื่อมของมูลค่าตราสาร b ได้

- ธุรกรรมอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ธุรกรรม Securities Borrowing and Lending (SBL) ตัวอย่างเช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจทำ (1) ธุรกรรมยืมตราสาร A จากคู่สัญญา ค. โดยให้ตราสาร B เป็นหลักประกัน และ (2) ธุรกรรมให้ยืมตราสาร C แก่คู่สัญญา ง. โดยได้รับตราสาร D เป็นหลักประกัน สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับทั้งสองธุรกรรม โดยสำหรับธุรกรรม (1) นั้น ความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอยู่ที่คู่สัญญาไม่สามารถส่งคืนหลักประกัน B ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำไปใช้เป็นหลักประกันในการกู้ยืมตราสาร A ซึ่งอาจมีมูลค่ามากกว่าตราสาร A ส่วนธุรกรรม (2) ความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอยู่ที่คู่สัญญาไม่สามารถส่งคืนหลักทรัพย์ C ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจให้ยืมไป ซึ่งอาจมีมูลค่ามากกว่าตราสาร D ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจรับเป็นประกัน ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจยังคงต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงของผู้ออกตราสาร B และ C ด้วย

[14] สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถนำหลักประกันประเภทเงินฝากที่ฝากไว้กับสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจอื่น รวมทั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย มาใช้เป็นหลักประกันทางการเงินได้เฉพาะกรณีที่มีการนำบัญชีเงินฝากดังกล่าวไปจดทะเบียนหลักประกันทางธุรกิจภายใต้พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 และได้มีการดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าสถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจอื่น รวมทั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย จะหักเงินฝากเพื่อชำระหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ให้กู้ได้ทันที

[15] บัตรเงินฝากหรือตั๋วเงินเพื่อกู้ยืมจากประชาชนที่ออกโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ให้กู้ ได้ฝากไว้กับสถาบันการเงินอื่น ในลักษณะที่เป็น Non-custodial arrangement และได้จำนำหรือโอนสิทธิเงินฝากดังกล่าวให้แก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจผู้ให้กู้ ซึ่งการจำนำหรือโอนสิทธิดังกล่าวไม่มีเงื่อนไขและไม่สามารถยกเลิกได้ ให้กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงสำหรับยอดธุรกรรมส่วนที่มีหลักประกัน ตามน้ำหนักความเสี่ยงของสถาบันการเงินอื่นซึ่งเป็นผู้ดูแลรักษาเงินฝาก

(2) ทองคำ

(3) ตราสารหนี้ที่ออกโดยรัฐบาลและธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ (Non-central Government Public Sector Entities: PSEs) ที่ผู้กำกับดูแลกำหนดให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเหมือนกับลูกหนี้รัฐบาล และธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral development banks: MDBs) ที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 โดยตราสารหนี้ที่จะนำมาเป็นหลักประกันทางการเงินต้องได้รับคะแนน Country risk classification ของ OECD ดีกว่าหรือเทียบเท่าคะแนนระดับ 4 ขึ้นไป

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้ปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตหากยอดธุรกรรมและหลักประกันมีความแตกต่างของอายุสัญญา และความแตกต่างของสกุลเงิน

2.1.3 วิธีคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยหลักประกันทางการเงิน

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้หลักการคำนวณตามวิธี Simple โดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงของหลักประกันแทนน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้สำหรับยอดธุรกรรมในส่วนที่มีหลักประกัน และให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้เองสำหรับยอดธุรกรรมในส่วนที่เหลือที่ไม่มีหลักประกัน ดังนี้

(1) กรณีสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแบ่งยอดสุทธิของธุรกรรมซึ่งหมายถึงยอดสินทรัพย์หักด้วยเงินสำรองที่กันไว้แล้ว (Specific provision) ออกเป็น 2 ส่วน และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง ดังนี้

(1.1) <u>ยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน</u> ซึ่งมีค่าเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของหลักประกันทางการเงิน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของหลักประกันทางการเงิน โดยอ้างอิงน้ำหนักความเสี่ยงในข้อ II แทนน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

(1.2) <u>ยอดสุทธิส่วนที่ไม่มีหลักประกัน</u> ซึ่งมีค่าเท่ากับส่วนต่างระหว่างยอดสุทธิของธุรกรรม และยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

(2) กรณีรายการนอกงบดุลประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ธุรกรรมอนุพันธ์

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแบ่งยอดสุทธิของธุรกรรม ซึ่งหมายถึงจำนวนเงินตามสัญญา หัก Specific provision แล้วคูณด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit Conversion Factor: CCF) ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ออกเป็น 2 ส่วน และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง ดังนี้

(2.1) <u>ยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน</u> ซึ่งมีค่าเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของหลักประกันทางการเงิน คูณด้วยค่าแปลงสภาพของรายการนอกงบดุลที่จะปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคูณยอดสุทธิดังกล่าว ด้วยน้ำหนักความเสี่ยงของหลักประกันทางการเงิน โดยอ้างอิงน้ำหนักความเสี่ยงในข้อ II แทนน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

(2.2) ยอดสุทธิส่วนที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับส่วนต่างระหว่างยอดสุทธิของธุรกรรม และยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

2.1.4 น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำสำหรับยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกัน

น้ำหนักความเสี่ยงของยอดสุทธิส่วนที่มีหลักประกันต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ยกเว้นกรณีต่อไปนี้ ที่อนุญาตให้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 0

(1) หลักประกันที่เป็นเงินสดหรือหลักประกันคล้ายเงินสดตามข้อ 2.1.2 (1)

(2) หลักประกันที่เป็นหลักทรัพย์ของภาครัฐบาล ธนาคารกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 0 โดยมูลค่าของหลักประกันได้ถูกคิดลดด้วยอัตราร้อยละ 20 แล้ว

2.2 การค้ำประกัน[16] (Guarantee)

2.2.1 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติทั่วไป

การค้ำประกันที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำมาใช้ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) การค้ำประกันนั้นต้องสามารถเรียกร้องจากผู้ค้ำประกันได้โดยตรง และต้องมีการระบุถึงสินทรัพย์หรือกลุ่มของสินทรัพย์ที่ได้รับการค้ำประกันไว้อย่างชัดเจน เพื่อแสดงถึงขอบเขตของการค้ำประกันซึ่งไม่สามารถโต้แย้งได้

(2) สัญญาค้ำประกันต้องไม่มีเงื่อนไขยินยอมให้ผู้ค้ำประกันสามารถยกเลิกสัญญาหรือขอเพิ่มค่าค้ำประกัน อันเนื่องจากคุณภาพของสินทรัพย์ที่ต้องการป้องกันความเสี่ยงนั้นเสื่อมลงเพียงฝ่ายเดียวได้[17] ยกเว้น กรณีที่ผู้ได้รับการค้ำประกันไม่จ่ายชำระเงินตามข้อตกลงในสัญญาดังกล่าว

(3) สัญญาค้ำประกันต้องไม่มีเงื่อนไขในสัญญาที่อยู่นอกเหนือการควบคุมโดยตรงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งปกป้องผู้ค้ำประกันจากภาระผูกพันที่ต้องจ่ายชดเชยความเสียหายภายในเวลาอันสมควรเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ หรือมีเหตุการณ์ที่กำหนดขึ้นเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ (Credit event)

(4) เมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีสิทธิไล่เบี้ยกับผู้ค้ำประกันตามสัญญาและมีสิทธิได้รับการชดเชยจากผู้ค้ำประกันโดยยังไม่จำเป็นต้องใช้

---

[16] ทั้งนี้ รวมถึง (1) กรณีการประกันการส่งออก (Export credit insurance) เฉพาะในส่วนที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้รับผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ หรือในส่วนที่ลูกหนี้หรือธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย หรือบริษัทประกันภัยที่ให้บริการประกันการส่งออก (Insurer) หรือบริษัทประกันภัยต่อ (Reinsurer) ได้มีการโอนสิทธิเรียกร้องตามกรมธรรม์ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแล้ว และ (2) กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจให้สินเชื่อโดยได้รับหนังสือรับรองสิทธิในบำเหน็จตกทอดที่ออกโดยกรมบัญชีกลางมาเป็นหลักทรัพย์ประกันการกู้เงินนั้น ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถเทียบเคียงได้กับการให้สินเชื่อที่มีการค้ำประกันโดยกรมบัญชีกลาง

[17] เงื่อนไขการเรียกร้องได้ตามสิทธิ์ ไม่ได้กำหนดว่ายอดสุทธิธุรกรรม และการค้ำประกันจะต้องมีอายุสัญญาเท่ากัน ซึ่งโดยทั่วไป อายุสัญญาที่ได้มีการตกลงก่อนแล้ว ไม่ควรมีอายุสัญญาที่น้อยลงตามการค้ำประกันที่ทำสัญญาในภายหลัง

วิธีทางศาลเพื่อให้ได้รับการชดเชยนั้น[18] ทั้งนี้ ผู้ค้ำประกันอาจจ่ายชดเชยแก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นเงินก้อนทั้งจำนวน หรือมีภาระที่ต้องจ่ายชดเชยให้แก่สถาบันการเงินเฉพาะกิจในอนาคตตามสัญญาค้ำประกันนั้น

(5) การค้ำประกันต้องมีเอกสารที่อ้างสิทธิได้จริงตามกฎหมายจากผู้ค้ำประกัน

(6) การค้ำประกันควรครอบคลุมการชำระเงินทุกประเภทของลูกหนี้ที่ระบุอยู่ในสัญญา

(7) กรณีที่มีการค้ำประกันเพียงบางส่วน เช่น การค้ำประกันเฉพาะส่วนเงินต้น ไม่ค้ำประกันดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายอื่น เป็นต้น ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดยอดธุรกรรมส่วนที่ไม่ได้รับการค้ำประกันนี้เป็นยอดธุรกรรมส่วนที่ไม่มีหลักประกันตามวิธีการสำหรับข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงแบบเป็นสัดส่วน (Proportional cover) ตามข้อ 5

2.2.2 ประเภทของผู้ค้ำประกัน

ผู้ค้ำประกันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้นำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ได้แก่ รัฐบาลและธนาคารกลาง[19] องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรอื่นที่ได้รับน้ำหนักความเสี่ยงไม่เกินร้อยละ 20 ทั้งนี้ ผู้ค้ำประกันต้องมีน้ำหนักความเสี่ยงต่ำกว่าลูกหนี้

2.2.3 วิธีการคำนวณการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยการค้ำประกัน

(1) ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแบ่งยอดสุทธิของธุรกรรมออกเป็น 2 ส่วนโดยส่วนที่ได้รับการค้ำประกันให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ค้ำประกัน[20] และส่วนที่เหลือให้ถือว่าเป็นส่วนที่ไม่ได้รับการค้ำประกันและให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้

(2) เนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 สำหรับเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลหรือธนาคารกลางของประเทศใด ๆ (ทุกประเทศ) ที่เป็นสกุลเงินของประเทศนั้นและไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีอยู่ในเงินสกุลนั้น ดังนั้น เงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่รัฐบาลหรือธนาคารกลางดังกล่าวค้ำประกัน ที่เป็นสกุลเงินของประเทศนั้น และไม่เกินกว่าแหล่งเงินทุนที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีอยู่ในเงินสกุลนั้นกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 เช่นเดียวกัน

3. กรณีมีการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตหลายประเภท

3.1 กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการปรับลดความเสี่ยงหลายประเภทเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากลูกหนี้รายเดียวกัน เช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีทั้งหลักประกันทางการเงิน

---

[18] ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันเป็นบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้การค้ำประกันดังกล่าวมีผลในการปรับลดความเสี่ยง แม้ว่าหลักเกณฑ์ของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมกำหนดให้ต้องดำเนินคดีกับลูกหนี้ก่อน

[19] รวมถึงธนาคารเพื่อการชำระเงินระหว่างประเทศ (Bank for International Settlements) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ธนาคารกลางสหภาพยุโรป (European Central Bank) และสหภาพยุโรป (European Community)

[20] ยกเว้นยอดสุทธิของธุรกรรมส่วนที่ได้รับการค้ำประกันโดยบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ภายใต้โครงการ Portfolio Guarantee Scheme ให้ปฏิบัติตามเอกสารแนบ 8.1

และการค้ำประกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแบ่งยอดลูกหนี้ออกเป็นส่วน ๆ ตามประเภทของการปรับลดความเสี่ยง และคำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยงแยกสำหรับแต่ละส่วน

3.2 กรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้การปรับลดความเสี่ยงจากผู้ขายรายเดียวกัน แต่การปรับลดความเสี่ยงมีอายุต่างกัน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจแบ่งยอดลูกหนี้ออกเป็นส่วน ๆ และคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงแยกตามอายุของการปรับลดความเสี่ยง

4. การนับซ้ำผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่อนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนับซ้ำผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ดังนั้น สินทรัพย์ที่ใช้ Issue-specific rating ที่ได้มีการสะท้อนการปรับลดความเสี่ยงเข้าไปใน Credit rating เพื่อกำหนดน้ำหนักความเสี่ยงสำหรับลูกหนี้แล้ว จะไม่สามารถนำมาปรับลดความเสี่ยงได้อีก

5. การปรับลดความเสี่ยงแบบเป็นสัดส่วน (Proportional cover)

ในกรณีมูลค่าตามข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงน้อยกว่ามูลค่ายอดธุรกรรมและส่วนที่ได้รับการประกันความเสี่ยงและส่วนที่ไม่ได้รับการประกันความเสี่ยงนั้นมีลำดับการได้รับชำระหนี้เท่ากัน (Same seniority) กล่าวคือ สถาบันการเงินเฉพาะกิจและผู้ค้ำประกันมีการแบ่งการรับความเสียหายตามสัดส่วน (Pro-rata basis) มูลค่าข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงที่นำมาใช้ปรับลดความเสี่ยงได้ก็จะลดลงแบบเป็นสัดส่วนด้วย กล่าวคือ ส่วนที่ได้รับการประกันความเสี่ยงจะใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ค้ำประกันนั้น ส่วนที่เหลือให้ถือว่าเป็นส่วนที่ไม่ได้รับการประกันความเสี่ยงและให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ตามเดิม